

TC.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLAHİYAT ANA BİLİM DALI
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BİLİM DALI

**HALVETÎ EVRÂDİ
(VİRD-İ SETTÂR) NİN
RUMELİ'DEKİ OKUNUŞU
VE MÜZİKAL ANALİZİ**

Yüksek Lisans Tezi

SAFİYE ŞEYDA ERDAŞ

Danışman: DOÇ. DR. AHMET HAKKI TURABİ

İstanbul, 2011

Marmara Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Tez Onay Belgesi

İLAHİYAT Anabilim Dalı İSLAM TARİHİ VE SANATLARI Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi SAFİYE ŞEYDA ERDAŞ'ın HALVETİ EVRADI (VİRD-İ SETTAR) NİN RUMELİ'DEKİ OKUNUŞU VE MÜZİKAL ANALİZİ adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 15.06.2011 tarih ve 2011/11-14 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliğiyle Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi : 24.07.2011

- 1) Tez Danışmanı : DOÇ. DR. AHMET HAKKI TURABI
2) Jüri Üyesi : YRD. DOÇ.DR. NURİ ÖZCAN
3) Jüri Üyesi : DOÇ. DR. SAFİ ARPAGUŞ

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iv
ÖNSÖZ	v
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM: HALVETİLİK	10
A. HALVETİLİĞİN KOLLARI	12
1. Rûşeniyye	13
a) Gülşeniyye	13
aa) Hasan Sezâî Efendi	14
2. Cemâliyye	15
a) Sünbüliyye	15
b) Şâbâniyye	17
ba) Şeyh Ali Alâeddin Efendi (Karabaş Veli)	17
bb) Nasûhî Mehmed Efendi	18
bc) Mustafa Çerkeşî Efendi	18
bd) Kuşadalı İbrahim Halvetî	19
3. Ahmediyye	19
a) Sinâniyye	20
b) Uşşâkiyye	21
ba) Ahmed Câhidî Efendi	22
bb) Mehmed Cemâleddin Efendi	22
bc) Abdullah Salâhaddîn-i Uşşâkî	23
c) Ramazâniyye	23
ca) Mehmed Buhûrî	24

cb) Hasan Burhâneddin Cihangirî.....	24
cc) Nûreddin Cerrâhî.....	25
cd) Ahmed Raûfî Efendi.....	26
ce) Mehmed Hayâtî Efendi.....	26
d) Mısriyye.....	27
4. Şemsiyye.....	28
a) Sivâsiyye.....	30
B. BALKANLARDA HALVETÎLİK.....	31
Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi	33
II. BÖLÜM: HALVETÎ EVRÂDI.....	35
A. EVRÂD.....	35
B. MÜZİKAL ANALİZ	38
C. HALVETÎ EVRÂDI.....	39
1. Orijinal Metin.....	39
2. Latin Harfleri ile Yazılmış Şekli	47
III BÖLÜM: HALVETÎ EVRÂDI NOTASI.....	54
SONUÇ.....	109
EKLER	110
KAYNAKÇA.....	126

KISALTMALAR

a.g.e. : Adı geçen eser

Bkz. : Bakınız

DBİA :Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi

DİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

Haz. : Hazırlayan

Hz. : Hazreti

ö. : Ölümü

r.a. : Radıyallâhü anh.

s. : sayfa

s.a.v. : Sallallahü Aleyhi ve Sellem

trc. : tercüme

ÖNSÖZ

Tasavvuf, insanoğlunun duygularını ifade etmede mûsikîye sarılma ihtiyacının en çok ortaya çıktığı alanlardan biridir. Çalışmamızda bu iştiyak ile ortaya çıkan eserlerden oluşan tekke mûsikîsinin daha önce ele alınmamış bir yönü olan “evrâd-ı şerîf okunuşu”nu müzikal yönden istedik.

İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu Müdürü Ömer Tuğrul İnançer’in yönlendirmesi ve aynı topluluktan Neyzen M. Hakan Alvan aracılığı ile Temmuz 2005’te Kosova’nın Rahofça kentinde yapılan bir Halvetî-Ramazânî Evrâdî’nin kaydı elimize ulaşmıştır. Çalışmamızın hareket noktası bu kaydın notaya alınması olmuştur. Toplu olarak okunan evrâdda bazı yerlerde farklı seslerin verilmiş olması, kayıt esnasında enstrüman kullanılmamış olmasından dolayı entonasyon problemlerinin olması çalışmamızı güçleştirmiştir.

Çalışmamız Giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde, zikir ve tekke mûsikîsi hakkında genel bir bilgi verilmiştir. Birinci bölümde ise geniş bir coğrafyaya yayılmış ve kendisinden birçok müstakil tarikat ortaya çıkmış olan Halvetîliği ve bilhassa Osmanlı Coğrafyası’nın Anadolu ve Rumeli’de ortaya çıkan kollarını kısa ve öz bir şekilde anlatmaya çalıştık. Bilhassa Kuzey Afrika ve Arap

Coğrafyas'ındaki kollarını daha ileri ve kapsamlı çalışmalara sakladık. Yine bu bölümde “Balkanlarda Halvetîlik” başlığı altında Balkanlarda Halvetîliğin tarihsel sürecini ana hatlarıyla ortaya koymaya çalıştık ve bize ulaşan evrâd-ı şerîfin okunduğu Süleyman Efendi Tekkesi'ni tanıttık. İkinci bölümde evrâd hakkında genel bilgi verdik ve “Halvetî Evrâdı” başlığı altında Kosova'dan bize ulaşan evrâd metnini sunduk. Üçüncü bölümde ise evrâd kaydının notasını verdik. Ayrıca Ekler bölümünde Süleyman Efendi Tekkesi'nin fotoğraflarını ve tekkede okunan evrâd metninin (Vird-i Settâr) orijinalini verdik.

Bu çalışma için bizleri teşvik eden ve her dâim ilgi ve desteğini esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Ahmet Hakkı Turabi'ye, nota yazım ve tashihinde yardımcı olan Araştırma Görevli'si Başak Harmancı'ya, kaydın tespiti ve kaynaklar konusunda yardımcı olan Sn. Hasan Sevil'e teşekkür ederim.

Safiye Şeyda ERDAŞ

5 Haziran 2011

GİRİŞ

İlahî vahye muhâtap olan insanoğlunun ilk hitâbı arayış serüveni olan mûsikî, “Bezm-i Elest”in hâtırasıdır. Mûsikî İslam’da türü ve icrâ biçimi yönünden dinleyende insani değerleri alçaltıcı duygular uyandırıyorrsa “lehv” (vakti boşa harcamak), hattâ “haram” sayılmış, mânevî yüce duygular uyandırıyorrsa “mübah”, hattâ “helal” sayılmıştır. Hz. Peygamber (s.a.v.) güzel sesle Kur’ân okumayı teşviki ve sesinin güzelliğiyle tanınan Bilâl-i Habeşî’yi (ö. 641) müezzinlik ve ezan okumakla görevlendirmesi ile mûsikînin İslam’daki yerine işaret etmiştir.¹ Dinin bir başka yönü olan tasavvuf ise, mûsikîyi kişilik terbiyesi ve kalp temizliği için en etkili araç olarak kabul etmiştir. Böylelikle ortaya çıkan dinî mûsikî doğuşu ve icra ediliş biçimi yönünden ikiye ayrılmıştır: Câmi mûsikîsi ve tekke mûsikîsi.²

Tekke Mûsikîsinde, hemen bütün tarikatların-farklı biçim ve uygulamalarla birlikte- temel unsuru olan zikir, kelime olarak anmak, zikretmek, hatırlamak demektir³ ve nisyânın zıddıdır⁴. Terim olarak zikir, Allah’ın isimlerini, belli duaları, çeşitli zamanlarda belli miktarda sesli veya sessiz söylemeyi, tekrar etmeyi ifade eder.

Zikrin tasavvuf yolunda esâs olmasını sağlayan özelliği belli bir vaktinin olmayışıdır. Kur’ân’da herhangi bir sınırlama yapılmaksızın bütün vakitlerde zikredilmesi emredilmektedir. “*Onlar ki ayakta, oturarak ve yanları üzere yatarken Allah’ı zikrederler*”(Âli İmrân; 191) âyeti “zikr-i dâim”e yani her an Allah’ı zikre işaret etmektedir.⁵

---

¹ Süleyman Uludağ, *İslam Açısından Müzik ve Semâ*, İstanbul, 2005, s. 77, 81.

² Ömer Tuğrul İnançer, “Dini Mûsikî”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, c. 3, İstanbul, 1994, s. 57.

³ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Ankara, 1971, s. 659.

⁴ Selçuk Eraydın, *Tasavvuf ve Tarikatler*, İstanbul, 1994, s. 126.

⁵ H. Kâmil Yılmaz, *Tasavvuf Meseleleri*, İstanbul, 1997, s. 100.

Hiz. Muhammed (s.a.v.) en üstün zikrin “*Kelime-i Tevhîd*” yani “*Lâ ilâhe illallah*” (Allah’tan başka ilâh yoktur) olduğunu ifade etmiştir. Sûfiler bu hadisten hareketle bu cümleyi zikrin temeli saymışlardır. Onlara göre zikir telkinini yapan ilk kişi Hiz. Muhammed (s.a.v.) dört halifesine de değişik usullerle zikir telkin etmiş, daha sonraki tarikatlar bu usûllere göre zikirlerine yön ve şekil vermişlerdir.⁶

Hafî ve Cehrî Zikir

Zikir yapılış şekline göre “hafî” (sessiz) ve “cehrî” (sesli) olmak üzere ikiye ayrılır. Âyet (Ankebût; 45) ve hadîslerde her iki zikir şekli de tavsiye edilmiştir. Tarikatlerin bir kısmı cehrî, bir kısmı da hafî zikri tarikatlerinin rükünlerinden saymıştır. “Zikr-i hafî” sessiz olarak yapılan zikir demektir. “Zikr-i cehrî” ise yüksek sesle yapılan zikir için kullanılan bir tâbirdir.⁷

Silsileleri Hiz. Ali (r.a.) vâsıtasıyla Hiz. Peygamber (s.a.v.)’e ulaşanlar Zikr-i Cehrî’yi, Hiz. Ebûbekr (r.a.) vâsıtasıyla ulaşanlar ise Zikr-i Hafî’yi benimsemişlerdir. Her iki şekilde de önemli olan ihlâstır. Abdülahad Nûrî(ö. 1061/1651)ye göre hâfî zikir kalbîdir ve sadece bu zikri yapana faydası vardır. Ancak cehrî zikir, şayet riyâdan sâlim olursa, zâkire faydası olduğu gibi başkalarına yani dinleyenlere de faydalı olur. Eğer cehrî zikirde riyâ olursa dinleyenlere faydası olur fakat zâkire bir fayda vermez.⁸

Zikreden kişinin zikir ânında edebe riâyet etmesi gerekir. Oturarak zikrediyorsa kibleye dönmeli, huşû içerisinde başını önüne eğerek zikrini tamamlamalıdır.⁹ Azizüddin Nesefî (ö. 700/1300), zikretmenin adâbını şöyle tarif eder: “*Bil ki sâlik (derviş) için zikir bebek için süt gibidir. Sâlikin zikri şeyhten telkin yoluyla alması gerekir. Çünkü zikir telkini ağaç dikme gibidir. Zikreden zikre başlamadan önce abdest alıp, şükür namazını kılması, sonra kibleye dönüp zikre başlaması gerekir. Zikir sırasında gözü kapamak lazımdır. Başlangıçta birkaç yıl yüksek sesle zikretmelidir. Zikir dilden öteye geçip gönüle yerleşince artık gönül zikreder. Öyle olur*

⁶ Mustafa Kara, *Dervişin Hayatı, Sûfinin Kelâmı*, İstanbul, 2005, s. 59.

⁷ Pakalın, *a. g. e*, s. 661.

⁸ Abdülahad Nuri, *Abdülahad Nuri ve Divanı* (haz. Hüseyin Akkaya), İstanbul, 2003, s. 331.

⁹ Eraydın, *a. g. e*, s. 130.

ki bir gece-gündüz yüksek sesle zikretse sesi kısılmaz ve acı duymaz. İşte bu onun zikrinin artık içine gittiği ve zâkirin gönlünün zikretmeye başladığının alâmetidir.”¹⁰

Hız. Ebu Bekr’e “haff”, Hız. Ömer’e “Kelime-i Tevhîd”, Hız. Osman’a “kalbî” ve Hız. Ali’ye “cehrî” olarak telkin edilen zikir, ayrıca ferdî ve toplu şekilde uygulanabilmektedir.¹¹

Ferdî ve Toplu Zikir

Mürîdin kendi başına yaptığı zikir olan ferdî zikirde mürîd, katiyen şeyh efendinin tarifinin dışına çıkmaz. Ruhî hayatı bütünüyle şeyhin kontrolindedir. Şeyh, mürîdin anlattıklarından, hissettiklerinden ve gördüğü rüyalarından yola çıkarak değişik zikirler telkin eder. Mürîdin okuduğu zikre “vird” (çoğulu evrâd), okuduğu duâya “hizb” (çoğulu ahzâb) denir. Her tarîkat pîrine nisbet edilen özel hizb ve virdler vardır.

İlk asırlarda pek yoksa bile, özellikle tarîkatların kurulup teşkilatlanmalarından sonra tekkelerde toplu zikir meclisleri icrâ edilmeye başlanmış, zamanla belli âdâb ve erkânı olan tarîkat zikirleri meydana çıkmıştır. Genel olarak “âyin-i ehlullâh”, “icrâ-yı zikrullâh” gibi isimler alan bu toplu zikirler tarîkatlara göre farklılıklar arzettiği için değişik isimlerle de anılmışlardır. Bunlardan meşhur olanları “sema”, “hatm-i hâce”, “darb-ı esmâ”, “zikr-i kıyâm”, “devrân”dır.¹² Bunlardan başka bazı değişik tavırlarda yapılan zikir biçimleri de “Demdeme”¹³, “Dalga Tevhîdi”¹⁴, “Bedevî Topu”¹⁵, “Beyyûmî”¹⁶, “Tavaf Tevhîdi”¹⁷, “Kıyâm İsm-i Celâli”¹⁸, “Kıyâm Kelime-i Tevhîdi”¹⁹ ve “Zikr-i Erre”²⁰ gibi isimler alır.²¹

¹⁰ Aziz Nesefî, *İnsân-ı Kamil: Tasavvufta İnsan Meselesi* (trc. Mehmet Kanar), İstanbul, 1990, s. 55.

¹¹ Mehmet Nazmi Efendi, *Osmanlılarda Tasavvufî Hayat Hediyyetü'l-İhvân: Halvetîlik Örneği* (haz. Osman Türer), İstanbul, 2005, s. 84.

¹² Kara, a. g. e, s. 60.

¹³ Demdeme: Kıyâmın sonunda zikir hızlandığında ikinci heceye vurgu yapılarak “Allahümme” denmeye başlanır ve dervişlerden biri öne eğilirken diğeri doğrulur. Bu şekilde tarağın dişleri gibi toplu bir şekilde hareket edilmesine verilen addır. İnançer, “Osmanlı Tarihinde Süfilik Âyin ve Erkânları”, s. 137.

¹⁴ Dalga Tevhîdi: “Yâ Hay” esmâsı başlatıldığında “Yâ” hecesi ile ayaklar yere vurularak, “Hay” hecesi ile de bir saftakiler ileri karşı saftakiler geri adım atarak safların karşılıklı ileri geri hareketi ile yapılmaktadır. İnançer, “Osmanlı Tarihinde Süfilik Âyin ve Erkânları”, s. 137.

¹⁵ Bedevî Topu: Bedevî tarîkatı mensublarının ayakta yaptıkları zikrin en coşkulu anlarında birbirlerine sarılarak ortallığı sarsan bir heyecanla yaptıkları âyin hakkında kullandıkları bir tâbirdir. Tarîkat mensubları sımsıkı bir küme haline geldikleri için zikrin bu kısmına bu ad verilmiştir. Pakalın, c. 1, s.192.

¹⁶ Beyyûmî: Mısır kökenli bir kıyâm zikri olan Beyyûmî’de saf halinde dizili duran dervişler, ayaklarını kıpırdatmadan bedenlerini sağa döndürerek “Allah” deyip, sola döndürerek “Yâ Dâim” derler ve dizler üzerinde

Tarîkat âyinleri, “Allah’ı anmak elbette (ibâdetlerin) en büyüğüdür.” (Ankebût; 45.) âyetinin toplu uygulaması yani cemâat ibâdeti olarak ortaya çıkmıştır. Bu toplu zikirler “kuûdî”, “kıyâmî”, “devrânî” olarak üç ana şekilde sınıflandırılır. Bütün zikirlerin başında oturmak vardır fakat kuûdî zikirlerde hiç ayağa kalkılmaz. Kıyâmî zikirlerde kuûddan sonra ayağa kalkılır. Devrânîlerde ise oturmak, ayakta durmak ve hareket etmek öğelerinin hepsi vardır.

Kuûdî, Kıyâmî ve Devrânî Zikir

Kuûdî (oturarak) zikirlerin en belirginini Nakşibendî zikridir. Hafî zikir usûlünü benimseyen kollarında (Halidîye, Rabbâniyye gibi) toplu zikir “*hatm-i hâcegân*” olarak adlandırılır. Hatm-i hâcegân, şeyh efendinin işareti ile gizlice içten okunan âyet ve duâlardan oluşur. Ayağa kalmamak bakımından kuûdî zikrin en tipik örneğidir. Kıyâmî ve devrânî zikir tarzını benimsemiş tarîkatlarda şeyh efendinin yolculuk, hastalık gibi sebeplerle tekkede bulunmadığı zamanlarda da zikri yönetecek olan yetkili kişi, tarîkat terbiyesi ve edebinden dolayı kıyâm ve devrân yaptırmaz. Hiç ayağa kalkmadan “Kelime-i Tevhîd”, “İsm-i Celâl” ve “İsm-i Hû” okunur ve “Duâ” ile zikre son verilir. Bazı tarîkatlarda da yine edep gereği vefat etmiş şeyhlerin vefat yıldönümünde rastlayan toplu zikirlerde ayağa kalkılmadan yalnızca tevhîd çekilerek zikir bitirilir. Bu iki zikir de yine kuûdî zikir örneğidir.²²

Zikir tekkede “semâ-hâne”, “tevhîd-hâne” veya “meydân” adı verilen özel yerlerde yapılır. Genellikle haftada bir defa yapılır. Haftanın toplu zikir yapılan gün veya gecesine “*hafta günü*”, “*hafta geces*” adı verilmiştir. Bundan başka Kadir ve

---

yaylanırlar. Beyyûmî zikrinin diğer kıyam tarzlarından farkı bedenini öne eğilip doğrulması yerinesağa sola döndürülmesidir. İnançer, “Osmanlı Tarihinde Sûfilik Âyin ve Erkânları”, s. 134.

¹⁷ Halvetî-Cerrâhî Tarîkatı’na özgü bir devrân tarzıdır. Geniş bilgi için bkz. İnançer, “Osmanlı Tarihinde Sûfilik Âyin ve Erkânları”, s. 145.

¹⁸ Kıyâm İsm-i Celâli: Karşılıklı saflar halinde duran dervişlerin, şeyh efendinin “Yâ Hazreti Allah” demesi ile çok pest perdeden ve iki tarafa doğru eğilmeden sallanarak (servi salınımı) serbestçe “Allah Allah” diyerek zikre başlamaları ve okunan her kasîdenin sonunda sağ ön tarafa doğru karar sesi ile “Yâ Allah” demeleri şeklinde yapılan zikirdir. İnançer, “Osmanlı Tarihinde Sûfilik Âyin ve Erkânları”, s. 136.

¹⁹ Kıyâm Kelime-i Tevhîdi: ayakta durarak “Lâ ilâhe illâlah” sözünün heceleri ve vurguları Türk mûsikisindeki düyek usûlünün zaman ve vurgularına göre bölünerek tekrarlanmasıdır. İnançer, “Osmanlı Tarihinde Sûfilik Âyin ve Erkânları”, s. 136.

²⁰ Testere sesini andıran gırtlak sesiyle zikretme usûlüdür. İnançer, “Osmanlı Tarihinde Sûfilik Âyin ve Erkânları”, s. 135.

²¹ İnançer, “Osmanlı Tarihinde Sûfilik Âyin ve Erkânları” *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Sûfiler*, Ankara, 2005, s. 118.

²² İnançer, *a.g.e.*, s. 119.

kandil geceleri de zikir yapılır ve bu zamanlara “*ihyâ gecesi*” denir. Ayrıca vefat etmiş şeyhlerin vefat yıldönümlerinde, “*hilâfet cemiyeti*” denen şeyhlik izin ve icâzeti verilmesi törenlerinde de toplu zikir yapılır. Haftalık zikir vakit namazının topluca kılınmasından sonra başlar. Tarîkat erkânında şeyhin veya izin verdiği kişinin “*fâhiha etmesi*”nden sonra Hz. Peygamber (s.a.v.)’e salavâtın yüksek sesle ve belli bir müzik ile topluca okunması gerekir. Bazı tarîkatlarda ne şekilde salavât okunacağını belirtmesi ve gelen konukların bu konuda bilgilendirilmesi bakımından namazdan hemen sonra tekkenin bir tür protokol âmiri olan meydancı yüksek sesle o tarîkata ait salavâtı okuyarak zikrin başlamak üzere olduğunu duyurur. Tevhîd-hâneye toplanan dervişler kible yönünde olan şeyh postuna doğru yönelmiş bir hilal şeklinde iç içe ağzı açık halkalar halinde yerlerini alırlar.²³

Zikir halkasında bulunacak kişilerin yerleri önceden tespit edilmiştir. Misafir olarak gelmiş şeyh varsa şeyh postuna bitişik posta oturtulur. Zikir halkasında yer almayacak konuklar “*züvvâr maksûresi*”nde (ziyaretçi, dinleyici locası), hanımlar ise kafes veya tülle örtülmüş “*kadınlar maksûresi*”nde bulunurlar. Zikir şeyh efendinin “*meydan açma*”sı ile başlar. Meydan açma; bütün İslam büyükleri, o tarîfatın pîri, eski şeyhleri ve dervişleri, bütün tarîkatların şeyhleri ve dervişleri ile bütün inananların ruhlarının anıldığı ve orada bulunanlar ile bütün yaşamakta olan inananlara, bütün ülkeye, bütün İslam âlemine ve insanlığa duâ niteliğinde şeyh efendinin “*Fatiha*” demesi ile olur. Ardından meydancı güzel kokular yayan buhurdânı getirir, ortadaki boşluğa şeyhin karşısına yere koyar. Buhurdânda genellikle öd ağacı yakılır.²⁴

Fatiha’nın ardından topluca ve yüksek sesle salavât okunduktan sonra Fatihâ Sûresi tekrar sessizce okunur. Bütün tarîkat zikirleri Hz. Peygamber (s.a.v.)’in anılması ile başlar ve değişik şekillerde yerine getirilir. “Salât-i Kemâliye”, “Salât-i Kutbîyye”, “Salât-i Müncîye” gibi salavâtlar, Mevlevî Âyini’nin başında okunan Naat-i Mevlânâ, Sünbülî Salâtı, Celvetîliğin Hâşimî kolundaki Salât-i Efdâlîye, hattâ Kadirî Evrâdı’ndaki salât ve selâmlar bu değişik biçimlerden bazılarıdır. Hz. Peygamber (s.a.v.)’e olan büyük saygı ve sevgi ile bağlılığın ifâdesi olan salavâttan sonra genellikle Kelime-i Tevhîd’e başlanır. Bazen belli sayıda “Besmele” ve “İstiğfâr” (estağfirullâh)

²³ İnançer, *a.g.e.*, s. 120.

²⁴ İnançer, *a.g.e.*, s. 121.

da okunur. Bazı tarikatlarda topluca besteli evrâd-ı şerîf okunması usûlü de kullanılmıştır.²⁵

Salavât veya besteli evrâd-ı şerîf okunduktan sonra sıra Kelime-i Tevhîd'e gelmiştir. Şeyh efendi tarafından bir makamda ve tarzda seçilen Kelime-i Tevhîd okunmaya başlanır. Tevhîdde “*Lâ ilâhe*” denirken başlar sağa, “*illallâh*” denirken sola ve kalbe doğru çevrilerek topluca bir hareket birliği ve âhengi sağlanmış olur. Ayrıca “*feth-i esmâ*” adı verilen ve darbeli seslerle uygulanan usûl de vardır. Bu sırada zâkirler tevhîdin gidişine uygun ilâhîler okurlar.²⁶ Bu gidişâtı “*ser-zâkir*” (zâkirbaşı) yönetir.

Zâkirbaşı, okuyacağı ilâhî güftelerini de göz önünde bulundurmaktadır. Miâl olarak; Muharrem ve Safer aylarında okunacak ilâhîlerden bir kısmı İmam Hüseyin'in şehâdetini temsil eden mersiyelelerden seçilir. Rebiülevvel ve Rebiülâhîr aylarında genellikle Hz. Muhammed'i öven ilâhîler seçilir. Cemaziyevvel ve Cemaziyelâhîr aylarında daha günahlardan tevbe ve istiğfârı ihtivâ eden ilâhîler okunur. Recep, Şaban aylarında ise “Regâib” ve “Mîrac” gecelerine dâir ilâhîlere önem verilir. Zilhicce ayında kurban ve hac, Ramazan'da ise o ayla ilgili güfteler okunur. Ayrıca misafir şeyh veya dervişlerin tarikatına ait güfteler de seçilir.²⁷

Zâkirbaşının dikkat etmesi gereken hususlardan biri de ilâhîlerin zikre tatbikidir. Kelime-i Tevhîd, İsm-i Celâl ve devrân gibi zikirlerde içerik itibariyle uygun olan ilâhîler okunur.²⁸

Makamlı tevhîd ve eşlik eden ilâhîler bittiğinde tevhîd artık makamla değil düz sesle devam ettirilir. Bu sırada zâkirbaşı veya görevlendirdiği bir zâkir tarafından kasîde okunmaya başlanır. Kasîde de belli aralıklarla beş veya yedi kez perde kaldırılır ve tekrar indirilir. Perde her tizleştiğinde zikrin temposu artırılır, pestleştiğinde de yavaşlatılır.

Şeyh efendinin “*İllallâh*” ve “*Seyyidinâ Muhammedün Rasûlullâh Hakkın ve Sıdkâ*” demesi ile Kelime-i Tevhîd zikri bitirilir, ardından ya bir aşr-ı şerîf (Kur'ân'dan

²⁵ İnançer, *a.g.e.*, s. 122.

²⁶ İnançer, aynı yer.

²⁷ İnançer, “Tekke Mûsikîsi”, *DBİA*, c. 7, s. 241.

²⁸ Ahmet Şahin Ak, *Türk Din Mûsikîsi*, Ankara, 2009, s. 65.

on âyet) okunup kısa bir duâ yapılır veya İsm-i Celâl (Allah) zikrine başlanır. Daha sonra İsm-i Hû zikrine geçilir ve yine şeyhin “illâ Hû” sadâsı ile sona erdirilir.²⁹

Adından da anlaşılacağı üzere ayakta yapılan zikir demek olan kıyâmî zikir Kâdirî, Rifâî, Sâdî, Bedevî, Şâzelî ve Nakşibendîliğin cehrî zikir yapan kollarında benimsenmiştir. Kıyâm zikri kuûden (oturarak) başlar ve “İsm-i Hû”nun bitişi ile ikinci aşamaya geçer. Duâdan sonra şeyh efendinin ellerini yere vurarak ayağa kalkmasıyla herkes yeri öperek ayağa kalkar ve karşılıklı düz saflar halinde dizilir. Cumhur ilâhî³⁰ okunduktan sonra, şeyh zikredilecek esmâyı belirtir, buna “*esmâ atmak*” denir. Bundan sonrasını zâkirbaşı yönetir.³¹

Kıyâm zikrinde esas hareket ayakta adım atmadan diz üzerinde yaylanarak başı ve bedeni sağa-sola döndürmek ve eğilip doğrularak toplu bir âhengi devam ettirmektir. Zikir sağa doğru eğilinerek başlanır ve çekilen esmâ yada kelimenin zaman birimine göre uyarlanır. Bu arada zâkirler zikrin temposuna uygun ilâhî, serbest ve solo kasîdeler okular. Zâkirbaşının ilâhîye başlamasına ise “*ilâhî atmak*” denir.³²

Kıyâm zikrinin bir özelliği de sâz kullanılmasıdır. Ancak Muharrem ayı boyunca Hz. Hüseyin ve Kerbelâ şehitleri anısına saz kullanılmaz.³³ Tarîkatlara ait bu saz topluluklarına “*nevbe*” denir. Bu bir çeşit tekke bandosudur. Nevbenin çalınması (nevbe çıkarılması) iki sûretle olur: birisi oturulduğu yerde vurulur, buna “*Tulûbî Nevbe*” denir. İkincisi ayakta vurulandır, bu da Tulûbî Nevbe’den sonra başlar ve daha az sürer.

Ramazan bayramlarına rastlayan hafta günlerinde üç defa nevbe çıkarılır. Kurban bayramlarında ise nevbe merasimi iki defa yapılır. Nevbe umumî olarak üç kısımdır: Şeyh efendi ve zâkirbaşı ellerinde pirinç halîle ile nevbeyi idare ederler. Diğer

---

²⁹ İnançer, a. g. e, s. 123.

³⁰ Cumhur ilâhî zikir yapılmaksızın topluca okunan ilâhîdir.

³¹ İnançer, a. g. e, s. 127.

³² İnançer, a. g. e, s. 128.

³³ İnançer, a. g. e, s. 130.

zâkirler kudüm vurur, dervişler mazhar çalarlar, misafir olarak gelen şeyh efendilere de el kudümü verilir.³⁴

Bir diğer toplu zikir şekli de zikir halakası adı verilen, çember biçiminde sıralanan dervişlerin ayakta adım atarak çemberi döndürmeleri şeklinde yapılan devrânî zikirdir. Devrân zikri denilince akla ilk gelen tarîkat kırkı aşkın kolu bulunan Halvetîlik'dir. Halvetî zikrinde sola doğru adım atılarak döndürülen zikir halkası, Kâdirîliğin Eşrefî ve bağlı olarak Rûmî kollarında sağa doğru döndürülür.³⁵

Devrânî tekkelerde zikre, tarîkatın yüksek sesle okunan evrâdıyla kuûdi olarak başlanır. Kelime-i Tevhîd ve İsm-i Celâl zikriyle devam edildikten sonra ayağa kalkılarak kıyâmî zikre geçilir. Kıyâmî zikirden sonra ise devrânî zikir yapılır.³⁶

Devrânî zikirde şeyh halakaya dâhildir ve zikre ilâhî okuyarak ve vurmali sazları çalarak eşlik edecek olan zâkirler, kendilerine ayrılmış olan “zâkir maksûresi”nde yer alırlar. Yere serili postlar meydancı ve yardımcıları tarafından toplanır ve kıyâm zikrindeki gibi cumhur ilâhîsi okunur. Ardından şeyhin üç kez “İsm-i pâk, cism-i pâk, nesl-i pâk Hz. Muhammed Mustafa râ salavât” demesi ile topluca yüksek sesle okunan salavâtta sonra şeyhin işareti ile zikre başlanır.

Bedenin ağırlığı sol bacak üzerine verilip sağ ayak solun yanına çekilirken baş sağa döndürülür ve nefes alınır. Böylece devrân halkası yürümeye başlar ve zâkirler üçüncü “Hû” ile birlikte zikre uygun bir ilâhî okumaya başlarlar. Zikrin şeyhin işareti ile nihâyete ermesiyle birlikte duâ, aşr-ı şerîf ve gülbank³⁷ ile zikre son verilir.³⁸

Kur’ân-ı Kerîm kıraati, Mevlîd-i Şerîf, mi’raciye, ayîn-i şerîf, tevşîh, mersiye gibi formların icra edildiği tekke mûsikîsinin ana formu ilâhîdir. Tekke mûsikîsinde kesin bir sınırlama yoktur ve bir tarîkin ilâhî ya da başka formdaki bir eseri bir başka tarîkin zikrinde icra edilebilir.³⁹

³⁴ Cemaleddin Server Revnakoğlu, *Eski Sosyal Hayatımızda Tasavvuf ve Tarikat Kültürü*, İstanbul, 2003, s.328,329.

³⁵ İnançer, *a. g. e.*, s. 140.

³⁶ Nuri Özcan, “Devrân” *DİA*, c. 9, s.249.

³⁷ Gülbank: Özel düzenlenmiş duâ demektir.

³⁸ İnançer, *a. g. e.*, s. 142.

³⁹ İnançer, “*Tekke Mûsikîsi*”, s. 240.

İnsan, psikolojisi gereği etkileşime açık bir varlıktır. Kitle psikolojisinde hakim olan hava da bu duyguları yönlendirebilecek niteliktedir. Mûsikînin de etkisi ile bu tesir daha da artmaktadır. İşte mutasavvıflar insandaki bu fitrî meyli mûsikînin de yardımı ile meşrû bir zemine çekmişlerdir. Tasavvufî âyinler ile insan süflî arzularını ulviyyâta tahvîl etmektedir. Tekkelerdeki mûsikî eşliğindeki zikir ve duygu ortamı, insanın dünya meşgalelerine dâir ruhunun yorgunluğunu almakta ve psikolojik gerilimini rahatlatmaktadır.⁴⁰ Zirâ “..kalpler ancak Allah’ı anmakla huzur bulur.”(Ra’d; 28).

---

⁴⁰ H. Kâmil Yılmaz, *a.g.e.*, s. 109.

I. BÖLÜM

HALVETİLİK

Lügat itibariyle “*bir kimse ile yalnız kalmak*” ve “*tenhaya çekilmek, yalnızlık*” manasındaki “halvet”, tasavvuf ıstılahı olarak “*Hak ile gizli, yalnız konuşmak*” demektir. Şeyh efendinin emri ile müridin karanlık ve dar bir yere çekilip ibadetle vakit geçirmesi anlamına gelir.⁴¹

Bütün rivâyet ve kaynaklar, halvet ve erba’ının genellikle bütün tarîkatlarda bulunduğunu ve menşeinin eski olduğunu bildirir. Halvet, ekseriyetle tekkelerdeki odalardan birinde ya da “*halvethâne*” denilen hususî mekânlarda gerçekleşir.⁴² Şeyh efendi, halvete sokacağı dervişi bu odaya götürür, dua ettikten sonra odadan çıkar. Yemeği ve suyu her gün dervişin yanına götürülür. Bu yemek dervişin meşrep ve tahammülüne göre azaltılır. Bu müddet içinde derviş, zaruret olmadıkça dışarı çıkmaz ve kimse ile konuşmaz. Gece gündüz ibadet ve zikirle meşgul olur. Halvet çıkaranlardan, geceleri uzanıp yatmayanlar, uykusu gelince oturarak uyuyanlar olmuştur. Kırkıncı gün, şeyh efendi dervişin bulunduğu odaya girer ve onu bu müddet içinde gördüğü rüyaları dinler ve tabir eder. O gün bir kurban kesilir ve derviş halvethânedен çıkarılır, yıkanır ve çamaşır değiştirir. Ertesi günü yahut o günün akşamı kurban etinden yer ve dinî ziyafette bulunur.⁴³

---

⁴¹ Pakalın, *a. g. e.*, s. 713.

⁴² Kara, *a. g. e.*, s. 79.

⁴³ Pakalın, *a. g. e.*, s. 713.

Halveti tatbik eden sûfîlerin yanında ona gerek duymayanlar da olmuştur. İsmail Ankaravî (ö. 1041/1631), halvetin murâdını şöyle izâh eder: “*Halvetten murâd, hâne-i kalbi ağyardan tahliye kılmaktır ve Yâr’la hâne-i dilde musâhib olmaktır.*”⁴⁴ Halvetiyye tarîkatında halvet tarîkatın başta gelen prensiplerinden olmuştur.

Halvetîliğin temeli, XIV. Asrın ikinci yarısında Harezmi bölgesinde silsilesi Sühreverdîliğe bağlanan Kerîmüddin Ahî Muhammed Halvetî (ö. 800/1350-51) tarafından atılmıştır. Kurucusu ise yeğeni ve halîfesi Ebû Abdullah Sirâceddin Ömer b. Ekmeleddin Lahcî Halvetî’dir (ö. 750/1349).⁴⁵ O, bir nefis terbiyesi ve irşad yöntemi olarak bilinen “*halvet*”i, kurucusu bulunduğu bu tarîkatın tasavvufî terbiyesinin esâsı haline getirmiştir.⁴⁶

Ebû Abdullah amcasının irşad makamına oturduktan sonra seyahate başlamış, önce Tebriz yakınlarındaki Hoy şehrine, daha sonra da Mısır’a, oradan da Hicaz’a giderek hac farîzasını yerine getirmiştir. *Lemezât*’ta yedi kere hacca gittiği, sahrada dolaşırken bir gün içi boş büyük bir çınar ağacı görüp, halvete niyetle kırk erbaîni birbiri ardınca tamamladığı, te’sis ettiği tarîkatın adına Halvetiyye denilmesinin sebebinin bu olduğu bildirmektedir.⁴⁷

Değişik bölgelere dağılan halifeleri vasıtasıyla çok geniş bir alana yayılmış ve zamanla tarîkatlar arasında en fazla kola sahip bulunan tarîkat hüviyetini kazanmıştır.⁴⁸ XV. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı topraklarına girmiş olan bu tarîkat zamanla pek çok kola ayrılmıştır. Anadolu’da kurulup gelişen ve müstakil bir tarîkat gibi bilinen birçok tarîkat aslında Halvetiyye’nin birer şubesidir.⁴⁹

---

⁴⁴ Mehmet Nazmi Efendi, *a.g.e.*, s.80.

⁴⁵ Mahmut Cemâleddin Hulvî, *Lemezât-ı Hulviyye ez Lemezât-ı Ulviyye* (haz. M. Serhan Taşyi), İstanbul, 1993, s.345-350.

⁴⁶ Ramazan Muslu, *XVIII. Asırda Anadolu’da Tasavvuf (Doktora Tezi)*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2002, s. 35.

⁴⁷ Eraydın, *a.g.e.*, s. 389.

⁴⁸ Reşat Öngören, *Anadolu’da Süfîler, Devlet ve Ulemâ (XVI. y.y.)*, İstanbul, 2000, s. 27.

⁴⁹ Osman Türer, “Osmanlı Anadolu’sunda Tarikatların Genel Dağılımı”, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Süfîler*, Ankara, 2005, s. .214

Halvetîliğin Anadolu topraklarına gelişi ise daha ziyade bu tarîkatın “*pîr-i sâni*”si kabul edilen Seyyid Yahyâ Şîrvânî’nin (ö. 868/1463-64) halifeleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra Amasya ve civarındaki bir kısım Halvetîler’in Pîr İlyas Amasî (ö. 837/1433-34) silsilesinden geldikleri görülmektedir. Pîr İlyas, Yahyâ Şîrvânî’nin de mürşidi olan Şeyh Sadreddîn’in yanında yetişmiştir.

Pîr İlyas irşad faaliyetlerini, Amasya’da Halvetîler adına yapılmış ilk tekke olan Gümüşlüoğlu Tekkesi’nde sürdürmüştür. O’nun vefatından sonra, yerine Şeyh Zekeriyâ-yı Halvetî, ondan sonra da Pîr İlyas’ın kızından torunu Abdurrahman Çelebî gelmiştir. Bu tekkede Halvetîlerin faaliyetleri XVI. yüzyıl sonlarına kadar devam etmiştir. Amasya da Pîr İlyas’ın halifelerine ait bir başka tekke ise, Yakup Paşa’nın Gümüşlüoğlu Abdurrahman Çelebî için yaptırdığı tekkedir.

Halvetîlik’te seyru sülûk yedi isimle (Lâ ilahe illallah, Allah, Hû, Hakk, Hayy, Kayyûm, Kakhâr) yapılır. Yedi isme karşılık nefsin “emmâre”, “levvâme”, “mülhime”, “mutmainne”, “râziyye”, “marziyye”, ve “kâmile” olmak üzere yedi sıfatı vardır. Tarîkatın şubelerini te’sîs eden şeyhler zaman içerisinde kendi içtihadlarına göre esmâ sayısını azaltıp çoğaltmışlardır.⁵⁰

Halvetî yolunda mürîdin her gün bireysel olarak okuduğu zikir, dua ve virdler vardır. Bunlar haftanın günlerine göre değişir. Yahya Şîrvânî’nin düzenlediği “Vird-i Settâr”ın okunmasına dikkat edilir. Halvetîlik’te nefsin günahlardan arındırılması esastır. Bunun yolu da dil, kalp, ruh ve sırta yapılan zikirdir. Genellikle tasavvufta önem verilen az yeme, az konuşma, az uyuma, inzivâ, zikir, fikir ilkelerine Halvetîlik’te hassasiyetle uyulur.⁵¹

A. HALVETÎLİĞİN KOLLARI

Bu kısımda daha çok Anadolu’da yayılan ve ortaya çıkan Halvetî kollarından özetle bahsetmek istiyoruz. Diğer coğrafyalarda yayılan Halvetîlik kollarını daha ileri

⁵⁰ Muslu, *Anadolu’da Tasavvuf Yolları*, İstanbul, 2007, s. 123.

⁵¹ Rahmi Serin, *İslam Tasavvufunda Halvetîlik ve Halvetîler*, İstanbul, 1984, s. 74.

ve kapsamlı müstakil çalışmalara hasrederek bu bölümde Anadolu ve Rumeli bölgesinde ortaya çıkan Halvetî kollarından özetle bahsedeceğiz. Tarîkatta “pîr-i sâni” olarak kabul edilen Yahyâ Şîrvânî’den sonra Halvetiyye klasik tasnife göre dört ana şubeye ayrılır. Bunlar kronolojik olarak şu şekilde sıralanmaktadır: Dede Ömer Rûşenî (ö. 892/1486-87) tarafından kurulan Rûşeniyye, Çelebi Halife olarak bilinen Cemal Halvetî’nin (ö. 899/1493-94) kurduğu Cemâliyye, Yiğitbaşı olarak bilinen Ahmet Şemseddin b. İsa Marmaravî’nin (ö. 910/1504-05) kurduğu Ahmediyye ve XVI. yüzyılın sonlarında vefat etmiş olan Şemseddin Ahmet Sivasî’nin (ö. 1006/1597-98) kurduğu Şemsiyye.⁵²

1. Rûşeniyye

Halvetîliğin Seyyid Yahyâ Şîvânî’ye (ö. 868/1463-64) dayanan dört ana koldan biri olan Rûşenîlik, Aydınli Dede Ömer Rûşenî’ye (ö. 892/1486-87)⁵³ nisbet edilen ve Anadolu’da Diyarbakır ve Erzurum yörelerinde yayılmış bir tarîkattir.

Rûşenîlik, Dede Ömer Rûşenî’den sonra iki ana kola ayrılmıştır. Bunlardan biri, Muhammed el-Halvetî el-Hanefî’ye (ö. 935/1528-29) nispet edilen Demirtaşîlik, diğeri ise İbrahim Gülşenî’ye (ö. 940/1533-34) nispet edilen Gülşenîlik’tir.⁵⁴

a) Gülşeniyye

Gülşenîliğin nisbet edildiği İbrahim Gülşenî’nin tam adı İbrahim b. Muhammed b. Hacı İbrahim b. Şeyh Şihâbeddin b. Aydoğmuş’tur.⁵⁵ Diyarbakırlı olan İbrahim Gülşenî on dört yaşlarında Tebriz’e gidip Dede Ömer Rûşenî’ye intisâp etmiş ve sülûkunu tamamlamıştır. “Gülşenî” mahlası ise kendisine Şeyh Rûşenî tarafından verilmiştir. Yavuz Sultan Selim’in Mısır’ı fethi esnasında burada bir hankâh

---

⁵² Öngören, *a.g.e.*, s. 32.

⁵³ Mehmed Zeki Eyüboğlu, *Günün Işığında Tasavvuf, Tarikatler, Mezhepler Tarihi*, İstanbul, 1987, s. 213.

⁵⁴ Muslu, *XVIII. Asırda Anadolu’da Tasavvuf*, s. 157.

⁵⁵ Öngören, *a.g.e.*, s. 99.

yaptırmıştır. Bir müddet İstanbul'da faaliyetlerine devam etmiş ve Mısır'a dönüşünden beş sene sonra 940/1533-34 senesinde vefat etmiştir.⁵⁶

Gülşenîlik XVII. yüzyılda İstanbul'da, Durmuş Dede (ö. 1026/1617), Mahmut Cemâleddin Hulvî (ö. 1063-64/1653-54), Sinan Efendi (ö. 1070/1659-60) ve Ali Şirugânî (ö. 1077/1666-67); Bursa'da Şemlelizâde Ahmed Efendi (ö. 1089/1678), Diyarbakır'da Hasan Amîdî Efendi (ö. 1019/1610) tarafından temsil edilmiştir.

XVIII. yüzyılda ise Gülşenîliğin yegâne kolu kabul edilen Sezâî'liğin nispet edildiği Hasan Sezâî Efendi (ö. 1151/1738) Gülşenîliği temsil eden zâtlardandır. Bu dönemde İstanbul'da en faal Gülşenî merkezi, Molla Aşkî (Gürcü Ali Efendi) Dergâhı'dır.

XIX. yüzyılda Gülşenîlik Hasan Sezâî'nin damadı Şeyh Mustafa Efendi'nin de şeyhi olduğu (ö. 1180/1766) Edirne Gülşenî Âsitânesi'nde ve yine Edirne'deki Veli Dede Dergâhı'nda faaliyetlerine devam etmiştir. Bu asrın Veli Dede Dergâhı'ndaki en meşhur Gülşenî şeyhi Hüsayin Vassâf Efendi'nin de mürşidi olan Şuayb Şerâfeddin Efendi (ö. 1270/1853)'dir.⁵⁷

aa) Hasan Sezâî Efendi

Asıl adı Hasan b. Ali olan Hasan Sezâî Efendi aslen Mora'lı olup 1080/1669-70 senesinde Gördes'te doğmuştur. 1089/1686-87 tarihinde Venediklilerin burayı işgalleri üzerine İstanbul'a gelmiştir. Burada bir müddet kaldıktan sonra Edirne'ye geçen Hasan Sezâî Efendi bir yandan zahirî ilimleri tahsil etmiş ve gördüğü bir rüyadaki işaret üzerine Âşık Mûsâ Dergâhı'nda bulunan Şeyh Muhammed Sırrî'ye intisâb ederek bir müddet hizmetinde bulunmuştur.⁵⁸ Edirne'de Şeyh Şuca' Zâviyesi'nde talebe yetiştirirken, Muhammed Sırrî'nin vefâtından sonra yerine geçen Kastamonu'lu La'î Muhammed Fenâî'ye intisâb etmiş, bir müddet sonra icâzetini almış ve halîfesi olarak

⁵⁶ Nihat Azamat, "İbrâhim Gülşenî", DİA, c. 21, s. 302.

⁵⁷ Muslu, *Anadolu'da Tasavvuf Yolları*, s. 125.

⁵⁸ Eyüboğlu, a.g.e., s. 215.

Gülşenî Veli Dede Dergâhı'nda postnişîn olmuştur. 1151/ 1738'de Edirne'de vefat etmiş ve tekkenin hazîresine defnedilmiştir.⁵⁹

Hasan Sezâî Efendi, Dîvân ve Tasavvuf Edebiyatı'nın inceliklerine vâkıf, ifadesi güçlü bir şâirdir. Tespit edilebilmiş eserleri *İlâhiyyât*, *Îzâhu'l-Merâm*, *Kasîde*, *Makale-i Niyâzî-i Mısri Şerhi*, *Makale-i Şerîfeleri*, *Mektûbât*, *Menâkıb-ı Nasûhî*, *Müretteb ve Matbu' Dîvân-ı Hakayık*, *Nutk-ı Ârifâne*, *Risâle-i Eşrât-ı Sâat* ve *Şümû'un Lâmi*'dir.⁶⁰

2. Cemâliyye

Halvetîliğin Rûşeniyye'den sonra ikinci ana kolu olan Cemâliyye'nin silsilesi, kurucusu Cemâl Halvetî'nin şeyhi Pîr Muhammed Bahâeddin Erzincânî vasıtasıyla Seyyid Yahyâ Şîrvânî'ye ulaşır.⁶¹

Çelebi Halîfe olarak da bilinen Cemâl Halvetî'nin tam adı Ebü'l-füyûzât Muhammed b. Hamîdüddin b. Mahmûd b. Muhammed b. Cemâleddin Aksarâyî'dir. Pîr Muhammed Erzincânî'den icâzet aldıktan sonra Amasya'da hizmete başlayan Cemâl Halvetî, Sultan Bayezid'in daveti üzerine İstanbul'da Koca Mustafa Paşa Dergâhı'nda hizmetine devam etmiştir. 899/1493-94 senesinde İstanbul'da görülen veba hastalığının def'i için Beytullah'ta dua etmek üzere yola çıkmış fakat yolda vefat etmiştir.⁶²

Cemâlîlik, Cemâl Halvetî'den sonra Sünbülîlik ve Şâbânîlik olarak ikiye ayrılmıştır.

a) Sünbülîyye

Sünbülîlik, XV. yüzyılın sonlarında Cemâlîliğin bir kolu olarak "Sünbül Efendi" olarak tanınan Yusuf b. Ali b. Kaya Bey (ö. 1529) tarafından kurulmuştur.⁶³

⁵⁹ Hikmet Konur, "Sezâî-yi Gülşenî", DİA, c. 37, s. 80.

⁶⁰ Muslu, *a.g.e.*, s. 162.

⁶¹ M.Serhan Tayşi, "Cemâliyye", DİA, c. 7, s. 318.

⁶² Öngören, *a.g.e.*, s. 44.

⁶³ Eyüboğlu, *a.g.e.*, s. 216.

İstanbul'da teşekkül eden tarîklerin ilkidir. Cemâliyye şubesi gibi Sünbülüyye kolu da, tarîkat adâbı bakımından Halvetiyye gibidir.

Sünbül Efendi, Cemâleddin Halvetî'den hilâfet aldıktan sonra Mısır'a gitmiş, ardından 1494'de Cemâleddin Halvetî'nin vefatı üzere İstanbul'a dönmüş ve şeyhinin vasiyeti üzere kızı Safiye Hatun'la evlenmiştir. 936/1529 senesinde vefat edene kadar Koca Mustafa Paşa Dergâhın'da faaliyetlerine devam etmiştir.⁶⁴ Sünbülilik, Sünbül Efendi'nin halîfeleri Kefevî Alâeddin Ali Efendi (ö. 1562), Yâkub Germiyânî (ö. 1571) ve Muslihuddin Musa Efendi tarafından yayılmıştır.

Sünbülilik bütün Halvetî kollarında olduğu gibi âyin ve zikir usûlü olarak devrânî zikir usûlünü benimsemiştir. Bu tarîke mahsus "*Sünbülî Salâtı*" adında özel besteli bir salât vardır. Sünbül Efendi Tekkesi'nde 1495'ten 1925'e kadar her hafta devrâna başlanırken güftesi Cemâleddin Halvetî'ye ait "Safha-i sadrında dâim âşıkım efkârı Hû" mısrasıyla başlayan Hüseyinî ilâhî okunmuştur.⁶⁵

XVII. yüzyılda Sünbülilik, Necmeddin Hasan Efendi'nin (ö. 1019/1610) halîfeleri Mehmed Alâeddin Efendi (ö. 1091/1680), Mehmed Eyyübî Efendi (ö. 1038/1628) ve halîfesi Ahmed Adimî (ö. 1072/1661) tarafından temsil edilmiştir. XVIII. yüzyılda Seyyid Mehmed Nureddin Efendi (ö. 1747), Yusuf Kutbeddin Efendi (ö. 1757), Seyyid Alâeddin Sâni Efendi (ö. 1757), Seyyid Muhammed Hâşim Efendi (ö. 1784) ve Seyyid Muhammed Hâşim Efendi (ö. 1815) silsilede yer almışlardır.⁶⁶ XIX. yüzyılda Koca Mustafa Paşa Âsitânesi'nde Seyyid Muhammed Hâşim Efendi'den sonra Şeyh el-Hâc Yıldızzâde Hâfiz Muhammed Emîn Efendi (Yıldız Dede) (ö. 1821), Seyyid Muhammed Râzî Efendi (ö. 1851), Seyyid Muhammed Rızâeddin Efendi (ö. 1891) ve Seyyid Muhammed Kutbeddin Efendi (ö. 1913) Sünbüliliğin temsilcilerinden olmuştur.⁶⁷

⁶⁴Yücer, "*Sünbül Sinan*", DİA, c. 38, s. 136.

⁶⁵ İnançer, "Sünbülilikte Zikir Usûlü ve Semâ", DBİA, c. 7, s. 112.

⁶⁶ Muslu, *Anadolu'da Tasavvuf Yolları*, s. 127.

⁶⁷ Yücer, *a.g.e.*, s. 119.

b) Şâbâniyye

Cemâliyye'nin Kastamonulu Pîr Şâbân-ı Velî'ye (ö. 976/1568-69) nisbet şûbesidir.⁶⁸Şâban Efendi Kastamonu'nun Taşköprü kazasında dünyaya gelmiştir. Şeyh Hayreddin Tokadî'ye (ö. 931/1525) intisâb etmiştir. On iki yıl hizmetinde kaldıktan sonra sülûkunu tamamlayıp hilâfetle memleketine gönderilmiştir. Vefatına kadar birçok mürîdine hilâfet vermiştir.

Kastamonu'daki merkez tekke niteliğindeki âsitânede kendisinden sonra Kastamonulu Osman Efendi (ö. 976/1569), Kastamonulu Hayrettin Efendi (ö. 987/1579), İskilpli Abdülbâki Efendi (ö. 997/1589), Kastamonulu Muhiddin Efendi (ö. 1013/1604) posta oturmuştur.

XVI. yüzyılda ortaya çıkan Şâbâniyye'ye bu tarihten günümüze kadar Kastamonu merkezlik etmiştir.⁶⁹XVII. yüzyılın ikinci yarısında ise Karabâşiyye ve Nasûhiyye kolları ile İstanbul'da faaliyet göstermeye başlamıştır.⁷⁰

Devrânî usûle göre zikir yapılan Şâbânîlik'te Halvetî devrânından farklı olarak "darb-ı esmâ" denilen bir zikir yapılmaktadır. Âyin sırasında öncelikle "darb-ı esmâ" zikri, ardından şeyh efendinin işaretiyle Halvetî devrânı yapılırdı.⁷¹

ba) Şeyh Ali Alâeddin Efendin (Karabaş Velî)

Karabâşiyye şûbesinin kendinse nisbet edildiği Alâeddin Efendi, boyu çok uzun olduğu için "Atvel", Şâbâniyye'ye mensub olanlara has siyah sarıklı taç giydiği için "Karabaş", ve kerâmet ehli olduğu için "Velî" ünvanlarını almıştır. "Karabaş-ı Velî" olarak da tanınır.1020/1611'de Arapkir'de doğmuştur.

Çorumlu İsmail Efendi'den hilâfet alarak İstanbul'a gelmiştir. Üsküdar'da beş sene kadar inzivâ hayatı yaşayan Ali Alâeddin Efendi, 1085/1674 senesinde Atik Vâlide Sultan Külliyesi'nde ki tekkeye postnişîn olmuştur. Burada beş yıl süren hizmetinden sonra, bir vaazı esnasında tasavvuf ıstılahına dâir bazı sözleri yanlış anlaşıldığı için

⁶⁸ Eyüboğlu, a.g.e., s. 218.

⁶⁹ Öngören, a.g.e., s. 82.

⁷⁰ Yılmaz, a.g.e., s. 92.

⁷¹ İnançer, "Şâbânîlikte Zikir Usûlü ve Mûsiki", DBİA, c. 7, s. 123.

Limni Adası'na sürgüne gönderilmiştir. Dört sene mecbûrî ikâmetinin ardından İstanbul'a dönmüştür. Hac ziyaretinin ardından irşâd için Mısır'a doğru hareket etmiş ve burada hastalanmıştır. 2 Safer 1097/29 Aralık 1685 tarihinde vefat etmiştir.

Hayatı boyunca birçok eser telif etmiş olan Karabaş Velî'nin eserlerinden bazıları şunlardır: *Kâşif-i Esrâr-ı Füsûs*, *Mi'yâru't-Tarîka*, *Esâsü'd-Dîn*, *Tâ'birnâme*, *Risâle fî Devrân-ı Sûfiyye*.⁷²

bb) Nasûhî Mehmed Efendi

Bir Karabâşî kolu olan Nasûhîliğin kendisine nisbet edildiği Nasûhî Mehmed Efendi 1060/1650'de Üsküdar'da doğmuştur. Seyyid olan Nasûhî Efendi'nin annesi Afife Hanım, babası Nasûhî Bey'dir.⁷³

Karabâşîliğin kurucusu “Karabâş-i Velî” ye intisâb etmiş 1085/1674 senesinde yirmi yedi yaşında iken sülûkunu tamamlayarak hilâfet almıştır. Şeyhinin işaretini ve emri ile Mudurnu'ya giderek Sun'ullah Efendi Zâviyesi'nde postnişinlik yapmıştır. On bir yıl boyunca burada birçok hizmetinin yanı sıra Abdullah Rüşdî Efendi'yi (1141/1728-29) yetiştirmiş ve kendisine halife tayin etmiştir. 1126/1714'ten 1128/1716'ya kadar Kastamonu'da bulunmuştur. *Mükâşefât-ı Vâkiât* adlı eserini burada yazdığı rivayet edilmektedir.⁷⁴ 1096/1685 tarihinde şeyhinin emri ile İstanbul'a dönmüştür ve 1099/1688 senesi Ramazan ayında, Karabaş Velî'nin işaretini üzere inşasına başlanan Nasûhî Dergâhının açılışı yapılmıştır. 17 Ramazan 1130/15 Ağustos 1718 tarihinde vefat ederek tekkesi hazîresine defnolunmuştur.⁷⁵

bc) Mustafa Çerkeşî Efendi

1156/1743 tarihinde Çankırı'nın Çerkeş ilçesinde dünyaya gelmiştir. Babasının adı Hacı Ali, dedesinin adı Vehbî Sultan'dır. Safranbolu'ya bağlı bir köy olan Zora'da Şâbânî şeyhlerinden Mehmed Efendi'ye intisâb etmiştir.

⁷² Mustafa Tatcı, “Şâbâniyye”, DİA, c. 38, s.212.

⁷³ Yılmaz, *a.g.e.*, s. 116.

⁷⁴ Muslu, *a.g.e.*, s.136.

⁷⁵ Yılmaz, *a.g.e.*, s. 119.

Kendisine nisbet edilen Çerkeşlik, Zoralı Şeyh Mehmed Efendi, Mudurnulu Şeyh Abdullah Rüşdî, Şeyh Mehmed Nasûhî el-Üsküdârî, Karabaş Velî vasıtasıyla Şeyh Şâbân-ı Velî'ye ulaşmaktadır. II. Mahmud döneminde Risâle fî Tahkîki't-Tasavvuf adlı eserini padişaha sunmuştur. Eserinde mârifetullah, şeriat-tarîkat münasebetleri, nübüvvet, kerâmet gibi konular hakkındaki görüşlerini ele almıştır.⁷⁶

1229/1814 tarihinde vefat etmiş ve Çerkeş'te Kadınşah Camii bitişiğindeki türbesine defnedilmiştir.⁷⁷

bd) Kuşadalı İbrahim Halvetî

Şâbâniyye'nin İstanbul'da Çerkeşlik'ten ayrılan kolu Kuşadaviyye'nin kurucusu İbrahim Halvetî, 1188/1774'te Aydın'a bağlı Kuşadası kasabasının Çınar köyünde dünyaya gelmiştir. Denizli ve Aydın civarında ilk tahsilini tamamladıktan sonra İstanbul'a gelmiş ve Fatih Fevziyye Medresesi'ne yerleşmiştir. Bir süre sonra Beypazarlı Ali Efendi'ye intisâb etmiştir.⁷⁸

Sülûkunu tamamladıktan sonra şeyhinin emri ile irşâd faaliyeti için 1231/1815 senesinde Mısır'a gitmiş, 1234/1818'de İstanbul'a dönmüştür. Hacı Halil Efendi adında bir zâtın Sinekli Bakkal'da yaptırdığı dergâhta faaliyetlerine devam etmiştir. 1262/1845 senesinde ikinci kez hacca gitmiş, Mekke dönüşünde koleraya yakalanarak vefat etmiştir.⁷⁹

3. Ahmediyye

Halvetîyye tarîkatında “orta kol” olarak bilinen Ahmediyye kolu “yiğitbaşı” ünvanıyla tanınmış Ahmed Şemseddin b. Îsâ Marmaravî tarafından kurulmuştur.

⁷⁶ Azamat, “Çerkeşî Mustafa Efendi”, DİA, c.8, s. 275.

⁷⁷ Yücer, a.g.e., s. 93.

⁷⁸ Yaşar Nuri Öztürk, *Kuşadalı İbrahim Halvetî*, İstanbul, 1982, s. 21.

⁷⁹ Yücer, a.g.e., s. 101.

Silsilesi Alâeddin Uşşâkî (ö. 890/1485), Tâceddin İbrahim Kayserî (ö. 883/1478)Pîr Muhammed Erzincânî (ö. 879/1474) vasıtasıyla Seyyid Yahyâ Şîrvânî'ye ulaşır.⁸⁰

Yiğitbaşı Ahmed Efendi, Akhisar'a bağlı Gölmarmara köyünde dünyaya gelmiştir. "Marmaravî" nisbesinin yanında sancağına atfen "Saruhânî" olarak da kaynaklarda geçmektedir. Uşakta ilim tahsilini tamamladıktan sonra Alâeddin Uşşâkî'ye intisâb ederek sülûkunu tamamlamış ve hilâfetle Manisa'ya gönderilmiştir. Burada üç sene hizmetinin ardından bir ara İstanbul'a gidip meşâyih arasındaki bir ihlilâfî hallettiği için "yiğitbaşı" ünvanını almıştır.⁸¹ Ayrıca, kendisi bulunduğu bölgenin ahîlik teşkilatının "Yiğitbaşı"sı olduğu için bu ünvanı almıştır.⁸² Şeyhinin vefatından sonra onun baş halîfesi olarak faaliyetlerine devam etmiş ve 910/1504-05 tarihinde vefat etmiş ve zâviyesine defnolunmuştur.⁸³

Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin, Halvetiyye tarîkatında "usûl-i esmâ"ya (Lâilâhe ilallah, Allah, Hû, Hak, Hay, Kayyûm, Kakhâr) Vehhâb, Fettâh, Vâhid, Ahad, Samed isimlerini ilave ederek zikri on iki esmâya çıkarmıştır.

Ahmed Şemseddin Marmaravî'den sonra Ahmediyye; Sinâniyye, Uşşâkiyye, Ramazâniyye ve Mısriyye olmak üzere dört kola ayrılmıştır.

a) Sinâniyye

Sinânîlik, Ahmedîliğin İbrahim Ümmî Sinan Efendi tarafından kurulmuş koludur. Silsilesi Kasım Çelebi, Karamanlı Şeyh Hacı İzzettin Efendi'den Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'ye ulaşır.⁸⁴

Bursalı olan Ümmî Sinan, İstanbul'da tahsilini tamamladıktan sonra Karaman'a gitmiş ve orada Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Efendi'nin halîfesi Şeyh İzzettin Karamânî'ye intisâb ederek sülûkunu tamamlamıştır.⁸⁵ Bir süre Manisa ve Uşak çevresinde irşâd faaliyetinde bulunduktan sonra İstanbul'a dönmüş, 958/1551 senesinde

⁸⁰ Uludağ, "Ahmediyye", DİA, c. 2, s. 171.

⁸¹ Hüseyin Vassaf, *Sefîne-i Evliyâ* (sdl. Ali Yılmaz, Mehmet Akkuş), c. 4, İstanbul, 1990, s. 238.

⁸² Bu bilgi Ö. Tuğrul İnançer ile yaptığımız mülâkatta elde edilmiştir.

⁸³ Öngören, *a.g.e.*, s. 92.

⁸⁴ Muslu, *XVIII. Asırda Anadolu'da Tasavvuf*, s. 104.

⁸⁵ Öngören, *a.g.e.*, s. 93.

kendi adıyla anılan tekkeyi yaptırmış ve vefatına kadar (976/1568) burada irşâd faaliyetlerini sürdürmüştür.⁸⁶

Sinânîlik, diğer Halvetî kolları gibi, devrânî zikir usûlünü benimsemiştir. Halvetîlikte toplu zikir esnasında okunan “Vird-i Settâr” Sinânîlikte sabah namazı vakti dervişlerce tek tek okunmuştur.⁸⁷ Özel besteli bir Sinânî evrâdı yoktur ancak İstanbul’da gelişmiş bir kol olduğundan toplu zikirlerindeki mûsikî Türk Mûsikîsi’nin özelliklerini taşır.⁸⁸

Sinânîliği XIX. yüzyılın başlarında el-Hâc Ali Efendi (ö. 1219/1804), Mustafa Zekâi Efendi (ö. 1227/1812), Hasan Aziz Efendi (ö. 1252/1837), Mustafa Zekâi Efendi (ö. 1274/1867), İbrahim Şükrullah Efendi (ö. 1313/1895) temsil etmiştir.⁸⁹

b) Uşşâkiyye

Ahmedîliğin bir kolu olan Uşşâîlik, Hasan Hüsâmeddin Uşşâkî’ye nisbet edilir. Silsilesi Semerkandlı Şeyh Seyyid Ahmed Efendi ve Karamanlı Şeyh Hacı İzzeddin Efendi vasıtasıyla Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Efendi’ye ulaşır.⁹⁰

Hüsâmeddin Efendi, 880/1475-76’da Buhâra’da doğmuştur. Gördüğü bir rüya üzerine Uşak’a gelmiş ve otarihlerde burada bulunan Şeyh Emîr Ahmed Semerkandî’ye intisâb etmiştir. Şeyhi Emîr Ahmed Efendi’nin vefatından sonra yerine Hüsâmeddin Efendi geçmiştir.⁹¹

Hüsâmeddin Efendi, III. Murad zamanında padişah tarafından İstanbul’a davet edilmiş, Kasımpaşa’da bir tekke yaptırılarak ikâmeti sağlanmıştır. Daha sonraları Uşşâkî Âsitânesi olan bu tekkede vefatına kadar irşâd faaliyetlerini sürdürmüştür. Hac dönüşü 1001/1593’de Konya’da vefat eden Hüsâmeddin Efendi’nin cenazesi İstanbul’a

---

⁸⁶ A. Azmi Bilgin, “Sinâniyye”, DİA, c. 37, s. 240.

⁸⁷ İnançer, “Sinânîlik-Zikir Usulü ve Mûsikî”, DBİA, c. 7, s. 8.

⁸⁸ M. Baha Tanman, “Sinânîlik”, DBİA, c. 7, s. 6.

⁸⁹ Yücer, *a.g.e.*, s. 139.

⁹⁰ Muslu, *a.g.e.*, s. 66.

⁹¹ Öngören, *a.g.e.*, s. 93.

getirilerek tekkesinin hazîresine defnedilmiştir. Hüsâmeddin Efendi, “Vird-i Settâr”a bazı ilaveler yaparak “Evrâdü’l-Kebîr”i tertip etmiştir.⁹²

Hüsâmeddin Uşşâkî’den sonra Câhidîlik, Cemâlîlik ve Salâhîlik gibi kollara ayrılan Uşşâkîlik XVIII. yüzyılda Hüsâmeddi-i Sanî Efendi (ö. 1154/1754), Ahmed Hüsâmî Efendi (ö. 1168/1754-55), Mehmed Cemâleddin Efendi (ö. 1164/1750-51) tarafından temsil edilmiştir. XIX. yüzyılda ise Seyyid Mehmed Cemâlî Efendi (ö. 1246/1830), Seyid Mehmed Alâeddin Efendi (ö. 1251/1835), Şeyh Kerâmeddin Efendi (ö. 1257/1841), Edirneli Şeyh Mehmed Sıdkî Efendi (ö. 1273/1856), Şeyh Mehmed Saîd Efendi (ö. 1274/1857), Cemâleddin Efendi (ö. 1331/1912) Uşşâkîliğin temsilcilerinden olmuştur.⁹³

ba) Ahmed Câhidî Efendi

Uşşâkiyye’nin alt kolu olan Câhidîyye’nin nisbet edildiği Ahmed Câhidî Efendi Edirne’de doğmuştur. Ömer Karîbî Efendi’den hilâfet aldıktan sonra Çanakkale’nin Kilitbahir diye bilinen mntıkasına gelerek burada kurduğu tekkesinde irşâd faaliyetlerinde bulunmuştur.1070/1660 senesinde vefat etmiş ve tekkesinin hazîresine defnedilmiştir.

Şiirlerinde Yunus Emre üslûbunu benimsemiş olan Ahmed Câhidî Efendi, bir *Dîvân* tertip etmiştir. Bundan başka *Nasîhatnâme* ve *Tevhîd-i Zât* adlı iki eser telif etmiştir.⁹⁴

bb) Mehmed Cemâleddin Efendi

Edirneli olan Cemâleddin Efendi, ilk tahsilini tamamladıktan sonra Edirne’de Uşşâkî şeyhlerinden Osman Sıdkî Efendi’nin halîfesi Mehmed Hamdi Efendi’ye intisâb etmiş ve sülûkunu tamamlayarak halîfesi olmuştur.⁹⁵ Hamdi Efendi’nin vefatı üzerine halkasına katıldığı Hasan Sezâî Efendi’nin vefatının ardından dört sene Edirne’de irşâd faaliyetinde bulunmuştur. Daha sonra İstanbul’a gelmiş ve Şeyh Mehmed Efendi’nin

⁹² Mehmet Akkuş, “Hüsâmeddin Uşşâkî”, DİA, c. 18, s. 515.

⁹³ Yücer, *a.g.e.*, s. 147.

⁹⁴ Yılmaz, *a.g.e.*, s. 154.

⁹⁵ Muslu, *a.g.e.*, s. 68.

vefatından sonra yerine Hırâmî Ahmed Paşa Tekkesi'nin postnişîni olmuştur. Burada dokuz sene hizmette bulunduktan sonra 1164/1750-51'de vefat etmiş ve tekkenin hazîresine defnedilmiştir.⁹⁶

bc) Abdullah Salâhaddîn-i Uşşâkî

“Salâhî Dede”ve “Salâhî Abdi Efendi” olarak da bilinen Abdullah Salâhaddin Efendi'nin Rumeli'nin Kesriye kasabasında veya Balıkesir'de doğduğu rivayet edilmektedir. İlim tahsiline doğduğu yerde başlamış, daha sonra İstanbul'a gelerek tahsiline devam etmiş ve ardından kâtipliğe başlamıştır.

Görevli olarak gittiği Rumeli'ye gittiğinde Edirne'de Cemâleddin Uşşâkî'yi ziyaret etmiş ve intisâb etmiştir. Bir süre sonra resmi görevinden ayrılarak Cemâleddin Uşşâkî ile İstanbul'a gelmiş ve kızıyla evlenmiştir. Cemâleddin Uşşâkî'nin kızı ve damadını oturdukları evden çıkarması üzerine Salâhaddin Uşşâkî'ye bir ev tahsis eden Tâhir Ağa'nın yerine Tâhir Ağa Tekkesi'ne 1174/1760'da postnişîn olmuştur. Tâhir Ağa Tekkesi'nin 1782'de çıkan bir yangın sonucu yanması üzerine şeyhinin tekkesine gitmiş ve burada dört ay kadar kaldıktan sonra rahatsızlanarak 1197/1783'de vefat etmiş, Tâhir Ağa Tekkesi'ne defnedilmiştir.

Arapça ve Farsça'ya vâkîf olan Salâhaddin-i Uşşâkî'nin tespit edilmiş yüzün üzerinde eseri vardır.⁹⁷

c) Ramazâniyye

Ahmediyye tarîkatının dört şûbesinden biri olan Ramazâniyye kolu Pîr Ramazan Mahfî Efendi'ye nisbet edilir. Silsilesi Şeyh Muhiddin Karahisârî, Kasım Çelebi ve Şeyh Karamânî Hacı İzzeddin vasıtasıyla Şeyh Ahmed Şemseddin Marmaravî'ye ulaşır.

Ramazan Mahfî Efendi, 949/1542 senesinde Afyonkarahisar'da doğmuştur. İlim tahsilini memleketinde tamamladıktan sonra Kasım Çelebi'ye intisâb etmiş, Kasım Çelebi'nin vefatının ardından halîfesi Muhiddin Karahisârî'ye intisâb etmiş ve

⁹⁶ M. Erol Kılıç, “*Cemâleddin Uşşâkî*”, DİA, c.7, s. 314.

⁹⁷ Muslu, *a.g.e.*, s. 79.

Sülûkunu tamamlayarak hilâfet almıştır. Şeyhinin vefatından dört yıl sonra İstanbul'a gelmiş (994/1586), Koca Mustafa Paşa'da Bezirgân Tekkesi olarak bilinen tekkeyi inşa ettirmiş ve irşâd faaliyetlerini burada sürdürmüştür.⁹⁸

“Mahfî” mahlasından da anlaşılacağı üzere kendini gizleyen bir özelliğe sahiptir. Özellikle son zamanlarında halktan uzak bir hayat süren Ramazan Efendi 1025/1616 senesinde vefat etmiş ve tekkesinin avlusuna defnedilmiştir.⁹⁹

Ramazâniyye'den Edirneli Mehmed Buhûrî Efendi (ö. 1039/1630) vasıtasıyla Buhûriyye, Hasan Burhâneddin Efendi (ö. 1074/1663) vasıtasıyla Cihangiriyye, Nûreddin Cerrâhî (ö. 1133/1721) vasıtasıyla Cerrâhiyye, Ahmed Raûfî (ö. 1170/1757) vasıtasıyla Raûfiyye ve Mehmed Hayatî (ö. 1180/1766) vasıtasıyla Hayatiyye şubesi ortaya çıkmıştır.¹⁰⁰

ca) Mehmed Buhûrî

Buhûriyye kolunun kurucusu olan Mehmed Buhûrî'nin silsilesi Şeyh İbrahim Efendi, Ali Rûmî vasıtasıyla Ramazan Mahfî Efendi'ye ulaşmaktadır. Edirneli olan Mehmed Buhûrî Efendi 1039/1629-30 senesinde vefat etmiştir.

cb) Hasan Burhâneddin Cihangirî

Hasan Burhâneddin Efendi, Harput'a bağlı Perçîh isimli bir mahalde doğmuştur. Tahsiline memleketinde başlamış olan Burhâneddin Efendi, Celâlî isyanları sebebiyle Bursa'ya gelmiş ve Yâkub Fânî Efendi'ye (ö. 1052/1642) intisâb etmiştir. Celâlî isyanları Bursa'yı da tehdit etmeye başlayınca şeyhiyle birlikte İstanbul'a gelmiş ve Baba Haydar Tekkesi'ne yerleşmiştir. Bu dönemde Ramazan Efendi'nin sohbetinde ve sekiz sene hizmetinde bulunmuştur. 1020/1611 senesinde Ramazan Efendi'den hilâfet almış ve Cihangirî Camii'ne şeyh tayin edilmiştir.

Şeyh tayin edildikten sonra caminin yanına yaptırdığı tekkede elli iki yıl hizmet etmiş ve birçok halîfe yetiştirmiştir. Halîfeleri İstanbul, Gebze, Safranbolu,

---

⁹⁸ Yılmaz, *a.g.e.*, s. 157.

⁹⁹ Vassaf, *a.g.e.*, c. 5, s. 14.

¹⁰⁰ Mehmet Cemal Öztürk, “*Ramazâniyye*”, DİA, c. 34,s. 441.

İznik, Edirne, Bolu, Bursa Gelibolu, Tavşanlı, Akkirman, Malatya ve Şam'da faaliyet göstermişlerdir.¹⁰¹

Cihangîrî tarîkatında Hasan Burhâneddin Efendi tarafından tertip edilen ve "Cihangir Usûlü Tevhid" olarak bilinen zikir usûlü uygulanmaktadır. Diz üzerinde oturarak yapılan bu zikri Hasan Burhâneddin ilk olarak, hareket etmek üzere olan bir gemideki tayfaların zinciri çekerken çıkardıkları sesleri işitip vecde gelerek uygulamış ve daha sonra bunu zikirlerinde devam ettirmiştir.

Halvetiyye'nin sülûk âdâbına ve etvâr-ı seb'aya dair yazdığı iki risalenin yanında ilâhîlerinin de olduğu bildirilen Hasan Burhâneddin Efendi 1074/1663'de vefat etmiş ve Cihangir Camii'nin hazîresine defnedilmiştir.¹⁰²

cc) Nûreddin Cerrâhî

Asıl adı Muhammed b. Abdullah olan Nûreddin Cerrâhî 12 Rebû'l-evvel 1082/9 Temmuz 1671 veya 12 Rebû'l-evvel 1089/4 Mayıs 1678'de Cerrahpaşa Camii'nin karşısındaki Yağcızâde Konağı'nda dünyaya gelmiştir. İlk tahsilini tamamladıktan sonra Mısır Kahire kadılığına tayin edilmiş olmasına rağmen Üsküdar Selâmî Tekkesi şeyhi Ali Efendi'den etkilenmiş ve intisâb etmiş ve Mısır'a gitmekten vazgeçmiştir. Yedi yıl şeyhinin hizmetinde sülûkunu tamamlayan ve halîfesi olmuştur. 1115/1703'te şeyhinin emri ile Karagümrük'te Can Fedâ Hâtun Camii'ne yerleşmiştir. Sultan III. Ahmed, Kapı Kethüdâlarından Ebûbekir Efendi'nin 1115/1703'te vefat etmesi üzerine boş kalan Karagümrük'teki konağını satın almış ve Nûreddin Cerrâhî'nin irşâd faaliyetlerinde kullanması için hizmetine sunmuştur. On sekiz sene boyunca burada faaliyetlerini sürdüren Nûreddin Cerrâhî 9 Zi'l-hicce 1133/1 Ekim 1721'de İstanbul'da vefat etmiş ve tekkesine defnedilmiştir.¹⁰³

Nûreddin Cerrâhî tarafından kurulan Cerrâhîliğin silsilesi Alâeddin Ali Köstendilî (v.1143/1730-31), Ali Lofçavî (ö. 1095/1683), Debbağ Ali Rûmî (ö.

¹⁰¹ Yılmaz, *a.g.e.*, s. 168.

¹⁰² Öngören, "Hasan Burhâneddin Cihangîrî", DİA, c. 16, s. 311.

¹⁰³ Şenay Yola, "Cerrahiyye", DİA, c. 7, s. 416.

1065/1654), Mestçizâde İbrahim Rûmî (ö. 1036/1626), Mestçi Ali Rûmî (ö. 1030/1620) vasıtasıyla Ramazan Mahfî Efendi'ye ulaşmaktadır.

Cerrâhîlik, Halvetîğin kollarından biri olmasına rağmen, ayrı bir tarikat gibi kendine özgü usûllere sahiptir. Vird-i Settâr'ın yanı sıra Nûreddin Cerrâhî'nin tertip ettiği sabah ve akşam virdlerinin ve haftanın belli günlerinde belli esmâların okunması usûlü Cerrâhîlik'e mahsustur. Seyru sülûk ise Cerrâhiyye'ye has olarak yirmi sekiz esmâ ile tamamlanır.¹⁰⁴

cd) Ahmed Raûfî Efendi

Raûfiyye'nin nisbet edildiği Ahmed Raûfî Efendi, 1063/1653 veya 1068/1657-58'de Üsküdar'da doğmuştur. Medrese tahsilini tamamladıktan sonra Kapı Ağası Medresesi'nin müderrisi tayin edilmiştir. Üsküdar Toygartepesi'ndeki Selâmî Ali Efendi Tekkesi postnişini Şeyh Ali Alâeddin Köstendilî'ye intisâb etmiş ve sülûkunu tamamlayarak hilâfet almıştır. Üsküdar Koca Sinan Paşa Camii yakınlarındaki inşâ ettirdiği tekkesinde hayatının sonuna kadar irşâd faaliyetlerini sürdürmüş, 27 Zilka'de 1170/13 Ağustos 1757'de vefat etmiş ve Sinan Paşa Camii avlusuna defnedilmiştir.¹⁰⁵

Yirmi kadar halife yetiştiren ve Raûfliğin kurucusu olan Ahmed Raûfî'nin silsilesi Köstendilli Ali Efendi, Loğçavî Ali Fâzıl Efendi, Debbağ Ali Rûmî, Mestçizâde İbrahim Edirnevî vasıtasıyla Ramazan Mahfî Efendi'ye ulaşmaktadır.¹⁰⁶

ce) Mehmed Hayâtî Efendi

Hayâtiyye'nin kurucusu Mehmed Hayâtî Efendi Buhara'da doğmuş ve ilk tahsilini burada yapmıştır. Daha sonra Edirne'ye gelmiş ve oradan da Serez'e geçerek Loğçavî Ali Fâzıl Efendi'nin halifelerinden Hüseyin Sirozî'den sülûkunu tamamlamış ve Kırçova'ya yerleşmiştir. Kırçova'dan Ohri'ye gelen Mehmed Hayâtî, şehir yöneticilerinin kendisini istememesi üzerine Ohri dışında bir tekke açmış ve 1180/1766-67'de vefat edene kadar burada irşâd faaliyetlerinin sürdürmüş ve birçok halife yetiştirmiştir.

¹⁰⁴ İnançer-Tanman, "Cerrâhîlik", DBİA, c. 2, s. 414.

¹⁰⁵ Muslu, *a.g.e.*, s. 64.

¹⁰⁶ Tanman, "Ahmed Raûfî", DİA, c. 2, s. 120.

Hayâtiyye silsilesinde yer alan Hüseyin Yeniceî'nin halîfelerinden Osman Baba Prizrenî'nin (ö. 1165/1752) Kosova-Prizren'de kurduğu Saraçhane Tekkesi Ramazâniyye'nin Rumeli'deki Âsitânesi olarak görülmektedir. Osman Baba'nın halîfelerinden Hasan b. Ali Tiran'da, Şeyh Süleyman Rahofça'da, Şeyh İbrahim Damyan'da ve Şeyh Ahmed İşkodra'da Ramazânî tekkeleri inşa etmişlerdir.¹⁰⁷

d) Mısriyye

Ahmedîliğin, Niyâzî-i Mısırî'ye nisbet edilen bir koludur. Silsilesi Elmalılı Şeyh Yusuf Ümmî Sinan Efendi (ö. 1067/1656-57), Emirzâde Şeyh Ahmed Efendi, Elmalılı Şeyh Abdülvehhâb Efendi, Şeyh Tâlib Ümmî vasıtasıyla Yiğitbaşı Ahmed Şemseddin Marmaravî'ye ulaşır.

12 Rebûlevvel 1027/9 Mart 1618'de Malatya'nın Aspozi kasabasında doğmuş olan Niyâzî-i Mısırî'nin asıl adı Mehmed'dir. Babası Nakşbendî Tarîkatı'na mensup Soğancızâde Ali Çelebi'dir. Medresede zâhirî ilimleri tahsil etmekte iken Hüseyin Efendi adında bir Halvetî şeyhine intisâb etmiştir. Şeyhinin Malatya'dan ayrılması üzerine ilim tahsili için önce Diyarbakır daha sonra da Mardin'e gitmiştir. 1050/1638'de Kahire'ye gitmiş ve burada Şeyhûniye Külliyesi'ndeki Kâdirî Tekkesi'nin şeyhine intisâb etmiştir. Rüyasında aldığı bir işaret üzerine yollara düşen Mısırî Efendi, 1057/1647 senesinde Elmamlılı Ümmî Sinan'a intisâb etmiş ve sülûkunu tamamlamıştır.¹⁰⁸

İrşâd faaliyetlerini sürdürürken cezbe halinde yanlış anlaşılması üzerine 1088/1677 senesinde Limni Adası'na sürgüne gönderilmiş ve iki yıl süren sürgünden sonra 1103/1692 senesine kadar Anadolu'ya dönmemiştir. Sultan II. Ahmed tarafından Avusturya seferine katılıp katılmaması üzerine anlaşmazlığa düşerek ikinci kez 1104/1693 senesinde Limni Adası'na sürgüne gönderilmiş ve yetmiş sekiz yaşında 20 Receb 1105/16 Mart 1694 tarihinde burada vefat etmiştir.¹⁰⁹

¹⁰⁷ Öztürk, *a.g.e.*, s. 441.

¹⁰⁸ Mustafa Aşkar, "Niyâzî-i Mısırî", DİA, c. 33, s. 167.

¹⁰⁹ Yılmaz, *a.g.e.*, s. 190.

Yazdığı şiirler ve eserlerle etkisini yüzyıllarca devam ettirmiş olan Niyâzî-i Mısrî'nin bu nutk-i şerîfleri bestelenmiş; toplam 287 tane olan bu bestelerin196'sı notalarıyla tespit edilmiş ve *Niyazî İlahiler* adıyla Ahmet Hakkı Turabi tarafından çalışılmıştır.¹¹⁰ Ahmed Şemseddin Marmaravî'nin yedi esmâya ilave ettiği beş esmâyı değiştirmiştir. Ayrıca Mısrî tâcında Niyâzî-i Mısrî'nin Kâdirîlik'ten de icâzetli olması sebebiyle Kâdirî alâmeti bulunmaktadır.¹¹¹

4. Şemsiyye

Halvetiyye'nin ana şubelerinden biri olan Şemsiyye, XVI. asrın ikinci yarısında Şemseddin Ahmed Sivâsî tarafından kurulmuştur. Şeymsiyye iki ayrı silsile ile Seyyid Yahya Şîrvânî'ye ulaşır:

a) Şemseddin Ahmed Sivâsî, Muslihuddin Halife, el-Hâc Hızır Amâsî, Habib Karamânî, Seyyid Yahya Şîrvânî.

b) Şemseddin Ahmed Sivâsî, Abdülmecid Şîrvânî (ö. 972/1564-65), Şahkubâd Şîrvânî (ö. 950/1543-44), Muhyiddin Muhammed Rukiyye Şîrvânî (ö. 903/1497-98), Ziyâeddin Yûsuf Mahdum Şîrvânî (ö. 890/1485), Seyyid Yahya Şîrvânî.¹¹²

Şemseddin Ahmed Sivâsî 926/1520 senesinde Tokat'ın Zile kasabasında dünyaya gelmiştir. Küçük yaşta babası Ebülberakât Muhammed Zîlî vasıtası ile el-Hâc Hızır Amâsî il tanışmış olan Ahmed Sivâsî ilim tahsilini Tokat'ta Arakiyecizâde Mevlâ Şemseddin'in yanında ilerletmiştir. Daha sonra İstanbul'a gitmiş ve tahsilini burada tamamlamış olan Şemseddin Ahmed, gittiği hac dönüşü memleketi Zile'ye yerleşmiş ve Muslihuddin Halife'ye intisâb etmiş ve icâzet almıştır.¹¹³ Şeyhinin vefatından sonra ise Şeyh Abdülmecid Şîrvânî'ye intisâb etmiş ve sülûkunu tamamlamıştır. Kanûnî Sultan Süleyman devri vezirlerinden Koca Hasan Paşa'nın (ö. 974/1566) Sivas'ta bir cami (Meydan Camii) ve bir dergâh inşa ettirip Ahmed Efendi'yi buraya davet etmesi üzerine

¹¹⁰ Bk. Ahmet Hakkı Turabi, *Niyazî İlahiler*, Malatya, 2011.

¹¹¹ Muslu, *a.g.e.*, s. 89.

¹¹² Öngören, *a.g.e.*, s. 107.

¹¹³ Vassaf, *a.g.e.*, c. 3, s. 474.

kendisi Zile'den Sivas'a gitmiş ve ömrünün sonuna kadar (ö. 1006/1597-98) burada irşâd faaliyetlerini sürdürmüştür.¹¹⁴

Şemseddin Sivâsî yedi isme (esmâ-i seb'a) "Kâdir", Kavî", "Cebbâr", "Mâlik", ve "Vedûd" isimlerini ilave etmiş ve esmâ sayısını on ikiye çıkarmıştır.¹¹⁵

Şemsîlik, Abdülmecid Sivâsî (ö. 1049/1639) tarafından İstanbul'da temsil edilmiştir. Abdülmecid Efendi 971/1563'te Zile'de doğmuştur. Abdülmecid Şirvânî'nin halîfesi olan babası Muharrem Efendi'den ilk eğitimini almış ve dini ilimleri amcası Şemseddin Sivâsî'den teshil etmiştir. Otuz yaşında amcasına intisâb etmiş ve kısa zamanda sülûkunu tamamlamıştır.¹¹⁶

Şemseddin Sivâsî'nin görevlendirmesi ile önce Merzifon'a daha sonra ise Zile'deki Velîyyüddîn Dergâhı'na 1005/1596'da halife olarak gönderilmiştir. Şemseddin Sivâsî'nin vefatının ardından yerine geçen Pîr Mehmed Efendi'nin vefatı (1008/1599), akabinde Şemseddin Sivâsî'nin damadı Receb Efendi'nin de vefatı üzerine (1008/1599) Abdülmecid Sivâsî Sivas'a davet edilmiş ve bu makama postnişîn olmuştur.¹¹⁷

Dönemin padişahı III. Mehmed tarafından İstanbul'a davet edilmiş olan Abdülmecid Efendi, İstanbul'a geldikten sonra biri Sivas diğeri Bursa olmak üzere iki defa sürgün, bir defa da hac vesilesi ile buradan üç kez ayrılmış¹¹⁸, vefatına kadar (1049/1639) yirmi üç sene Sultan Ahmed Camii'nde hizmette bulunmuştur.¹¹⁹ Yetmiş sekiz yaşında vefat eden Abdülmecid Sivâsî, Eyüp Nişanca'daki evinin bahçesine defnedilmiştir.¹²⁰

---

¹¹⁴ Öngören, *a.g.e.*, s. 109.

¹¹⁵ Muslu, *Anadolu'da Tasavvuf Yolları*, İstanbul, 2007, s. 143.

¹¹⁶ İbrahim Baz, *Abdülehad Nuri-i Sivasi*, İstanbul, 2007, s. 141.

¹¹⁷ Cengiz Gündoğdu, "Abdülmecid Sivâsî", *DİA*, c. 37, s. 286.

¹¹⁸ Yılmaz, *a.g.e.*, s. 198.

¹¹⁹ Vassaf, *a.g.e.*, c. 3, s. 480.

¹²⁰ Recep Toparlı, *Abdülmecid Sivasi Divanı*, Sivas, 1984, s. 7.

a) Sivâsiyye

Sivâsiyye, Şemseddin Ahmed Sivâsî'ye nispet edilen Şemsiyye'nin tek şubesidir. İlk dönemler Şemsiyye'nin İstanbul'daki şubesi olarak ortaya çıkmış ve Abdülahad Nûrî Efendi'den itibaren bu şekilde anılmıştır.¹²¹

Künyesi Ebu'l-Mekârim, lakabı Evhadüddîn ve mahlâsı Nûrî olan Abdülahad Nûrî Efendi 1003/1594 senesinde Sivas'ta doğmuştur. Hem anne hem baba tarafından Şemseddin Sivâsî'nin kardeşlerinin torunudur.¹²² İlmî ve tasavvufî açıdan yaşadıkları devrin önde gelen âlim ve sûfilerinden olup, her iki sahada da kıymetli eserler telif etmiş, irfan ve takvasıyla şöhret olmuş köklü bir aileye mensup olan Abdülahad Efendi, babasının vefatından sonra Sultan III. Mehmed'in daveti üzerine dayısı Abdülmecid Efendi ile birlikte İstanbul'a gelmiştir. Böylece gerek Sivas'ta ve gerekse İstanbul'da bulunduğu aile ortamı ve çevresi kendisini yetiştirmesi için büyük bir imkân olmuştur.¹²³

Bir taraftan Abdülmecid Efendi'nin gözetiminde zâhirî ilimleri tahsil ederken diğer taraftan yirmi yaşlarında dayısına intisâb etmiş ve bir süre sonra da sülûkunu tamamlamıştır.¹²⁴

Şeyhinin emri ile Midilli'ye giden ve dört-beş yıl burada irşâd faaliyetlerinde bulunan Nûrî Efendi, Şeyhülislam Es'ad Efendi'nin (ö. 1034-35/1625) daveti üzerine İstanbul'a gelmiş, 1061/1651 senesinde vefat edene kadar Mehmed Ağa Zâviyesi'nde ikamet ederek irşâd faaliyetlerini sürdürmüştür.¹²⁵ Büyük bir kısmını Arapça olarak kaleme aldığı otuz beş eseri olan Abdülahad Nûrî'nin bir de *Dîvan*'ı mevcuttur.¹²⁶

---

¹²¹ Yılmaz, *a.g.e.*, s. 206.

¹²² Ahmet Hakkı Turabi, *Sivâsî İlahiler*, Sivas, 2010, s. 20.

¹²³ Baz, *a.g.e.*, s.73.

¹²⁴ Vassaf, *a.g.e.*, c. 3, s. 485.

¹²⁵ Abdullah Uçman, "*Abdülahad Nuri*", *DİA*, c. 1, s. 179.

¹²⁶ Abdülahad Nuri, *Abdülahad Nuri ve Divanı* (haz. Hüseyin Akkaya), İstanbul, 2003, s. 73-79.

Tarîkatin postnişînlerinin nutk-i şerîlerine yapılan besterinden 156 tanesi Ahmet Hakkı Turabi tarafından tespit edilmiş ve *Sivâsî İlahiler* adıyla bu çalışma yayımlanmıştır.¹²⁷

B. BALKANLARDA HALVETİLİK

Halvetiliğin Balkanlar'a gelmesi ve yerleşmesi Osmanlı Devleti'nin bölgeye ilk fetihleri döneminde XV. yüzyılda başlamıştır. XV. yüzyılın ikinci yarısında Balkan Yarımadası'na ilk gelen Halvetî şeyhi, Malgara yakınında bir mağaraya yerleşen Atâ'î'nin dedesi olmuştur. Sultan II. Bâyezîd'in lütufları tarîkatin bölgede yayılmasında etkili olmuştur.¹²⁸

XVI. yüzyılda Safevîler'in dış tehdidi ve Şah İsmail yanlılarının Balkanlar'a sürgün edilmesi ile birlikte Osmanlı Devleti "sünnîleştirme" politikasını benimsemiş ve Balkanlar'da yeni bir dönem başlamıştır. Bu dönemde sünnî ve iktidar çevrelerine yakın tarikatların meşihatı Osmanlı yönetimine sapkın mezhep ve tarikatleri ihbar etmiş, bunlarla savaşmalarına yardım etmişler ve bu ölçüde de bölgedeki faaliyetleri gelişme göstermiştir. Sofya, Tatar, Pazarcık, Stip, Strumca, Vidin ve Buda bölgelerinde tanınmış olan Halvetî şeyhi Sofyalı Bâlî Efendi (ö. 975/1553) ve Sokullu Mehmed Paşa'nın da (ö. 1579) müridlerinden olduğu söylenen, Bâlî Efendi'nin halîfesi Musliheddîn Nureddînzâde (ö. 981/1574) İstanbul'dan Sofya'ya kadar Halvetî ağının gelişmesinde önemli rol oynamıştır.¹²⁹

XVII. yüzyılda Nureddînzâde'nin Rumeli topraklarındaki talebeleri gibi Abdülahad Nûri Sivâsî'nin talebeleri de bölgeye sık sık vâ'iz görevi ile atanmışlardır. Birçok Halvetî şeyhi Balkanlar'a yapılan seferleri teşvik etmiş, kendileri ve ya müridleri bu seferlere katılmışlardır. Tahsil için İstanbul'a gelen ve hilâfet alan birçok derviş vasıtasıyla birçok kentte cami ve külliyele bağlı tekkelerde Halvetî faaliyetleri yapılır

¹²⁷ Bk. Ahmet Hakkı Turabi, *Sivâsî İlahiler*, Sivas, 2010.

¹²⁸ Nathalie Clayer-Alexandre Popovic, "Osmanlı Döneminde Balkanlardaki Tarikatlar", *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Sîfîler*, Ankara, 2005, s. 249.

¹²⁹ Öngören, *a.g.e.*, s. 48.

olmuştur. Özellikle Cemâliyye, Sünbûliyye, Şemsiyye-Sivâsiyye bu dönemde öne çıkmaktadır.

1683'teki Viyana bozgununun ardından Hıristiyan tebaanın isyan ihtimaline karşılık Osmanlı Devleti bölgedeki Müslüman unsuru kuvvetlendirme yönünde bir politika izlemiştir. XVII. ve XVIII. yüzyılda Halvetîliğin kolları büyük bir alanda faaliyet göstermiştir.¹³⁰ Mısıriyye, Niyâzî-i Mısrî'nin sürgün edildiği Limni adasından başlayarak Ege denizi çevresinde yayılmıştır. Anadolu'da pek fazla gelişme gösteremeyen Cerrahiyye buna karşılık Mora, Girit, Trakya ve Makedonya'da yayılmıştır.¹³¹ Edirne, Eğriboz ve Yenişehir civarından Yunan topraklarına yayılan Gülşeniyye ve Kuzey-Batı Anadolu'da yeniden canlanmış olan Uşşâkiyye bu dönemde bölgede faaliyetlerini artırmıştır. XVIII. yüzyılın ikinci yarısında Makedonya, Kuzey Yunanistan, Orta ve Güney Arnavutluk'ta Mehmed Hayâtî'ye nisbet edilen Hayâtîyye faaliyetlerini sürdürmüştür.¹³²

XIX. yüzyılda İstanbul'un yanı sıra Bulgaristan, Makedonya ve Bosna-Hersek'te Şa'bâniyye'nin faaliyetleri öne çıkmıştır. Aynı dönemde Ramazâniyye Bulgaristan, Kosova, Makedonya ve Arnavutluk'ta yayılmıştır. Delvine, Tirana ve Prizren'deki âsîtânelerin yanı sıra bunlara bağlı tekkeler kurulmuştur.¹³³

Osmanlı hâkimiyetinin bölgeden çekilmesinden sonra Güney-Doğu Avrupa'da Yunanistan, Arnavutluk ve Yugoslavya'da Halvetîlik mevcudiyetini devam ettirmiştir. Yunanistan'da bir tekkeleri olan Halvetîler bu dönemde İskeçe, Gümölcine ve Ekinos'ta faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. 1945'te Arnavutluk'ta Ali Harmova tarafından temsil edilen Halvetîlik, bölgede bağımsız bir dinî cemaat olarak kabul edilmiştir.¹³⁴

Osmanlı sonrası dönemde Bosna-Hersek'te Halvetîler üç tekkede faaliyetlerini sürdürmüşlerdir: Saray Bosna'da Bistrigina Tekkesi ve İskender Paşa Tekkesi, Bijeljina'da Şeyh Seyfi Tekkesi. 1912-1918 yılları arasında diğer tarikatler gibi

---

¹³⁰ Clayer-Popovic, *a.g.e.*, s. 257.

¹³¹ Yücer, *a.g.e.*, s. 136.

¹³² Öztürk, *a.g.e.*, s. 441.

¹³³ Bk. Metin İzeti, *Balkanlarda Tasavvuf*, İstanbul, 2004.

¹³⁴ Popovic, *Balkanlarda İslâm*, İstanbul, 1995, s. 47.

Halvetîlik de Kosova'da mevcudiyetini sürdürmüştür.¹³⁵ 1918-1941 yılları arasında Kosova'da elliden fazla, Makedonya'da 40 civarında tekkenin olduğu¹³⁶ ve 1939 senesinde Kosova ve Makedonya'da toplam yirmi beş Halvetî tekkesinin faaliyetlerini sürdürmüş olduğu bilinmektedir.¹³⁷ Popovic'e göre 1985'te Kosova ve Makedonya'da on kadar Halvetî tekkesi faaliyetlerini sürdürmekteydi.¹³⁸

Günümüzde Kosova'da on yedi Halvetî tekkesi bulunmakta ve bunların dokuzunda düzenli zikirler yapılmaktadır. Bunların dışında Sinâniyye'ye ait üç tekke bulunmaktadır ve bunlardan sadece biri günümüzde aktif durumdadır.¹³⁹

Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi

Rahovça'nın en büyük ve en eski tekkesi olan Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi 1732 yılında Şeyh Süleyman Efendi (ö. 1771) tarafından kurulmuştur.¹⁴⁰ Şeyh Süleyman Efendi, hilâfetini Prizren Halvetî Tekkesi kurucusu Şeyh Pîr Osman Baba'dan (ö. 1165/1752) almıştır.¹⁴¹ Tekkenin kurucusu Şeyh Süleyman Efendi'den sonra tekkenin silsilesi şu şekildedir: Şeyh Haydar Efendi, Şeyh Yusuf Efendi, Şeyh Mesut Efendi, Şeyh Recep Efendi, Şeyh Yunus Efendi, Şeyh Müeddin (Muhyiddin) Efendi, Şeyh Besim Efendi.¹⁴²

Şeyh Müeddin Efendi'nin 1998'de vefatından bir müddet sonra Üsküp Medresesi'nden mezun olan torunu Şeyh Besim Efendi posta oturmuştur. Prizren'deki âsitâneye bağlı olan ve üç yüz kadar dervişi olan tekkenin postnişîni halen Şeyh Besim Efendi'dir.¹⁴³

Rahoça'nın merkezinde ve Çarşı Camii'nin yanında bulunan Süleyman Efendi Tekkesi'ne büyük ahşap avlu kapısından girilir. Birkaç kez tamir görmesine rağmen

---

¹³⁵ Popovic, *a.g.e.*, s. 222.

¹³⁶ Popovic, *a.g.e.*, s. 232.

¹³⁷ Popovic, *İslam Dünyasında Tarikatlar* (terc. Osman Türer), İstanbul, 2004, s. 157.

¹³⁸ Popovic, *a.g.e.*, s. 159.(Eserin orijinali olan "*Les ordres mystiques dans l'Islam*" 1985 basımıdır.)

¹³⁹ Bk. Raif Virmiça, *Kosova Tekkeleri*, İstanbul, 2010.

¹⁴⁰ Virmiça, *a.g.e.*, s. 46.

¹⁴¹ Öztürk, *a.g.e.*, s. 441.

¹⁴² Bk. İzeti, *a.g.e.*, İstanbul, 2004.

¹⁴³ Virmiça, *a.g.e.*, s. 46.

görünüşünü muhafaza edebilmiş tekkenin büyük bir semâhanesi, halvetleri, kahve ocağı ve diğer bölümleri vardır. Tekkeye ait iki türbede toplan on üç kabir bulunmaktadır.¹⁴⁴

Süleyman Efendi Tekkesi'nde zikir devamlı olarak sabah namazından sonra yapılmaktadır. Ayrıca Ramazan ayında teravih namazından sonra da zikir yapılmaktadır.¹⁴⁵

---

¹⁴⁴ Vırmiça, *Kosova'da Osmanlı Mimari Eserleri*, Ankara, 1999, s. 377.

¹⁴⁵ Vırmiça, *Kosova Tekkeleri*, İstanbul, 2010, s. 46.

II. BÖLÜM

HALVETÎ EVRÂDI

A. EVRÂD

Evrâd sözlük mânası “gelmek, çeşmeye varmak, suya gelen topluluk, akan su ve dere” olan vird kelimesinin çoğuludur.¹⁴⁶ Vird kelimesi, tarikat büyükleri tarafından âyet ve hadislerden bazı parçalar olarak oluşturulan hususî duâlar için kullanılan bir tâbirdir.¹⁴⁷

Kur’ân-ı Kerim’de günün değişik vakitlerinde Allah’ı zikir ve tesbih emredilmiş fakat vird kelimesi bu anlamda kullanılmamıştır. Farklı zaman ve mekânlarda zikirle meşgul olan Hz. Peygamber (s.a.v.) bunu müslümanlara da tavsiye etmiştir. Bu sebepten İslam’ın ilk asırlarında muhaddisler arasında “amel’l-yevm ve’l-leyle” adıyla kitaplar ortaya çıkmaya başlamıştır. Hz. Pegamber (s.a.v.)’in günlük duâ ve zikirlerini, bunlarla ilgili tavsiyelerini ihtiva eden bu eserler Hasan b. Ali el-Ma’merî (ö. 295/908) ile başlamış, Nesâî (ö. 279/892), İbnü’s-Sünnî (ö. 364/974), Ebû Ömer Talemenkî (ö. 428/1036-37), Ebû Nuaym el- İsfahânî (ö. 430/1038), Münzirî (ö. 656/1258) ve Suyûtî (ö. 911/1505) ile devam etmiştir. Buhârî ve Müslim gibi hadis kitapları duâ ve zikir konusuna birer bölüm ayırmışlardır.¹⁴⁸

---

¹⁴⁶ Âsım Efendi, *Kamus Tercümesi*, c. 2, s. 52.

¹⁴⁷ Pakalın, *a.g.e.*, c. 3, s. 595.

¹⁴⁸ Kara, “Evrâd”, *DİA*, c. 11, s. 533.

İlk sūfîler vird kelimesini her gün okudukları belli âyetler mânasında kullandıkları gibi bunun yanında nafilâ namaz kılma, belli duâları okuma, tefekkür ve ağlama anlamlarında da kullanmışlardır.¹⁴⁹ Buradan hareketle insanın her gün okumayı kendisine vazife edindiği Kur’ân-ı Kerîm’in belli sûre ve âyetlerine vird ya da evrâd denildiği gibi, mutasavvıflarca tevbe-isriğfar, şehâdet ve salavâtlar, âyet ve hadislerden tertib edilmiş, manzum veya mensur duâlardan meydana getirilmiş belirli metinlere vird ve evrâd denilmektedir.¹⁵⁰

Evrâdla ilgili düzenli bilgiler ihtiva eden en eski ve en geniş kaynak, Ebû Tâlib el-Mekkî’nin (ö. 386/996) *Kûtü’l-Kulûb* adlı eseridir. Zikir, tesbih, tevbe ve istiğfarla ilgili âyetleri bir araya getiren Mekkî, “evrâdü’l-leyl ve’n-nehâr” başlığı altında gündüz ve gecenin muhlif dilimlerinde okunacak olan evrâdı ve bunların sayısını yazmıştır.¹⁵¹

Tarîkatler öncesi dönemde yazılmış bir diğer önemli kitap Gazzâlî’nin *İhyâu Ulûmi’d-Dîn* adlı eseridir. Gazzâlî, evrâdın fazîletini şöyle açıklar:

*“İnsanın nefsi, yaradılış itibariyle tez usandığı ve çabuk yorulduğı için, zikir ve fikirden muayyen olan bir nev’i üzerinde fazla dayanamaz. Muayyen bir nokta üzerinde devam ederse usanır ve tembelleşir. Kullar usanmadan, Allah usanmaz. Binâenaleyh, amelinden zevk alması, bu zevk ile hevsin artması ve bu sayede daha fazla devam edebilmesi için vakitlere göre amelini kısımlara göre ayırmak sûretiyle nefsinin dinlendirmek ve neş’esini arttırmak zarûreti hâsıl olmuştur. Bu sebeptendir ki, evrâdı, muhtelif kısımlara bölünmelidir. Nefis yaradılış itibariyle dünyaya meylettiğinden onu yenebilmek için, insanoğlu ömrününün tamâmını veya çoğunu zikir ve fikirle geçirmelidir.”*¹⁵²

XI. yüzyıldan itibaren tarîkatlerin teşekkül etmesiyle birlikte evrâd geleneği farklı bir boyut kazanmıştır. Tarîkat kurucuları tarafından âyet, hadis, salâvat, tesbih ve zikirlerle tertib edilen duâ ve tesbihlerin ilavesiyle tarîkatlere özgü “evrâd” ve ya “ahzâb” kitapları ortaya çıkmıştır. “Vird, evrâd, hizb, ahzâb, mecmuâ-i evrâd, ed’iye”

¹⁴⁹ Kuşeyrî, *Kuşeyrî Risâlesi* (haz. Süleyman Uludağ), İstanbul, 1981, s. 291, 298.

¹⁵⁰ Safi Arpağuş, *Mevlevîlik’te Manevî Eğitim*, İstanbul, 2009, s. 260.

¹⁵¹ Kara, *Dervîşin Hayatı, Sûfinin Kelâmı*, İstanbul, 2005, s. 80.

¹⁵² Gazzâlî, *İhyâu Ulûmi’d-Dîn* (trc. Ali Arslan), İstanbul, 1971, c. 1, s. 965.

gibi adlarla bilinen bu evrâd kitapları zamanla daha kolay taşınıp okunabilmesi için kitapçıklar halinde çoğaltılmıştır. Harîrîzâde'nin *Şerhu Vird-i Settâr*'ında¹⁵³ olduğu gibi bazen bu eserlerde genel tasavvufî meselelere değinilmiş ve müridlere pratik bilgiler verilmiştir.

Evrâd kitaplarında yer alan sûre ve âyetler daha çok Allah (c.c.)'in isim ve sıfatlarıyla ilgili âyetler ve “Rabbenâ”, Allahümme” gibi ifadelerle başlayan metinlerdir. Salâvat kısmında ise Hz. Peygamber (s.a.v.)'in özelliklerini anlatan cümleler ve onun tavsiye ettiği duâlar yer alır. Tarîkat kurucuları tarafından tertib edilen duâ, zikir, tesbih ve salâvat dervişin tefekkür ve zikir hayatına derinlik kazandırma maksadı olan, edebî değeri olan ve kolayca ezberlenebilecek kısa ve öz ifadelerden oluşur. Bazen virdden önce Âyetü'l-Kürsî ile Fâtiha, İhlâs, Felak, Nâs gibi sûrelerin, “Sübhanâllah, Elhamdülillâh” gibi ifadelere başlayan tesbih veya duâların okunması tavsiye edilir. Böylece psikolojik olarak duâya hazır olan kişi dikkatini okuduğu evrâd ve evrâdın mânâsı üzerinde yoğunlaştırır.

Her tarîkatın kendine has bir evrâdı vardır ve bu evrâd o tarîkatın pîrîne atfedilmiştir. Bunların uzunluğu, tekrar etme adedi farklıdır. Hatta bu farklılıklar aynı tarîkatın kolları için dahî söz konusudur. Buna karşılık bir tarîkatın müridlerine verilen ve yedi günlük evrâdı ihtivâ eden evrâd kitapları diğer tarîkat pîrlerinin duâ ve hizblerini de içerebilir.¹⁵⁴

Müridler şeyhlerinden izin alarak her gün belirli vakitlerde, çoğunlukla sabah namazından sonra virdlerini okumaktadırlar. Evrâd okunurken dikkat edilmesi gereken belirli bir âdâb ve erkân söz konusudur. Bunların başında evrâdın bir mürşidin izni ile okunması gelmektedir. Herhangi bir kimseden izinsiz okumak mümkünse de icazet ile okunduğundaki kadar fayda sağlamayacağı genel kabuldendir.¹⁵⁵

Müridler gibi mürşidlerin de dikkat etmesi gereken hususlar vardır. Bunların en önemlisi, okunacak evrâdın miktarını müridin kabiliyet ve ruhî durumuna göre tesbit

---

¹⁵³ Bk. Yakup Çiçek, *Haririzade Mehmed Kemaleddin: hayatı eserleri ve Tibyanu vesaili'l-hakaik fi beyani selasili't-taraik* (Öğretim Üyeliği Tezi), İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü, İstanbul, 1982.

¹⁵⁴ Kara, *a.g.e.*, s. 80-81.

¹⁵⁵ Arpaguş, *a.g.e.*, s. 262.

etmektedir. Bu konuda aşırı davranan ve böylece dervişlerin ruhî dengelerinin bozulmasına sebebiyet veren şeyhlere “evrâd şeyhi” adı verilmiştir.¹⁵⁶

Evrâd okumak için uygun zamanlar seçilmeli, maddî-manevî temizlik sağlandıktan sonra kibleye yönelerek ve bir yere dayanmaksızın okunmalıdır. Okunan metinlerin mânâsına nüfûz edilmeli, yavaş yavaş okunmalı ve doğru okumaya gayret sarf edilmelidir. Okunurken bu duâların dinî ve dünyevî her işte faydalı olacağı inancı taşınmalı, ihlâs ve samimiyetle okunan duâlara Allah (c.c.)’ın muhakkak icâbet edeceğinin şuûrunda olunmalıdır.¹⁵⁷

B. MÜZİKAL ANALİZ

Genel olarak uşşak makamı seslerinde ve benzer müzikal cümleler hatta birçok yerde birbiri ile aynı motifler şeklinde seyreden evrâd; 1. porteden 291. porteye kadar bu seyri takip etmektedir.

291. Porteden itibaren segâh makamı sesleri kullanılan eserde 295. ve 299. porteler arasında çargahta bûselik çeşnisi gösterilmiştir. 299. Porteye gelindiğinde ise segâh makamında müstear geçki de kullanılmıştır. 300. Portede ise segah seslerde seyreden eserin devamında salâvatın okunduğu portelerde (301. porteden itibaren) düğâh perdesinde kürdî çeşnisi kullanılmıştır.

Salâvatın okunduğu portelerde düğâhta kürdî çeşniler göstererek devam eden seyirde Tekbîr’in okunduğu 321, 322 ve 323. portelerde segâh ve müstear kullanılmıştır. Tekbîr’den sonra ise salâvatda yine düğâhta kürdî çeşnisi kullanılarak duâya geçilmiş ve Fâtihâ kısmı ile eser sona ermiştir.

---

¹⁵⁶ Muzaffâr Ozak, *Ziyetü'l-Kulûb*, İstanbul, 1973, s. 26.

¹⁵⁷ Kara, *a.g.e.*, s. 82.

C. HALVETÎ EVRÂDI

1. Orijinal Metin

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَكَ يَوْمَ الدِّينِ أَيُّكَ
نَعْبُدُ وَ أَيُّكَ نَسْتَعِينُ. نَا الصِّدْرَ اطَّ الْمُسْتَقِيمِ. اطَّ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
بِهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ لَا الضَّالِّينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَ لَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
مَا فِي الْعَرْصِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا
بِهِمْ وَ مَا خَلْفَهُمْ وَ لَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ
السَّمَوَاتِ وَ الْعَرْصِ وَ لَا يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَ هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ. أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا
أَعْبُدُوا أَنَا عَابِدٌ مَا عَوَّدَ لَكُمْ أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَلَكُمُ. دِينُكُمْ وَ لِي

دِين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ ۖ أَحَدٌ ۖ الصَّمَدُ ۖ يَلِدُ وَ لَمْ يُولَمْ ۖ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا
أَحَدٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۖ شَرُّ مَا وَاخَلَقْنَا شَرًّا غَاسِقٍ إِذَا
وَقَمِينَ ۖ شَرُّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقُبِ ۖ شَرُّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۖ إِلَهَ النَّاسِ ۖ إِلَهَ النَّاسِ ۖ شَرُّ الْوَسْوَاسِ
الْخَائِضِ ۖ يُوسُوسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۖ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ .

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ۖ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ ۖ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا
قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۖ إِلَهِ الْعَظِيمِ .

هُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِهِ وَ صَحْبِهِ وَ سَلِّمْ . آمِينَ .

غُفْرَانِي وَ لِي وَ لِدِي وَ لِجَمِيعِ الْأَمْوَةِ مَرِينِ وَ الْأَمْوَةِ مَرِنَاتِ
مَرِينِ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْإِ حْدَاءِ مِنْهُمْ وَ الْإِ مَوْتِ إِفْكِيبِ مُجْرِبِ
اللَّهِمْ لِي وَ لِي وَ لِي وَ لِي وَ لِي وَ لِي وَ لِي وَ لِي وَ لِي وَ لِي وَ لِي
مَا أَنْتَ وَ لِي أَهْلُ وَ لَا تَفْعَلْ بِرِنَايَا مَوَّ لِي يَا مَوْ لَنَا مَا نَحْنُ لَهُ أَهْلًا ،
إِنَّكَ غَفُورٌ حَلِيمٌ جَوَادٌ كَرِيمٌ رَحِيمٌ .

بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ (اوج دفعه)
اللَّهُ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَاذِمَهُ شَيْءٌ فِي الْأَعْرَاضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ
يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ يَا رَبُّ
الْقُلُوبِ وَالْبُلْبُلِ يَا مُصْبِرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، خَلَصْنَا مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ
وَالنَّارِ .

يَا أُسْتُرُ عِيُوبِنَا وَاغْفِرْ ذُنُوبِنَا وَطَهِّرْ قُلُوبِنَا وَنُورِ قُبُورَنَا وَ
يَسِّرْ أُمُورَنَا وَاشْرَحْ صُدُورَنَا وَبَيِّضْ وَجُوهَنَا كَقَرِّ عَدَا سَيِّئَاتِنَا وَ
تَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ .

سُبْحَانَكَ مَا عَبَدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ يَا مَعْبُودُ

سُبْحَانَكَ مَا عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ يَا مَعْرُوفُ

سُبْحَانَكَ مَا ذَكَرْنَاكَ حَقَّ ذِكْرِكَ يَا مَذْكُورُ

سُبْحَانَكَ مَا شُكِّرْنَاكَ حَقَّ شُكْرِكَ يَا مَشْكُورُ

سُبْحَانَكَ مَا صَبَرْنَاكَ حَقَّ صَبْرِكَ يَا صَبُورُ

مِنَ اللَّهِ ۖ وَرَحْمَةً وَشُكْرًا وَنِعْمَةً لِّلَّهِ ۖ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ

لِلَّهِ ۖ عَلَى الطَّاعَةِ وَالتَّوْفِيقِ وَنَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ كُلَّ

بِ عَمْدٍ وَسَهْوٍ وَخَطَاةٍ وَنِسْيَانٍ وَنُقْصَانٍ وَتَقْصِيرٍ

عَنِ الْحَمْدِ أَيُّوَأَفِي نِعْمِكَ وَيُكَافِي مَزِيدَ كَرَمِكَ نَحْمُكَ بِجَمِيعِ

رَدِّكَ كُلِّهَا مَا عَلِمْنَا مِنْهَا وَمَا لَمْ نَعْلَمْ وَنَشْكُرُكَ عَلَى جَمِيعِ نِعْمِكَ

لِّهَا مَا عَلِمْنَا مِنْهَا وَمَا لَمْ نَعْلَمْ وَعَلَى كُلِّ حَالٍ

مُدَوِّ الدَّوْلِ وَالْأَحْوَالِ، دَوِّلٌ حَالِنَا إِلَى أَحْسَنِ الْحَالَ

تُ لِكُلِّ هَوْلٍ لِّالهِالِ اللَّهِ، وَلِكُلِّ نِعْمَةٍ الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلِكُلِّ خَاءٍ

رُ لِلَّهِ، وَلِكُلِّ أُعْجُوبَةٍ سَبْحَانَ اللَّهِ وَلِكُلِّ ذَنْبٍ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، وَلِكُلِّ

بِقِ حَسْبِيَّ اللَّهَ وَلِكُلِّ مُصِيبَةٍ إِنَّا لِلَّهِ، لِكُلِّ قَضَاءٍ وَقَدَرٍ تَوَكَّلْتُ عَلَى

اللَّهِ، وَلِكُلِّ طَاعَةٍ وَمَعْصِيَةٍ لِّدَوِّلٍ وَلا قُوَّالًا بِاللَّهِ وَلِكُلِّ هَمٍّ وَغَمٍّ

شَاءَ اللَّهُ لَنْ يَغْلِبَ اللَّهُ شَيْئًا وَهُوَ غَالِبٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسْبِيَّ اللَّهَ وَ

ذَقَى سَمَعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَى لِلْأَغَايِتِ لَهُ فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ جَلَّ بَقَائُهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُهُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَنَزَّ هَتَّ صِرْفَانُهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى كِبَرِ يَأْوُهُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِيْمَانًا بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَمَانَةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

لَهُ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَلْمَعْبُودُ بِكُلِّ مَكَانٍ

إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَمْدُ ذُكُورٍ بِكُلِّ لِسَانٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَمْشُكُورٌ بِكُلِّ إِحْسَانٍ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمُنْعَمُ بِإِلَهِ إِمْتِنَانٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فُتِيَانٌ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِعَدَدِ أَنْفَاسِ الْمَلَائِكَةِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِعَدَدِ مَا حَلَقَ اللَّهُ وَبَعْدَ مَا يَخْلُقُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْجَبَلَّارُ إِلَهَ الْإِلَهِ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمُهَيِّمُ السَّدَّارُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالَى إِلَهُ الْإِلَهِ لَا شَرِيكَ لَهُ الْأَمْلُوكُ لَهُ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ الْخَبِيرُ لَا يَمُوتُ وَلَا يَنَامُ أَبَدًا قَائِمًا بَاقِيًا
بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

أُحْصِيَ ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ جَاوُكَ وَجَلَّ
ثَنَاوُكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

حَمَانٌ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا
مَاتَتْ الثَّرَايُ وَإِنْ تَجَهَّرَ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَهُ السِّرُّ وَأَخْفَا اللَّهُ

هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْتَمِنُ
يُزِيلُ الْجَبَّارَ الْمُتَكَبِّرَ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ الْغَفَّارُ الْقَهَّارُ الْوَهَّابُ
الرَّزَّاقُ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ الْحَافِظُ الرَّامِعُ الْمُدَبِّرُ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ

مُ الْعَدْلُ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ الْحَلِيمُ الْعَظِيمُ الْغَفُورُ الشَّكُورُ الْعَلِيُّ
الْحَفِيفُ الْمُقِيطُ الْحَسِيبُ الْجَلِيلُ الْجَمِيلُ الْكَرِيمُ الرَّقِيبُ الْمُجِيبُ
الْوَاسِعُ الْحَكِيمُ الْمَلِيعُ الْبَاعِثُ الشَّهِيدُ الْحَقُّ الْوَكِيلُ

الْمَتِينُ الْوَالِيُّ الْجَمِيدُ الْمُحْصِي الْمُبْدِيُّ الْمُعْزِي الْمُدْحِي الْمُمْرِيتُ
الْقَيُّومُ الْوَاجِدُ الْمَاجِدُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الْقَادِرُ الْمُقْتَدِرُ الْمُقَدَّمُ
الْأَوَّلُ الْآخِرُ الظَّاهِرُ الْعَفْوُ الرَّؤُوفُ مَالِكُ الْمُلْكِ ذُو الْجَلَالِ وَ
الْإِكْرَامِ

الْمُقْسِطُ الْجَامِعُ الْغَنِيُّ الْمُغْنِي الْمُعْطِي الْمَانِعُ الضَّارُّ النَّافِعُ النُّورُ
الْهَادِي الْبَدِيعُ الْبَاقِي الْوَرِثُ الرَّشِيدُ الصَّبُورُ

نَسَتُ عَنْ الْإِشْبَاهِ ذَاتُهُ وَتَنَزَّهَتْ عَنْ مُشَابَهَةِ الْإِمْتَالِ صِفَاتُهُ وَ
بِرُّبُوبِيَّتِهِ مَصْنُوعَاتُهُ وَاحِدٌ لَا مِنْ قِلَّةٍ وَمَوْجُودٌ لَا مِنْ عِلَّةٍ
الْجُودُ مَعْرُوفٌ بِالْغَايَةِ وَمَوْصُوفٌ بِالْأَهْلِيَّةِ الْقَدِيمِ كَرِيمٌ بِإِلَّا ابْتِدَاءِ
كَرِيمٌ مُقِيمٌ بِإِلَّا انْتِهَاءِ وَغَفَرَ ذُنُوبَ الْمُذْنِبِينَ كَرَمًا وَلُطْفًا وَ
حِلْمًا وَقَضَاءً

عَالِمٌ بِعِلْمِهِ قَادِرٌ بِقُدْرَتِهِ سَمِيعٌ بِسَمْعِهِ بَصِيرٌ بِبَصَرِهِ مُتَكَلِّمٌ
بِكَلَامِهِ مُرِيدٌ بِإِرَادَتِهِ بَاقِيٌ بِبَقَائِهِ

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ فِي
الْعَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

لَمْ يُولَدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ فِي
الْعَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

عَلَّ اللَّهُ مِيقَاتِشَاءِ بِقُدْرَتِهِ وَيَحْكُمُ مَا يُرِيدُ بِعِزَّتِهِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَالْأَوَّلُ الْمُرْتَبِّكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ إِلَهًا عَدِلًا جَبَّارًا وَمَلَكًا قَادِرًا
قَهْلُولِبِ غَفَّارًا وَلِلْعُيُوبِ سَتَّارًا

نُضْشُهُدُ أَنْ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ الْأَمُصْطَفَى وَرَسُلُهُ الْأُمُجْتَبَى وَآمِينُهُ
ذُنْدَى وَحَبِيبُ الْأُمُرْتَضَى شَمْسُ الضُّحَى بَدْرُ الدُّجَى نَوْرُ الْأَوْرَى
صَدِيبُ الْقَابِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى

قَلْبَيْنِ رَوْسَهَيْلِيٍّ النَّحْرَمَيْنِ وَإِمَامُ الْقِبْلَتَيْنِ وَجَدُّ الْأَحْسَنَيْنِ وَشَفِيعُ
الدَّارَيْنِ وَزَيْنُ الْمَشْرِقَيْنِ وَالْمَغْرِبَيْنِ وَصَاحِبُ الْجُمُعَةِ وَالْأَعْيَدَيْنِ

سُؤْلًا مَكِّيًّا مَدَنِيًّا هَاشِمِيًّا قُرَيْشِيًّا أَبْطَحِيًّا وَكَبِيرِيًّا وَحَيْذِيًّا رُوْحَانِيًّا تَقِيًّا
يَا وَليًّا زَنْكِيًّا كَوْكَبًا دُرِّيًّا شَمْسًا مُضِيًّا قَمَرًا قَمَرِيًّا نَوْرًا نَوْرَانِيًّا
بَشِيرًا وَنَذِيرًا سِرًّا سِرًّا مُنِيرًا

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى وَ عَلَى آلِهِ وَ اصْدَحَابِهِ وَ ازْوَاجِهِ وَ أَوْلَادِهِ وَ رِيَّضَاتِهِ
عَشِيرَتِهِ وَ خُلَفَائِهِ الرَّاشِدِينَ الْمُرْتَدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ

زَرَّائِهِ الْكَامِلِينَ فِي عَهْدِهِ خُصُوصًا مِنْهُمْ عَلَى الشَّيْحِ الشَّفِيقِ قَاتِلِ
كُفْرَةِ وَ الزُّنْدِيقِ وَ فِي الْغَارِ الرَّفِيقِ الْمَلَقَّبُ بِالْقَلْعَلِيِّ مَامِ عَلَى
حَقِيقِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ثُمَّ
السَّلَام

الْأَوْهَابِ إِلَى أَمِيرِ الْأَوَّلِ وَابِ زَيْنِ الْأَوَّلِ صَدَابِ الْمُجَاوِرِ الْمَسْجِدِ وَ
الْمَحْرَابِ النَّاطِقِ بِالصِّدْقِ وَالصَّلْوْمَنْبُكُورِ فِي الْكِتَابِ أَمِيرِ
الْمُؤْمِنِينَ عُمَرَ ابْنَ الْحَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ثُمَّ السَّلَام

كُ الْاَمْتَانِ اِلَى اَمِيْرِ الْاَمَانِ حَبِيْبِ الرَّحْمَانِ جَامِعِ الْاَقْرَانِ صَادِحِ
الْحَدِيَاةِ وَالْاِيْمَانِ الشَّهِيْدِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ الْمُؤْمِنِ عَدْنَمَانَ ابْنِ
عَفَّانِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ثُمَّ السَّلَامُ

وَالىُّ اِلَى اَمِيْرِ الْاَوْصِيَّةِ ابْنِ عَمِّ النَّبِيِّ قَالِعِ بَابِ الْاَخِيْبَرِيِّ زَوْجِ
الْمَلِكِ الزَّهْرِيِّ وَارْتِثِ عُلُوْمِ النَّبِيِّ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِ حَضْرَتِ عَلِيِّ
مُرْتَضَى الرَّاضِي السَّحْبِيِّ الْاَوْلِيِّ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ وَكَرَّمَ اللهُ
وَجْهَهُ ثُمَّ السَّلَامُ

يُنِ الْاَهْمَامَيْنِ السَّعِيْدَيْنِ الشَّهِيْدَيْنِ الْاَمْظَلُوْمَيْنِ الْاِقْاضِيَيْنِ
الْاَكْمَالَيْنِ وَالْمَعْلُوْمَيْنِ الْمُغْفُوْرَيْنِ الْاَمَقْبُوْلَيْنِ الْاَمَقْتُوْلَيْنِ
الشَّمْسَيْنِ الْقَمَرَيْنِ الْمُنِيْرَيْنِ بِالْاَقْضَاءِ الرَّاضِيَيْنِ وَ عَلَى الْاِبْلَاءِ
سَادِرَيْنِ اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِ اَبِي مُحَمَّدِ بْنِ الْاَحْسَنِ وَ اَبِي عَبْدِ اللهِ الْحُسَيْنِ
رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ثُمَّ السَّلَامُ

الْمُكْرَمَيْنِ الْمُحْتَرَمَيْنِ الْمُعْظَمَيْنِ الشَّجَاعَيْنِ الْاَحْمَزَةَ وَ
النَّاسِ الْاَمَحْمُوْدَيْنِ عِنْدَ اللهِ وَالنَّاسِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا وَ عَلَى جَمِيْعِ
الصَّحَابَةِ مِنَ الْاِمَهاجِرِيْنَ لَوْ اَنْصَارِ

عِيْنَ الْعَابِدِيْنَ الْاَوْحِيَارِ وَالْاَبْرَارِ رِضْوَانُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ وَ
اَجْمَعِيْنَ وَسَلَامٌ تَسْلِيْمًا وَ عَظْمٌ تَعْظِيْمًا وَ شَرَفٌ تَشْرِيْفًا وَ حَمْدًا
ثِيْرًا كَثِيْرًا اِلَى يَوْمِ الْخَشْرِ وَ النَّشْرِ وَ الْاَقْرَارِ اَمِيْنَ

2. Latin Harfleri ile Yazılmış Şekli

“Bismillâhirrahmanirrahîm.

el-Hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. er-Rahmâni'r-rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'büdü ve iyyâke nesteî'n. İhdine's-sırâtâ'l-müstekîm. Sırâtâ'l-lezîne ena'mte aleyhim ğayri'l-mâdûbi aleyhim ve'leddâllîn.

Bismillâhirrahmanirrahîm.

Allâhü lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm, lâ te'huzühü sînetün ve lâ nevm, lehü mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-erz, men zellezî yeşfe'u i'ndehü illâ bi-iznihî, ya'lemü mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm ve lâ yuhîtüne bi şey'in min i'lmihî illâ bi mâ şâe, vesî'a kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-erz ve lâ yeûdühü hifzuhümâ ve hüve'l-aliyyü'l-azîm.

Bismillâhirrahmanirrahîm.

Kul yâ eyyühe'l-kâfirün. Lâ a'büdü mâ ta'budün. Ve lâ entüm âbidüne mâ a'bud. Ve lâ ene âbidun mâ abedtüm. Ve lâ entüm âbidüne mâ a'bud. Leküm dîniküm veliyedîn.

Bismillâhirrahmanirrahîm.

Kul hüva'l-lâhü ehad. Allâhü's-samed. Lem yelid ve lem yüled. Ve lem yekün lehü küfüven ehad.

Bismillâhirrahmanirrahîm.

Kul eüzü bi-rabbi'l-felâk. Min şerri mâ halâk. Ve min şerri ğasikin izâ vekab. Ve min şerri'n-neffâsâti fi'l-u'kad. Ve min şerri hâsidin izâ hased.

Bismillâhirrahmanirrahîm.

Kul eûzü bi-rabbi'n-nâs. Meliki'n-nâs. İlâhi'n-nâs. Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Ellezî yûvesvisü fî sudûri'n-nâs. Mine'l-cinneti ve'n-nâs.

Sübhânallâhi ve'l-hamdü lillâhi velâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm. Allâhümme salli alâ muhammedin ve alâ âlihi ve sahbîhi ve sellim. Âmîn.

Allâhümmeğfirlî ve li-vâlideyye ve li-cemî'i'l-mü'minîne ve'l-mü'minât, ve'l-müslimîne ve'l-müslimâti'l-ehyâi minhüm ve'l-embât. İnneke karîbün mücîbü'd-de'avât. Allâhümme'fa'l-binâ ve bihimü âcilin ve ecelin fî'd-dîni ve'd-dünyâ ve'l-âhirati mâ ente lehü ehli ve lâ tef'al binâ yâ mevlâye yâ mevlânâ mâ nahnü lehü ehli, inneke ğafûrun halîm, cevvdün kerîm, raûfun rahîm.

Eûzü billâhi's-semî'i'l-alîmi mine'ş-şeytâni'l-lâini'r-racîm. (üç defâ)

Bismillâhillezî lâ yedurru ma'a ismihi şey'un fî'l-arzi ve lâ fî's-semâi ve hüve's-semî'ul-alîm.

Eûzü billahi mine'ş-şeytâni'r-racîm, bismillâhirrahmanirrahîm.

Allâhümme yâ Rabbi yâ Rabbi yâ Rabbi, yâ Settâr yâ Settâr yâ Settâr, yâ Azîzü Yâ Ğaffâr, yâ Celîlü yâ Cabbâr, yâ Vâhidü yâ Kakhâr, yâ Müheymin yâ Settâr, yâ mukallibe'l-kulûbi ve'l-ebâr. Ve yâ müdebbirü'l-leylü ve'n-nehâr, hallisnâ min azâbi'l-kabri ve'n-nâr.

İlâhi ustur 'uyûbenâ, vağfir zünûbenâ, tahhir kulûbenâ ve nevvir kubûrenâ ve yessir umûrenâ, ve'srah sudûrenâ ve beyyiz vücûhenâ ve keffir annâ seyyiâtinâ ve teveffenâ me'al-ebrâr.

Sübhâneke mâ abednâke hakka ibâdetike yâ ma'bûd.

Sübhâneke mâ 'arefnâke hakka ma'rifetike yâ ma'rûf.

Sübhâneke mâ zekernâke hakka zikrike yâ mezkûr.

Sübhâneke mâ şekernâke hakka şükrike yâ meşkûr.

Sübhâneke mâ sabernâke hakka sabrike yâ sabûr.

Fazlân minallâhi ve rahmeten ve şükren ve ni‘meten lillâhi’l-hamdi ve’l minneh.

El-hamdü lillâhi ale’t-tâ‘ati ve’t-tevfik ve nestağfirullâhe’l-azîme min külli zenbin, amdin ve sehvin ve hatâin ve nisyânin ve noksânin ve taksîrin.

Allâhümme leke’l-hamdü hamden yüvâfî ni‘âmike ve yükâfî mezîde keremike, nahmedüke bi cemî‘i mehâmedike, küllihâ mâ alimnâ minhâ ve mâ‘lem nâ‘lem ve neşküruke âlâ cemî‘i ni‘amike küllihâ mâ alimnâ minhâ ve mâ‘lem nâ‘lem ve alâ külli hâlin Allâhümme yâ muhavvile’l-hâli ve’l-ahvâli, havvil hâlenâ ilâ ahseni’l-hâl.

Adedtü li külli havlin lâ ilâhe illallâh ve li külli ni‘metin el-hamdü lillâh. Ve li külli rehâin eşkürü lillâh. Ve li külli u‘cûbetin sübhânallâh. Ve li külli zenbin estağfirullâh ve li külli dîkın hasbiyallâh. Ve li külli musîbetin illâ lillâh. Ve li külli kadâin ve kaderin tevekkeltü alellâh. Ve li külli tâ‘ati ve ma‘siyeti lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh. Ve li külli hemmin ve ğammin mâşâallâh. Len yağliballâhu şey‘ün ve hüve ğâlibün alâ külli şey’in hasbiyallâh. Ve kefâ semî‘allâhu limen de‘â lâ-gâyete lehû fi’l-âhirati ve’l-ûlâ.

Lâ ilâhe illallâh celle celâlehû, lâ ilâhe illallâh senâühû.

Lâ ilâhe illallâh celle bekâühû, lâ ilâhe illallâh tekaddeset esmâühû.

Lâ ilâhe illallâh tenezzehet sıfâtühû, lâ ilâhe illallâh teâla kibriyâhû.

Lâ ilâhe illallâh îmânen billâh, lâ ilâhe illallâh emâneten min indillâh.

Lâ ilâhe illallâh Muhammedün Rasûlullâh.

Lâ ilâhe illallâh ma‘bûdün bi külli mekânin,

Lâ ilâhe illallâh mevcûdün bi külli zemânin.

Lâ ilâhe illallâh mezkûru bi külli lisânin.

Lâ ilâhe illallâh meşkûru bi külli ihsânin.

Lâ ilâhe illallâh mün'imü bilâ külli ihtinânin.

Lâ ilâhe illallâh külle yevmin hüve fi şe'nin.

Lâ ilâhe illallâh bi adedi enfâsi'l-melâiketi.

Lâ ilâhe illallâh bi adedi mâ halâkallâhu ve bi adedi mâ yahluk.

Lâ ilâhe illallâh ve lâ na'budu illa iyyâhü lehü'd-dîne velev kerihel-kâfirûn.

Lâ ilâhe illallâh melikü'l-cebbâr. Lâ ilâhe illallâh vâhidü'l-kahhâr.

Lâ ilâhe illallâh müheymînü's-settâr. Lâ ilâhe illallâh azîzü'l-ğaffâr.

Lâ ilâhe illallâh kebîru'l-müte'âl.

Lâ ilâhe illallâh vahdehü lâ şerîke lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü yuhyî ve yumîtü ve hüve hayyü'l-lezî lâ yemûtü ve lâ yenâmü ebeden, kâimen, bâkiyen, bi yedihi'l-hayru ve hüve alâ külli şey'in kadîr ve ileyhi'l-masîr. Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi'l-aliyyi'l-azîm.

Lâ uhsî senâen aleyke ente kemâ esneyte alâ nefsike azze câruke ve celle senâuke ve lâ ilâhe ğayruk.

er-Rahmânü ale'l-arş'istevâ, lehü mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-erz ve mâ beynehümâ ve mâ tahtesserâ ve in techer bi'l-kavli. Fe innehü ya'lemü's-sirra va'hfa'llahü.

Lâ ilâhe illâ hüve lehü'l-esmâü'l-hüsnâ fedû'hü bihâ. Sadekallâhü'l-azîm. Hüva'l-lâhüllezi lâ ilâhe illâ hüve'r-Rahmânü'r-Rahîmü'l-Melikü'l-Kuddûsü's-Selâmü'l-Mü'minü'l-Müheymînü'l-Azîzü'l-Cebbârü'l-Mütekebbirü'l-Hâlikü'l-Bâriü'l-Musavvirü'l-Gaffârü'l-Kahhârü'l-Vehhâbü'r-Razzâku'l-Fettâhü'l-Alîmü'l-Kabîdü'l-Bâsidü'l-Hâfizü'r-Râfiü'l-Mu'izzü'l-Müzillü's-Semî'ü'l-Basîr.

el-Hâkemü'l-Adlû'l-Lâtîfû'l-Habîrû'l-Halîm'ül-Azîmü'l-Ğafûru's-Şekûru'l-
Aliyyü'l-Kebîrû'l-Hafîzû'l-Mu'îdü'l-Hasîbü'l-Celîlü'l-Cemîlü'l-Kerîmü'r-Rakîbü'l-
Mucîbü'l-Vâsiu'l-Hakîmü'l-Vedûdü'l-Mecîdü'l-Bâi'sü's-Şehîdü'l-Hakkü'l-Vekîl.

el-Kaviyyü'l-Metînü'l-Veliyyü'l-Hamîdü'l-Muhsiyü'l-Mübdîyü'l-Muî'dü'l-
Muhyîü'l-Mumîtü'l-Hayyü'l-Kayyûmü'l-Vâcidü'l-Mâcidü'l-Vâhidü'l-Ehadü's-
Samedü'l-Kadîrû'l-Muktedirü'l-Mukaddimü'l-Muahhirü'l-Evvelü'l-Âhirü'z-Zâhirü'l-
Batînü'l-Vâliyü'l-Müteâlü'l-Birrü't-Tevvâbü'l-Mün'imü'l-Müntekimü'l-Afüvvü'r-
Raûfü'l-Mâlike'l-mülki zü'l-Celâli ve'l-ikrâm.

er-Rabbü'l-Muksitu'l-Câm'iul-Ğaniyyü'l-Muğniyyü'l-Mu'tiyü'l-Mâni'ü'd-
Dârru'n-Nâfi'ü'n-Nûru'l-Hâdiü'l-Bedî'u'l-Bâkiü'l-Vârisü'r-Reşîdü's-Sabûr.

Ellezî tekaddeset ani'l-eşbâhi zâtühû, ve tenezzehet ani'l-müşâbeheti'l-emsâli
sıfâtühû ve şehidet bi-rubûbiyyetihî masnû'âtuhû. Vâhidün lâ min killetin ve mevcûdün
lâ min illetin, bi'l-cûdi ma'rûfun ve bi'l-ihsâni mevsûfun. Ma'rûrun bilâ gâyeti ve
mevsûfun bilâ nihâyeh. Evvelün, kadîmün, kerîmün bilâ ibtiâin ve âhirin kerîmün
mukîmün bilâ intihâin. Ve ğafere zünûbe'l-müznibîn, keremen ve hilmen ve lûtfen ve
fadlen.

Hayyün bi-hayâtihi, âlimün bi-'ilmihî, kâdirun bi-kudretihî, semî'un bi-
sem'ihî, basîrün bi-basarihî, mütekellimün bi-keleminihî, mürîdün bi-irâdihî, bâkiün bi-
bekâihî.

Ellezî lem yelid ve lem yûled ve lem yekûn lehû küfüven ehad. Leyseke
mislühû şey'un fi'l-erzi velâ fi's-semâ'i ve hüve's-semî'ü'l-basîr. Ni'me'l-mevlâ ve
ni'me'n-nasîr. Ğufrâneke rabbenâ ve ileyke'l-masîr. Ve hasbünallahü teâlâ vahdehû ve
ni'me'l-vekîl. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illa billahi'l-aliyyi'l-azîm.

Yef'alullâhü mâ yeşâ bi kudratihî ve yahkümü mâ yurîdü bi-'izzetihî. Elâ
lehü'l-halku ve'l-emru tebârekallâhu rabbü'l-âlemîn.

Neşhedü en lâ ilâhe illallâhü vahdehû lâ şerîke lehû ilâhen, âdilen, cebbâran ve
meliken kâdiran kâhhâra. Li-zünûbi ğaffâra ve li'l-'uyûbi settâra.

Ve neşhedü enne seyyidenâ Muhammeden abdühü'l-Mustafâ ve Rasûlühü'l-müctebâ ve emînü'l-muktedâ ve habîbu'l-murtezâ, şemsü'd-duhâ, bedrü'd-dücâ, nûru'l-verâ, sâhibü'l-kâbe kavseyni ev ednâ.

Rasûlü's-sakaleyni ve nebiyyü'l Haremeyni ve imâmü'l-kibleteyni ve ceddü'l-hasaneyni ve şefî'un men fi'd-dâreyn ve zeyne'l-meşrikayni ve'l-mağribeyni ve sâhibü'l-cum'ati ve'l-îdeyn.

Rasûlen Mekkiyyen, Medeniyyen, Hâşimiyyen, Kureyşiyen, Ebtâhiyyen, Kerrûbiyyen, Rûhiyyen, Rûhâniyyen, takiyyen, nakiyyen, nebiyyen, veliyyen, zekiyyen, kekkebeyn dürriyyen, şemsen müziyyen, kameran kameriyen, nûran nûraniyyen, beşîren ve nezîren sirâcen münirâ.

Sallallâhu Teâlâ aleyhi ve alâ âlihî ve eshâbihî ve evlâdihî ve zürriyyetihî ve aşîretihî ve hulefâihî'r-râşidîne'l-mürşidîne'l-mehdiyyîne min ba'dihî,

Ve vüzerâihî'l-kâmileyni fi ahdihi, husûsan minhüm ale's-şeyhi's-şefik, kâtîli'l-keferati ve'z-zındîk ve fi'l-ğâri'r-refîki'l-mülâkkabü bi'l-a'tîki'l-imâmi ala't-tahkîk emîri'l-mü'minîne Ebî Bekri's-siddîk radiyallâhu anhü sümme's-selâm,

Mine'l-meliki'l-vehhâbi ilâ emîri'l-evvâb, zeyne'l-eshâbi mücâviri'l-mescidi ve'l-mihrâb, en-nâtîkı bi's-sıdki ve's-sevâbi'l-mezkûri fi'l-kitâb, emîri'l-mü'minîne Ömer ibni Hattâb radiyallâhu Teâlâ anhu sümme's-selâm,

Mine'l-meliki'l-mennân, ilâ emîri'l-emân, Habîbü'r-Rahmân, câmi'ü'l-Kur'ân, sâhibü'l-hayâi ve'l-îmân, eş-şehîdü fi şehri Ramazân, emîri'l-mü'minîne Osman ibni Affân, radiyallâhu teâlâ anhu sümme's-selâm,

Mine'l-melîki'l-veliyyi ilâ emîri'l-vasiyyi ibni âmin kâliu bâbü'l-hayberi ve zevci Fâtîmetü'z-Zehrâ vârisi'l-'ulûmi'n-nebevî, emîri'l-mü'minîn hazreti Aliyyi'l-murtezâ'r-radiyyi's-sahiyyi'l-vefiyyi radiyallâhü Teâlâ anhü ve keremallâhu vecchü sümme's-selâm,

Alâ imâmeyni'l-hümâmeyni's-se'îdeyni's-şehîdeyni'l-mazlûmeyni'l-fâzileyni'l-kâmileyni'l-'âmileyni'l-âkileyni'l-merhûmeyni'l-mağfüreyni'l-matlûbeyni'l-

maktûleyni'l-bedreyni's-şemseyi'l-kamereyni'l-münîreyi bi'l-kadâi'r-râdıeyni ve alâ belâi's-sabîreyi emîri'l-mi'minîn Ebî Muhammedi'l-Haseni ve Ebî Abdullâhi'l-Hüseyn radiyallâhü anhümâ sümme's-selâm,

Alâ ammeyhi'l-mükerremeyni'l-muhteremeyni'l-mu'azzameyni's-şecâayni'l-Hamzate ve'l-abbâsi'l-mahmûdeyni 'indallâhi ve'n-nâsi radiyallâhü Teâlâ anhümâ ve alâ cemî'i's-sahâbeti mine'l-muhâcirîne ve'l-ensâr

Ve't-tâbi'îne'l-âbidîne'l-ahyâri ve'l-ebrâr, rıdvânullâhi Teâlâ aleyhim ve aleynâ ecmaîne ve sellim teslîmâ ve azzame ta'zîmen ve şerefe teşrîfen ve hamden kesîran kesîrâ ilâ yevmi'l-haşri ve'n-neşri ve'l-kar'ar. Âmîn.

III. BÖLÜM
HALVETÎ EVRÂDI NOTASI

1
E ū zū bil lâ hi mi ne's şey tâ ni'r ra cím

Bis mil lâ hir rah mâ nir ra hím

3
El ham dü lil lâ hi rab bi'l â le mîn

4
Er rah mâ ni'r ra hî mi mâ li ki yev m'd dîn

5
ly yâ ke na' bü dü ve iy yâ ke nes te 'in

6
ih di ne's sı râ tâ'l müs ta ki me

7
sı râ tâ'l le zî ne en a'm te a ley him

8
ğay ri'l ma' dū bi a ley him ve le'd dā llin

9
A mī ne Bis mil lâ hir rah mâ nir ra hīm

10
Al lâ hū lâ i lâ hc il lâ hū ve'l

11
hay yû'l kay yû mu lâ te' hu zü hū

12
sī ne tün ve lâ nevm

13
le hū mâ fī's se mâ vâ ti ve mâ

14
fī'l ar zī men zel le zī yeş fe 'û

15
'in de hũ il lâ bi iz ni hĩ

16
ya' le mũ má bey ne ey dĩ him

17
ve mâ hal fe hũm ve lâ yu hĩ tũ ne

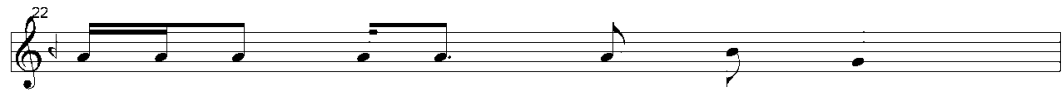
18
bi şey' in min 'il mi hĩ

19
il lâ bi má şâ' ve si 'a

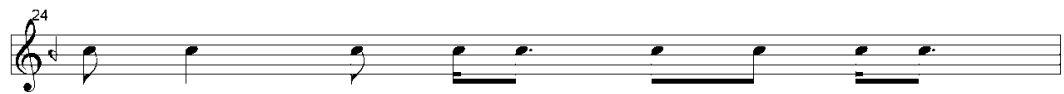
20
kür sıy yũ hü's se mâ vâ ti ve'l er zĩ

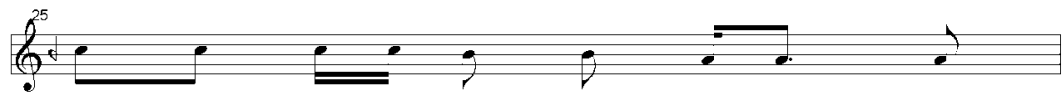
21
ve lâ ye ũ dü hũ hĩf zũ hũ má

22

ve hū ve'l a liy yū'l a zīm

23

Bis mil lâ hir rah mâ nīr ra hīm

24

Kul yā ey yū he'l kâ fī rū ne

25

lâ a' bū dū mâ ta' bu dū ne

26

ve lâ en tūm â bi dū ne mâ a' būd

27

Ve lâ c ne â bi dūn mâ a bed tūm

28

Ve lâ en tūm â bi dū ne mâ a' bud

29
Le kûm dî nû kûm ve li ye dîn

30
Bis mil lâ hir rah mâ nir ra hîm

31
Kul hû va'l lâ hû e ha dû lil lâ hû's sa me dû

32
lem ye lid Ve lem yû led Ve lem

33
ye kûn le hû kû fû ven e had
3 defâ

34
Bis mil lâ hir rah mâ nir ra hîm

35
Kul e û zû bi rab bi'l fe lâ ki min şer ri mâ ha lâ ka

36
ve min şer ri ğâ si kin i zâ ve kab ve min şer ri'n

37
nef fâ sâ ti fi'l û' ka di ve min şer ri hâ si din i zâ ha sed

38
Bis mil lâ hir rah mâ nir ra hîm

39
Kul e û zü bi rab bi'n nâ si me li ki'n nâ si

40
i lâ hi'n nâ si min şer ri'l ves vâ si'l han nâs

41
El le zî yü ves vi sü fi

42
su dû ri'n nâ si mi ne'l cin ne ti ve'n nâs

Bis mil lâ hir rah ma nir ra hüm

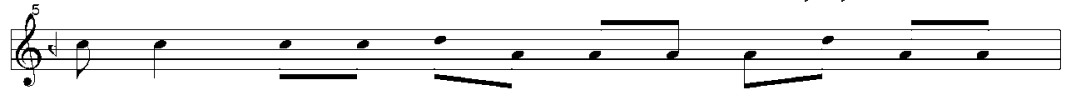
Süb ha nal lâ hi ve'l ham dü lil lâ hi ve lâ

i lâ he il lâ hu val la hu ck ber

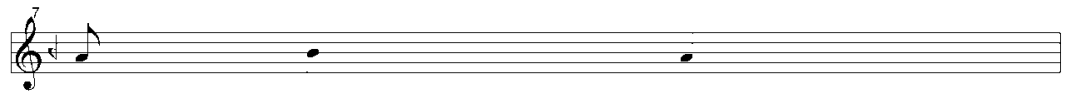
ve lâ hav le ve lâ kuv ve te il lâ bil lâ hi'l a liy yül a züm

Al lâ hüm me sal li a lâ mu ham me din

ve a lâ a li hi ve sah bi hi

ve sel lüm

8

20 defă

A mîn a mîn

9

E ũ zũ bil lâ his sc mi 'il a li mi

10

3 defă

mi ne'ş şey tâ ni lâ i ni'r ra cîm

11

Bis mil lâ hil le zi lâ ye dur ru ma' a is mi hî

12

şey' ũn fi'l er zi ve lâ fi's se mâ i

13

ve hu ve's se mi u'l a lim

14

E ũ zũ bil lâ hi mi ne'ş şey tâ nir ra cîm

15

Bis mil lâ hir rah mâ nir ra hîm

16

Al lâ hîm me ya Rab bî ya Rab bî

17

ya Rab bî ya Set târ ya Set târ

18

ya Set târ ya A zi zu ya Ğaf fâr

19

Ya Ce li lû ya Ceb bâr ya Vâ hi dü

20

ya Kah hâr ya Mü hey mun ya Set târ

21

ya mu kal li be'l kû lu bi ve'l eb sâr

22
ve ya mü deb bi rü'l ley li ve'n ne hâr

23
hal lis nâ min a zâ bi'l kab ri ve'n nâr

24
i lâ hi us tur u yû be nâ

25
vağ fir zü nû be nâ ve tah hir

26
ku lû be nâ ve nev vir ku bû re nâ

27
ve'ş rah su du re nâ ve yes sir u mü re nâ

28
ve bey yiz vü cû he nâ ve kef fir

29

an nâ sev yi â ti nâ ve te vef fe nâ me'al eb râr

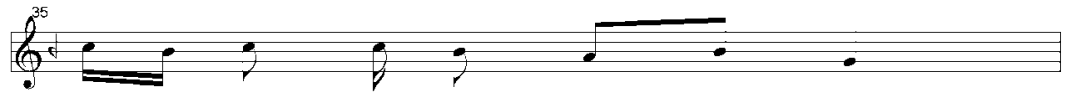
30

Süb hâ ne ke mâ a bed nâ ke

31

hak ka i ba de ti ke ya mâ' bûd

32

Süb ha ne ke mâ a ref nâ ke

33

hak ka ma' ri fe ti ke ye ma' ruf

34

Süb ha ne ke mâ ze ker nâ ke

35

hak ka zik ri ke yâ mez kûr

36
Süb ha ne ke mâ şe ker nâ ke

37
hak ka şük ri ke yâ meş kûr

38
Süb ha ne ke mâ sa ber nâ ke

39
hak ka sab ri ke yâ sa bûr

40
Fad lân mi nal lâ hi ve rah me ten

41
ve şük ren ve ni' me ten

42
lil lâ hi'l ham di ve'l min neh

El ham dü li' lâ hi a le't tâ 'a ti

ve't tev fik ve nes tağ fi rul lâh

el a zî me min kül li zen bin

am dîn ve sch vin ve ha tâ in

ve nis ya nin ve nok sa nin ve tak sir

Al lâ hüm me le ke'l ham dü ham den

yü vâ fi ni 'â mi ke

50
ve yü kâ fi me zi de ke re mi ke

51
nah me dü ke bi ce mi i

52
me hâ mi di ke kül li hâ mâ a lîm nâ

53
min ha ve mâ lem na' lem

54
ve neş kü rü ke a lâ ce mi i'

55
ni 'a mi ke kül li hâ mâ a lîm nâ

56
min hâ ve mâ lem na' lem

57
ve a lâ kül li hâ lin Al lâ hüm me

58
ya mu hav vi le'l hâ li

59
ve'l ah vâ li hav vil hâ le nâ

60
i lâ ah se ni'l hâ li A ded tû

61
li kül li hâv lin lâ i lâ he il lal lâh

62
Ve li kül li ni' me tin el ham dü lil lâh

63
Ve li kül li re hâ in eř - şük rû lil lâh

64

Ve li kül li u cû be tin süb hâ nal lâh

65

Ve li kül li zen bin es tağ fi rul lah

66

Ve li kül li dî kın has bi yal lâh

67

Ve li kül li mû sî be tin il lâ lîl lâh

68

Ve li kül li ka dâ in

69

Ve ka de rin te vek kel tû a lel lâh

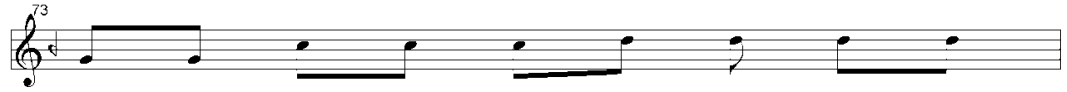
70

Ve li kül li tâ a tin ve

ma' si ye tin lâ hav le

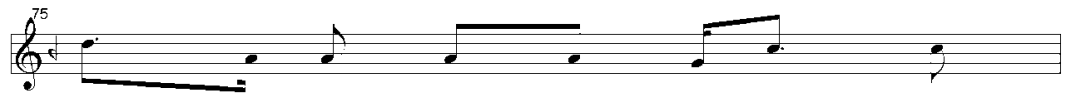
ve lâ kuv ve te il lâ bil lâh

Ve li kül li hem min ve gam min

mâ şâ al lâh Len yağ li bal lâ he

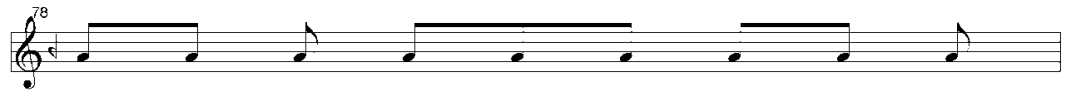
şey ün ve hü ve ğa li bün

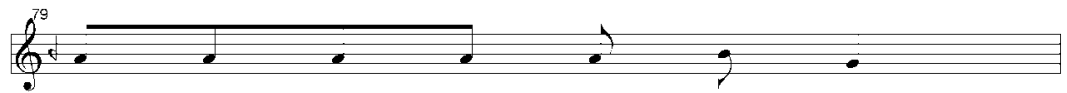

a lâ kül li şey in has bi yal lâ hü

Ve ke fâ se mi' al lâ hu li men

78
de á' lâ gâ ye te le hú fí'l

79
á hí re tí ve'l ú lâ

80
Lâ i lâ he il lal lâh cel le ce lá le hú

81
Lâ i lâ he il lal lâh cel le se ná ù hú

82
Lâ i lâ he il lal lâh cel le be kâ u hú

83
Lâ i lâ he il lal lâh te kad de sct es mâ ù hú

84
Lâ i lâ he il lal lâh te nez ze he't sı fâ tu hú

Lâ i lâ he il lal lâh te â lâ kib ri yâ hú

Lâ i lâ he il lal lâh i ma nen bil lâh

Lâ i lâ he il lal lâh c mâ nen mi nal lâh

Lâ i lâ he il lal lâh c mâ ne ten min in dil lâh

Lâ i lâ he il lal lâh Mu ham me đün Ra sũ lul lâh

Lâ i lâ he il lal lâh ma' bũ đün bi kül li me kâ nin

Lâ i lâ he il lal lâh mev cú đün bi kül li ze mân

92
Lâ i lâ he il lal lâh mez kû ru bi kül li li sâ nin

93
Lâ i lâ he il lal lâh meş kû ru bi kül li ih sâ nin

94
Lâ i lâ he il lal lâh mün 'i mü bi lâ im tü nâ nin

95
Lâ i lâ he il lal lâh kül le yev min hû ve fi şe' nin

96
Lâ i lâ he il lal lâh bi a de di en fâ si'l me lâ i ke ti

97
Lâ i lâ he il lal lâh bi a de di

98
mâ ha lâ kal lâ hu ve bi a de di mâ yah lûk

99

Lâ i lâ he il lal lâh ve lâ na' bü dü

100

il lâ iy yâ hü muh li sí ne

101

le hü'd dí ne ve lev ke ri he'l kâ fi rûn

102

Lâ i lâ he il lal lâh me li kü'l ecb bâr

103

Lâ i lâ he il lal lâh vâ hi du'l kah hâr

104

Lâ i lâ he il lal lâh mü hey mi nü's sct târ

105

Lâ i lâ he il lal lâh a zi zü'l gaf fâr

106

Lâ i lâ he il lal lâh ke bi ru'l mü te 'âl

107

Lâ i lâ he il lal lâh vah de hû lâ şe ri ke

108

le hû'l mül kü ve le hûl ham dü yuh yî

109

ve yu mí tu ve hû ve hay yül le zî

110

lâ ye mû tü ve lâ ye nâ mü

111

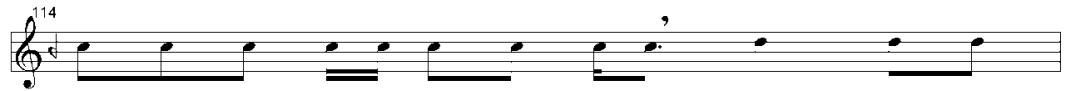
e be den dá i men kâ i men

112

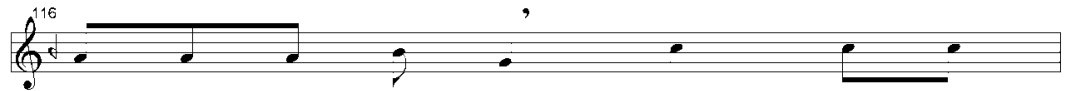

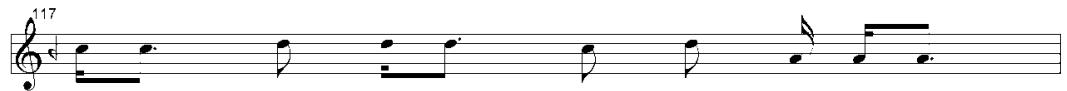
bâ ki yen bi ye di hi'l hay ru

¹¹³

ve hü ve a lâ kül li şey' in

¹¹⁴

ká di run ve i ley hil me sir Lâ hav le

¹¹⁵

ve lâ kuv ve te il lâ bil lâ hi'l

¹¹⁶

a liy yi'l a zım Lâ uh sí

¹¹⁷

se nâ en a ley ke en te ke mâ

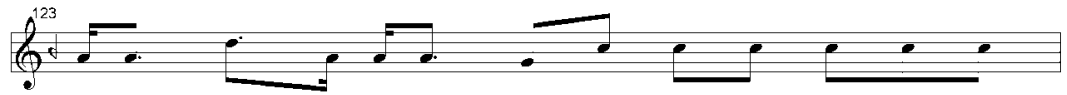
¹¹⁸

es ney te a lâ nef si ke az ze

¹¹⁹

câ ru ke ve cel le se nâ ü ke ve lâ

120

i lâ he ğay ruk Er Rah mâ nû a le'l

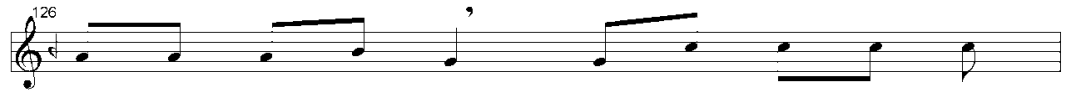
121

ar ş'is te vâ le hû ma fî's se mâ

122

vâ ti ve mâ fî'l er zi ve mâ bey ne hû mâ

123

ve mâ tah te's se râ ve in tec her bi'l kav li

124

fe in ne hû ya' le mü's sir ra ve ah fâ Al lâ hû

125

Lâ i lâ he il lâ hû ve le hû'l

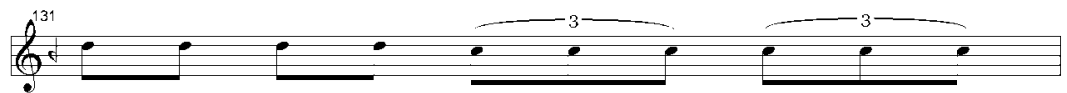
126

es mâ ül hûs nâ fe'd û' hû bi hâ

127

sa de kal lâ hül a zım

128

Hü val lâ hül le zı lâ i lâ be

129

il lâ hü ve'r Rah mâ mü'r Râ hi mü'l

130

Me li kü'l Kud dü sü's Se lâ mü'l Mü' mı mü'l

131

Mü hey mi mü'l Â zı zü'l Ceb bâ rü'l

132

Mü te keb bî rü'l Ha li ku'l Bâ ri ü'l

133

Mu sav vi ru'l Gaf fâ ru'l Kah hâ rü'l

134 Veh hâ bür Raz zâ kü'l Fet tâ hû'l

135 A li mü'l Ka bi dü'l Ba sı tü'l

136 Hâ fi dü'r Ra fi u'l Mü iz zü'l

137 Mu zil lü's Se mi' u'l Ba sır

138 el Hâ ke mü'l Ad lü'l Lâ ti fü'l

139 Ha bı rü'l Hâ li mü'l A zı mü'l

140 Ća fü rü's Şe kü rü'l A liy yü'l

141 Ke bi rü'l Ha fi zü'l Mu ki tü'l

142 Ha sı bü'l Ce mi lü'l Ke ri mü'r

143 Ra ki bü'l Mu ci bü'l Vâ sı' u'l

144 Ha ki mü'l Ve dü dü'l Me ci dü'l

145 Bâ i sü'ş Şc hi dü'l Hak ku'l Ve kil

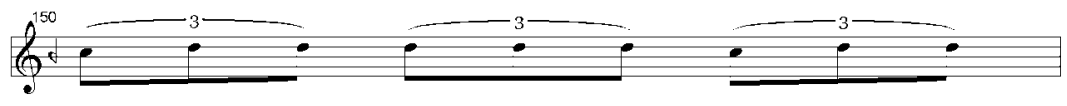
146 el Ka viy yü'l Me ti nü'l Ve liy yü'l

147 Ha mi dü'l Muh sı yü'l Müb di yü'l

148
Mu i' dü'l Muh yî ü'l Mu mí tú'l

149
Hay yü'l Kay yü mü'l Va cí dü'l Má cí dü'l

150
Vâ hi dü'l E ha dü's Sa me dü'l

151
Ka dî rü'l Muk te di rü'l Mu kad di mü'l

152
Mu ah hi rü'l Ev ve lü'l Â hi rü'z Zâ hi rü'l

153
Ba tu nü'l Vâ li yü'l Mü te â lü'l

154
Bir rü't Tev vá bü'l Mün ĩ mü'l Mün te kí mü'l

155 A fūv vū'r Ra ū fū'l Mā li kū'l

156 Mūl ki Zū'l Ce lā li ve'l ik rām

157 er Rab bū'l Muk sī tū'l Cā mi' u'l

158 Ğā niy yū'l Muğ niy yū'l Mū' dī yū'l

159 Mā' nī u'd Dār ru'n Na' fi u'n Nū ru'l

160 Hā di ū'l Be di' ū'l Bā kī yū'l

161 Vā ri sū'r Re şī dū's Sa būr

162
El le zi te kad de set

163
a n'il eș bâ hi zâ tî hû

164
Ve te nez ze het an mû șâ be he tî'l

165
em sâ li sı fâ tî hû Ve șc hi det

166
bî ru bû biy ye ti hî

167
a yâ tu hû Ve del let a lâ

168
vah dâ niy ye ti hî mas nu' a tu hû

169
Vâ hi dūn lâ min kīl le tin

170
Ve mev cū dūn lâ min il le tin

171
Bī'l cū dī mā' rū fun

172
Ve bī'l ih sâ nī mev sū fun

173
Mā' rū fun bī lâ ġa ye ti

174
Ve mev sū fun bī lâ nī hā yeh

175
Ev ve lūn Ka dī mūn Ke rī mūn

176
 bi lâ ib ti dâ in Ve á hi rûn

177
 ke rî mûn mû kî mun bi lâ in ti hâ in

178
 Ve ga fe re zu nû be'l mûz ni bîn

179
 ke re men ve lût fen ve hil men

180
 ve faz len Hây yûn bi ha yâ ti hî

181
 Á li mûn bi i'l mi hi

182
 Kâ di run bi kud re ti hi

183
se mi' un bi sem i' hî ba sí run bi ba sá ri hî

184
mü te kel li mün bi ke lâ mi hî

185
Mü ri dün bi i râ di hî

186
Bâ kî un bi be kâ i hî

187
El le zî lem ye lid ve lem yû led

188
ve lem ye kün le hû kü fû ven e hâd

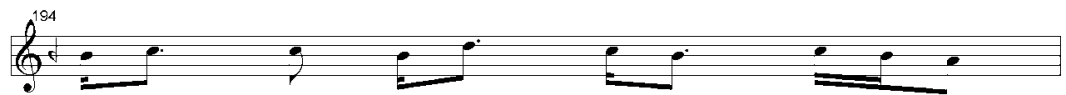
189
Ley se ke mis li hî şey' ün

190

fī'l ar zi ve mâ fī's se mâ i

191

ve hū ve's se mi' u'l ba sīr

192

Ni' mel mev lâ ve ni' me'n na sīr

193

Guf râ ne ke rab be nâ ve i ley kel

194

ma sī ru Ve has bū nal lâ hi

195

te â lâ vah de hū ve ni' me'l ve kī li

196

Ve lâ hav le ve lâ kuv ve te

197
il lâ bil lâ hi'l a liy yi'l a zîm

198
Yef' a lul lâ hi mâ ye şâ u

199
bi kud ra ti hi ve yah kü mü mâ

200
yü ri dü bi iz ze ti hi

201
E lâ le hü'l hal ku ve'l em ru

202
te bâ re kal lâ hu rab bü'l â le mîn

203
ve neş he dü en lâ i lâ he

204
il lal lâ hu vah de hû lâ şe ri ke

205
le hû i lâ hen â di len

206
ceb bâ ren me li ken kê di ren kah hâ râ

207
Li'z zu nû bi ğaf fâ râ

208
Ve li'l u yû bi set tâ râ

209
Ve neş he dü en ne sey yi de nâ

210
Mu ham me den ab dû hü'l Mus ta fâ

211
Ve re sũ lũ hũ'l mũc te bũ

212
Ve e mi nũ'l muk te dũ

213
Ve ha bĩ bũ'l mur te zũ

214
Ŗem sũ'd Du hũ bed rũ'd dũ cũ nũ rũ'l ve rũ

215
sũ hi bũ'l kũ be kav sey nĩ ev ed nũ

216
Re sũ lũ's se kũ ley nĩ ve ne biy yũ'l Ha ra mey nĩ

217
Ve i mũ mũ'l kũb le tey ni Ve ced dũ'l ha sa ney nĩ

218
Ve şe fi' u men fi'd dâ reyn

219
Ve zey ne'l meş rî kay nî ve'l mağ rî bey nî

220
Ve sâ hi bü'l cum' a ti ve'l 'î deyn

221
Re sū len Mek kiy yen Me de niy yen

222
Ha şe miy yen Kû rey şiy yen Eb tâ hiy yen

223
Ker ru biy yen Ru hiy yen Ru hâ niy yen

224
ta kiy yen na kiy yen ne biy yen

225
ve liy yen ze kiy yen kev ke ben dür ri yen

226
şem sen mu diy Yâ ka me ran ka me riş yen

227
nû ran nu râ niş yen be şî ren ve

228
ne zî ren si râ cen mü nî râ

229
Sal lal lâ hu Te â la a ley hi

230
ve a lâ â li hî ve es hâ bi hî

231
ve ez vâ ci hî ve ev lâ di hî

232
ve zür ri yâ ti hi a' şî re ti hi

233
ve hu le fâ i hi'r râ şî di ne'l

234
mür şî di ne'l meh diy yi ne min ba' di

235
ve vü ze râ i hi'l kâ mi ley ni fi ah di hi

236
hu sū sen min hüm a le'ş şey hü'ş

237
şe fi ki'l kâ ti li'l ke fe ra ti ve'z zîn dik

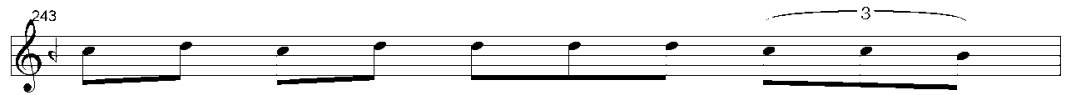
238
ve fi'l ga ri'r re fi ki'l mü lâk ka bü

239

bi'l a tî kî el i mâ mî a le't tah kik

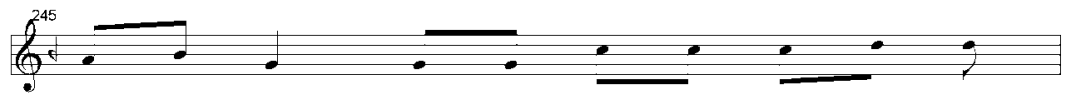
240

E mî ri'l mü' mi nîn E bi Bek rin

241

es sid dî ki ra di yal lâ hu te â lâ

242

an hu Süm me's se lâm mi ne'l me lî ki'l

243

vch hâb i lâ c mî ri'l ev vâ bi

244

zey ne'l es hâ bi mü câ vi ri'l mes ci di

245

ve'l mih râb e'n nâ ti kî bi's sid ki

246
ve's se vá bi'l mez kú ri fi'l ki tâ bi

247
E mî ri'l mü' mi ní ne Ö me rûn ib ni Hat tâ bi

248
ra di yal lâ hu an hu süm me's se lâm

249
mi ne'l me li ki'l Men nân i lâ

250
c mî ri'l c mâ ni ha bí bü'r

251
Rah mâ ni câ mi' ü'l Kur' â ni

252
sâ hi bi'l ha yâ i ve'l i mân

253

Eş şe hî di fî şeh ri Ra ma zân

254

E mî ri'l mü' mi nî ne Os mân ib ni

255

Af fâ ni ra dı yal lâ hu an hû

256

süm me's se lâm mi ne'l me lî ki'l

257

ve liy yî i lâ e mî ri'l vâ siy yî

258

ib ni âm min ne biy yi kâ lî' ü bâ bü'l

259

Hay be riyyi ve zev ci Fâ tı me ti'z. Zeh râ

260

vâ ri si'l u lû mi'n ne be vi E mi ri'l

261

mü' mi ni ne haz re ti A liy yi'r

262

ra dı yı's sa hiy yi'l ve fiy yi

263

ra dı yal lâ hu an hu ve ke re mal lâ hu

264

vcc hc hû süm me's se lâm a lâ

265

i mâ mey ni'l hû mâ mey ni'l sa i' dey ni'ş

266

şe hi dey ni'l maz lu mey ni'l fâ zı ley ni'l

267
ká mi ley ni'l â mi ley ni'l â kı ley ni'l

268
mer hu mey ni'l mağ fû rey ni'l mat bú ley ni'l

269
mak tû ley ni'l bed rey ni'ş şem sey ni'l

270
ka me rey ni'l mü nî rey ni bi'l ka dâ'

271
i'r râ di yey ni a le'l be lâ

272
i's sâ bı rey nî E mi re'l mü' mi nî nin

273
E bi Mu ham me di'l Ha sa ni

274
ve E bi Ab dul lâ hi'l Hü seyn

275
ra di yal lâ hü an hü mâ

276
süm me's se lâm A lâ am mey hi'l

277
mü ker re mey ni'l muh te re mey ni'l mu az za mey ni's

278
şc câ ay ni'l Ham za te ve'l Ab bâ si'l

279
mah mü dey ni in dal lâ hi ve'n nâ si

280
ra di yal lâ hü Te â lâ

281

an hū mā ve a lā ce mi' i's sa hā be ti

282

mi ne'l mu hā ci rī ne ve'l en sār

283

ve't tâ bi î ne'l â bi dī ne'l ah yâ ri

284

ve'l eb rā ri rid vâ nūl lâ hu te â lâ

285

a ley him ve a ley nâ ec ma î ne

286

ve scl lem ve tes lī men ve az za me

287

ta' zi men ve şer re fe teş ri fen

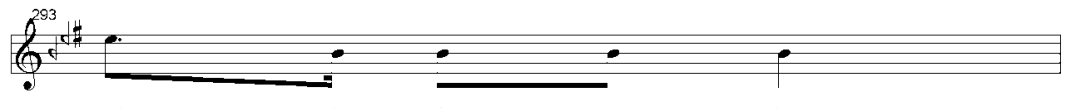
288
ve ham den ke si ren ke si rá

289
i lá yev mi'l haş ri ve'n neş ri ve'l ka rár.

290
Â min Â ve'l-hamdü lillahî
rabbi'l-âlemin

291
E û zü bil lâ hi mi ne'ş şey tâ nir ra cîm

292
Bis mil lâ hi'r rah mâ nir ra him

293
Fa' lc m'en ne hû

294
Lâ i lâ he il lal lâh

295
Al lãh yã

296
A llãh A l lã h

297
yã A l lãh

298
Al lã h yã Al lãh
33 defã

299
Hũ Hũ
99 defã

300
Â min Â min
50 defã

301
Ha ri mi hũ dá mü' mi nin a lã sa lã vãt

302

Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

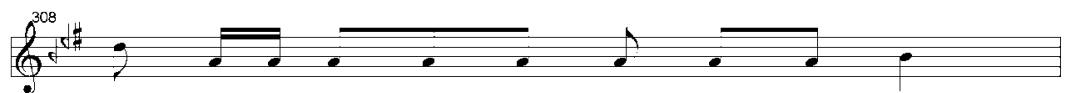
303

Haz re ti nû ri Mu hâm med Mus ta fâ râ sa lâ vât

304

Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

305

Ce mî i'l en bi yâ ü ev li yâ râ sa lâ vât

306

Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

307

Pî rî fî râr kut bi za ma ni

308

Şeyh Ha san el Bas rî râ sa lâ vât

309
Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

310
Pir Ô mer Hal ve tí râ sa lâ vât

311
Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

312
Sey yid Yah yâ Şir vá ní râ sa lâ vât

313
Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

314
Yi ğit ba şı Şem sed din Ah med E fen di râ sa lâ vât

315
Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

316
Nü red đin el Cer rã hi rã sa lâ vât

317
Al lâ hüm me sãl li a lâ Mu ham med

318
Sa' ded đin el Ci bã vi rã sa lâ vât

319
Al lâ hüm me sãl li a lâ Mu ham med

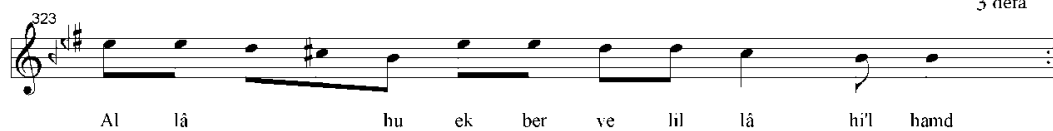
320
A za mc ti Hü dã rã tek bi rãt

321
Al lâ hu ck ber Al lâ hu ck ber

322
Lã i lâ he il lã lah hu val lâ hu ek ber

3 defa

323

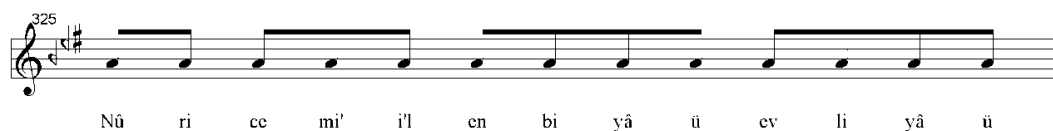
Al lâ hu ek ber ve lil lâ hi'l hamd

324

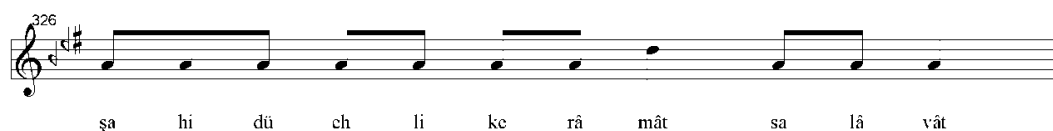
Al lâ hüm me sâl li a lâ sey yi di nâ Mu ham med

325

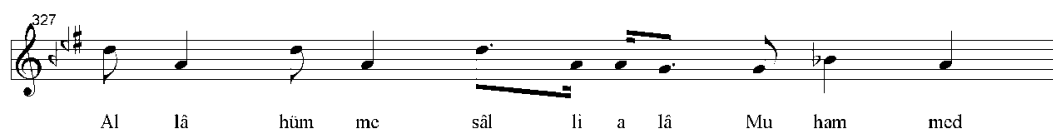
Nû ri ce mi' i'l en bi yâ ü ev li yâ ü

326

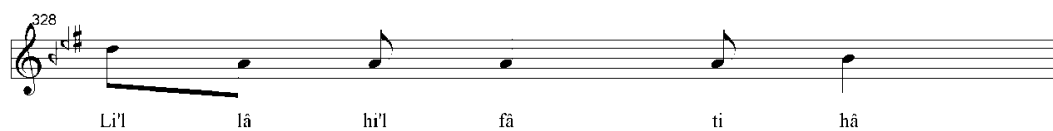
şa hi dü ch li ke râ mât sa lâ vât

327

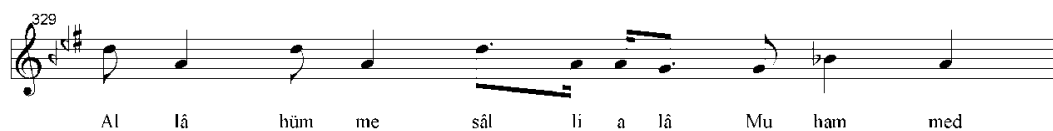
Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

328

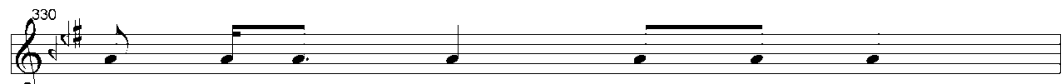
Li'l lâ hi'l fâ ti hâ

329

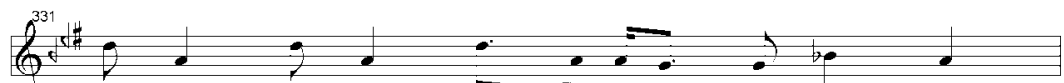
Al lâ hüm me sâl li a lâ Mu ham med

330

Eh li beyti rá sa lâ vát

331

Al lâ hüm me sál li a lâ Mu ham med

332

Li'l lâ hi'l fâ ti há

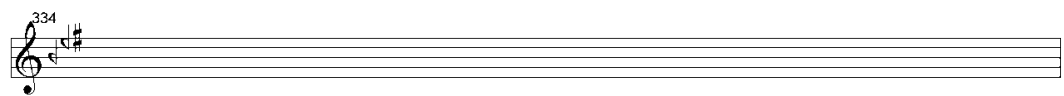
333

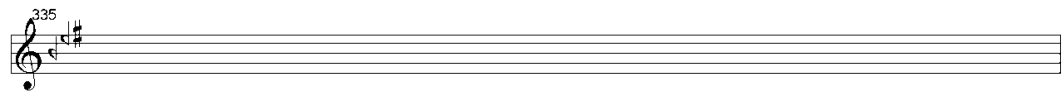
Al lâ hüm me sál li a lâ Mu ham med

3 defá

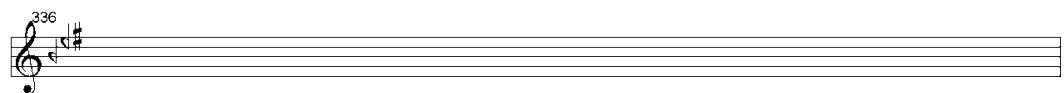
334

335

336

SONUÇ

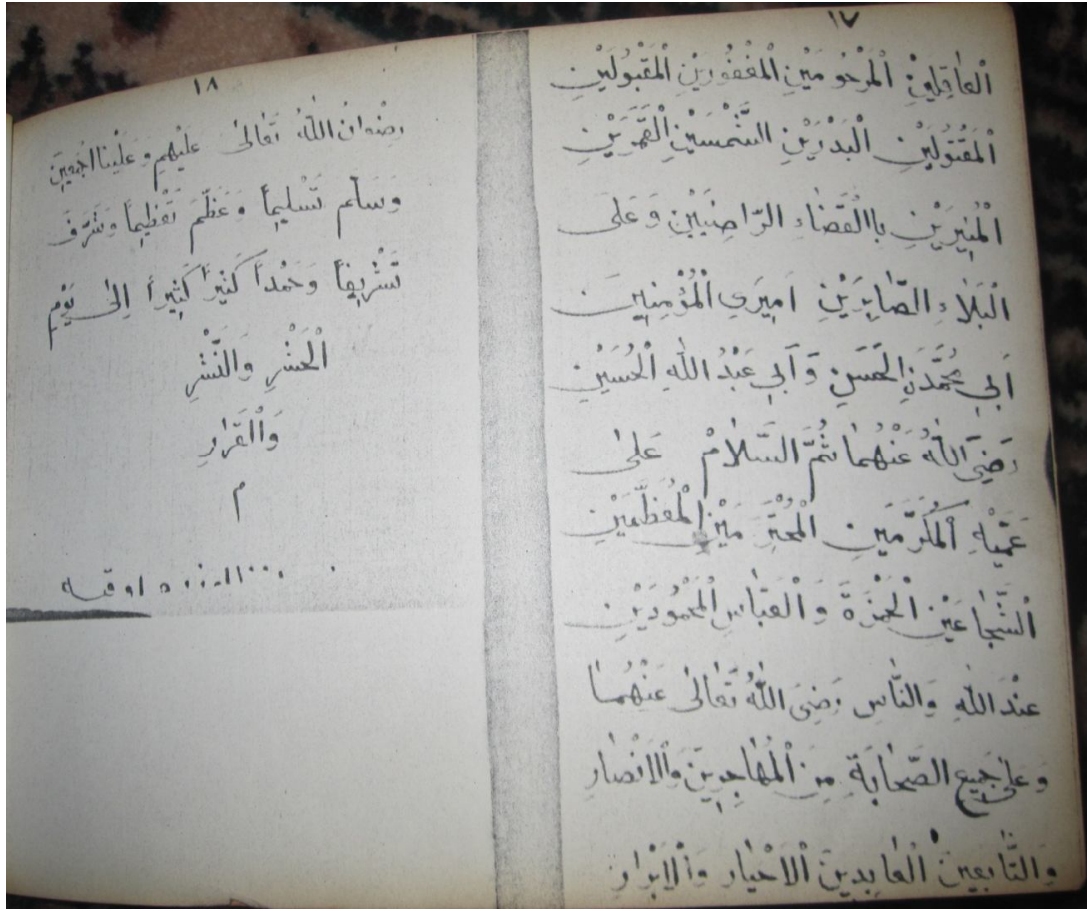
Çalışmamızda tekke hayatının yüzyıllardır devam eden bir geleneği olan “Evrâd-ı Şerîf” okuma geleneği içerisinde, Kosova’nın Rahofça kentinde, Halvetîliğin Ramazaniye koluna mensub Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi’nde okunan “evrâd” örneğini ele aldık.

Bu zamana kadar metin olarak elimizde ulaşmış olan “evrâd”ın okunuşunu Halvetî Evrâdı’ı üzerinde inceledik. İlk olarak Muzaffer Ozak’ın “*Zînetü’l-Kulûb*” adlı eserinden takip ettiğimiz, “Vird-i Settâr” olarak geçen evrâd metninin, ele aldığımız evrâd kaydındaki metinle farklılıklar gösterdiğini tesbit ettik. Bunun üzerine Hasan Sevil aracılığı ile Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi’nde okunan “Vird-i Settâr” metnine ulaştık ve metin takibine Ekler’de de verilen bu metin üzerinden devam ettik. Evrâd notasının başında ve sonunda ise zikir usûlünde “Vird-i Settâr”ın başında ve sonunda okunan âyet, dua ve salâvatların okunuşlarını da sunduk.

Rumeli’de, savaş dönemlerinde büyük zorluklarla varlıklarını devam ettiren Halvetîyye’nin Ramazânî koluna mensub tekkeler, Vird-i Settâr’ı korumak ve aktarmak için zaman içerisinde tekkelerde bunu sesli bir şekilde okumaya başlamışlar ve bu şekilde o toprakların bu virdi unutmasını önlemeye çalışmışlardır. Çalışmamızda ele aldığımız kayıt bu bölgede Vird-i Settâr’ın sesli okunuşunun bir örneğidir.

Çalışmamızın, bu alanda yapılmış ilk çalışma olması hasebiyle muhakkak ki eksikleri olmakla beraber, daha güzel çalışmalar için bir ilk adım olmasını temennî ederiz.

EKLER

Ek-1: Süleyman Efendi Tekkesi'nde okunan Halvetî Evrâdı Metni, Rahofça, Kosova.

عليه وعلى آله وأصحابه وأزواجه وأولاده و
ذرياته وصحبه وخلفائه الراشدين المرشدين
المهديين من بعده وورثته الكاملين في عهده
خصوصاً منهم على الشيخ السفيق قاتل الكفرة
والزندقية وفي الفاروق الملقب بالقيس
الإمام علي الحقيقي أمير المؤمنين أبي بكر الصديق
رضي الله تعالى عنه ثم السلام من الملك الوهاب
إلى أمير الآواب زين الأصحاب المجاور المسجد
والجرب الناطق بالصدق والصواب بهذا المذكور
في الكتاب أمير المؤمنين عمر ابن الخطاب
رضي الله تعالى عنه ثم السلام

من الملك المنان إلى أمير الأمان حبيب الرحمن
جامع القرآن صاحب الحياء والإيمان الشهيد
في شهر رمضان أمير المؤمنين عثمان ابن
عقان رضي الله تعالى عنه ثم السلام
من الملك الولي إلى أمير الوصي أبو عبد الله
قالبع باب الخيرة زوج فاطمة الزهراء
وارث علوم النبوة أمير المؤمنين حضرت
علي المرتضى رضي الله عنه ثم السلام
تعالى عنه وكرم الله وجهه ثم السلام
على إمامين الهامين السعديين الشهيدين
المظلمين الفاضلين الكاملين العالمين

١٣
وَفَضْلًا حَىٰ بِمَيَانِهِ عَالَمَ بَيْتِهِ قَادِرٌ بِقُدْرَتِهِ
سَمِيعٌ سَمِعًا بِصِيَّةِ بَصَرِهِ تَسْتَلِمُ بِكَلَامِهِ مَرِيدٌ
بَارِدًا بِأَنْ يَفْقَاهَهُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهَذَا السَّمِيعُ الْبَصِيرُ نَعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنَعْمَ
النَّصِيرُ غَفْرَتِكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ وَحَسْبُنَا اللَّهُ
تَعَالَىٰ وَحُدَّةُ وَنَعْمَ الدَّكِيلُ وَالْأَحْوَدُ وَالْأَقْدَرُ الْآ
بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ بِعَدْلِهِ
وَيُحْكِمُ مَا يَرِيدُ بِعِزَّتِهِ الْآلَهُ الْخَلْقِ وَالْأَمْرِ تَبَارَكَ
اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ نَسْتَهْدِيكَ لِأَلِ الْأَبِي الْأَبِي اللَّهِ
وَحُدَّةُ لَأَسْرِيكَ لَهُ الْهَاءُ عَادِلًا جِبَارًا وَ
مَلِكًا قَادِرًا قَهَّارًا لِذُنُوبِ غَفَّارًا وَلِلْعُيُوبِ

سَتَارًا وَنَسْتَهْدِيكَ لِأَسْرِيكَ لَهُ الْهَاءُ عَادِلًا جِبَارًا وَ
مَلِكًا قَادِرًا قَهَّارًا لِذُنُوبِ غَفَّارًا وَلِلْعُيُوبِ
الْمَصْطَفَىٰ وَرَسُولَهُ الْمُجْتَبَىٰ وَأَمِينَهُ الْمُقْتَدَىٰ
وَجِبْرِيلَ الْمُنْتَقَىٰ بِسَمِّ الْأَضْحَىٰ بِدَرَجَاتِ الْأَوَّلَىٰ
صَاحِبَ الْقَابِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ رَسُوْلَ الْفَلَقَيْنِ
وَبَنِي الْعَرَمَيْنِ وَإِمَامَ الْقِبْلَتَيْنِ وَجَدَّ الْحَسَنِينِ
وَسَمِيعٍ مِنْ فِي الدَّارَيْنِ وَزَيْنَ الْمَشْرِقَيْنِ وَ
الْمَغْرِبَيْنِ وَصَاحِبَ الْجَمْعَةِ اللَّهُ وَالْعِيدَيْنِ
رَسُولًا مَلِكِيًا مَدِينِيًا هَامِيًا قُرَيْشِيًا أَبْطِغِيًا كَرِيمِيًا
رُوحِيًا رُوحَانِيًا تَقِيًا تَقِيًا نَبِيًا وَلِيًّا رَكِيًا كَرِيمًا
دُرِّيًّا نَحْسًا مُضِيًّا قَرَأَ قُرْآنًا نُوْرًا نُوْرًا نَبِيًا
لَسِيًّا وَنَذِيْرًا سَرِيًّا مُنِيرًا صَاحِبَ اللَّهِ تَعَالَىٰ

الله لا اله الا هو الرحمن الرحيم الملك القدوس
السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر الخالق
البارئ المصور الفاعل الغفار العليم الرزاق الفتاح
العليم القابض الباسط الخافض اليرافع
المعز المنزل السميع العليم العدل اللطيف
الخبير الخليم العظيم الغفور الشكور العلي الكبير
الحفيظ المحيط العسيب الجليل الجليل الكريم الرقيب
الخبير الواسع العليم الودود المجيد الباعث
الشهيد الحق الوكيل القوي المتين الولي
المعيد المحصي المبدئ المعيد العلي العظيم الخي
القويم العليم الواحد الماجد الواحد الاحد الصمد

القادر

القادر المقدر المقدم المنزه الاول الاخر الظاهر
الباطن الوديع المتعال العز التواب المنعم المنتقم
العفو الرؤف مالك الملك ذو الجلال والاکرام
الرب المقسط الجامع الغني المغني المعطي المانع
الضار النافع التواد الهادي البديع الباقي الوارث
الرشيد الصبور الذي تقدست عن الاستبانه
وتزهت عن مشابهة الامثال صفاته وشهده
بن بويسته مصنوعات واحد لا من قبله وموجود
لا من عله بالجور معروف وبالاحسان موصوف
مخوف بالاغايه وموصوف بالانهايه اول
قديم كريم بالابتداء واخر كريم مقيم بالانتهاء
وغفر ذنوب المذنبين كرما واطفا وحلما

مَنْ عِنْدَ اللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَعْبُودُ بِكُلِّ مَكَانٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
الْمَعْبُودُ بِكُلِّ زَمَانٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَذْكُورُ بِكُلِّ
لِسَانٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَشْكُورُ بِكُلِّ أَحْسَابٍ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمُنْعَمُ بِالْإِسْتِثْنَانِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يُعَدُّ
أَنْفَاسَ الْمَلَائِكَةِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يُعَدُّ مَا خَلَقَ اللَّهُ
وَيُعَدُّ مَا يَخْلُقُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا تُعْبَدُ إِلَّا آيَاتُهُ
تُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَذِكْرُهُ لُكَا فَرِحَتْ لِلَّهِ الْإِلَاحَةُ
أَلْمَلِكِ الْغَيَابِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمُهَيِّمِ السَّمِيعِ السَّمِيعِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْكَبِيرِ الْمُنْتَهَى
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ الَّذِي لَا يَمُوتُ
وَلَا يَنَامُ أَبَدًا قَائِمًا بَأْيَمَانٍ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ لِأَحْوَالِ
وَالْقُوَّةِ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ
لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَنْتَ عَلَى نَفْسِكَ
عَزَّ جَاوَدُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَا إِلَهَ هَكَذَا
الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى
وَإِنْ يُجْمَرُوا بِالْأَمْوَالِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى

فضلاً من الله ورحمةً وسكراً ونعمةً لله الحمد
 والمنة الحمد لله على الطاعة والتوفيق وتسخر الله
 العظيم من كل ذنب عمد وسهو وخطأ ونسيان
 ونقصان ونقصير اللهم لك الحمد حمد أئوف
 بعمرك ويكافئ مزيد كرمك محمدك بجميع
 نعمتك كلها ما علمنا منها وما لم نعلم
 وتشكرك على جميع نعمك كلها ما علمنا منها
 وما لم نعلم وعلى كل حال اللهم يا معز
 المحال والأحوال حول حالنا إلى أحسن الحال
 أعددت لكل هول لا إله إلا الله وكل نعمة
 الحمد لله وبكل رخاء والشكر لله وكل

أعجوبة سبحان الله وكل ذنب استغفر الله
 وكل صبيح حسبي الله وكل مصيبة أنا لله
 وكل قضاء وقدر توكلت على الله وكل طاعة
 ومعصية لأحول ولا قوة إلا بالله وكل هم ونغم
 ما شاء الله لن يغلب الله شئني وهو غالب
 على كل شئني حسبي الله وكفى سمع الله لمن
 دعى لا غائب له في الآخرة والأولى
 لا إله إلا الله جل جلاله لا إله إلا الله جل بقاءه
 لا إله إلا الله قدسست أسماؤه لا إله إلا الله
 تزهت صفاته لا إله إلا الله تعالى كبريائه
 لا إله إلا الله إيماناً بالله لا إله إلا الله أمانة

يا اهل الامم لا تفعل بنا يا مولى لنا
ما فعلت لنا اهل الانك غفور رحيم
جواد
كريم روف رحيم
اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم
دفعه ٣
بسم الله الذي لا يضر مع اسمه شئ
في الارض ولا في السماء وهو السميع العليم
اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
بسم الله الرحمن الرحيم
اللهم يا رب يا رب يا رب يا رب يا رب
يا ستار يا عزيز يا غفار يا جليل يا جبار

يا احد يا قهار يا قهار يا ستار يا معقب
القلوب والابصار يا مدبر الليل والنهار
خالصنا من عذاب القبر والنار الاله المستر
عبونا واغفر ذنوبنا وطهر قلوبنا وتورقورنا
وليسر امورنا واسرح صدورنا وبين مجيها
وكفر عنا سيئاتنا وتوقنا مع الابرار
سبحانك ما عبدناك حق عبادتك يا مقبود
سبحانك ما عرفناك حق معرفتك يا معروف
سبحانك ما ذكرناك حق ذكرك يا مذكور
سبحانك ما شكرناك حق شكرك يا مشكور
سبحانك ما صبرناك حق صبرك يا صبور

وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
فِي الْعُقَدِ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ مَلِكِ النَّاسِ
إِلَهِ النَّاسِ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ مِنَ الْغَيْبِ
وَالنَّاسِ

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْمُحَدِّثِ وَاللَّيْلِ وَالنَّجْمِ
وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا أُحَدِّدُ وَلَا أُقَوِّدُ إِلَّا بِاللَّهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ
آمِينَ

اللَّهُمَّ اغْنِنِي وَلِوَالِدِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ
الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ إِنَّكَ قَرِيبٌ
بِحَيْبِ الدَّعَوَاتِ اللَّهُمَّ افْعَلْ بِنَا وَبِهِمْ عَاجِلًا
وَإجْلًا فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَا أَنْتَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ
يَوْمِ الدِّينِ أَيْتُكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ
أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَالضَّالِّينَ آمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ
سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يُعَلِّمُ

مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَ
هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ وَلَا أَنَا عَابِدٌ
مِمَّا عَبَدْتُمْ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ
كَلِّمُوا دِينَكُمْ وَإِلَى دِينِ اللَّهِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ

3

4

Ek 2 : Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi, Rahovça, Kosova.

Ek 3: Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi giriş kapısı, Rahovça, Kosova.

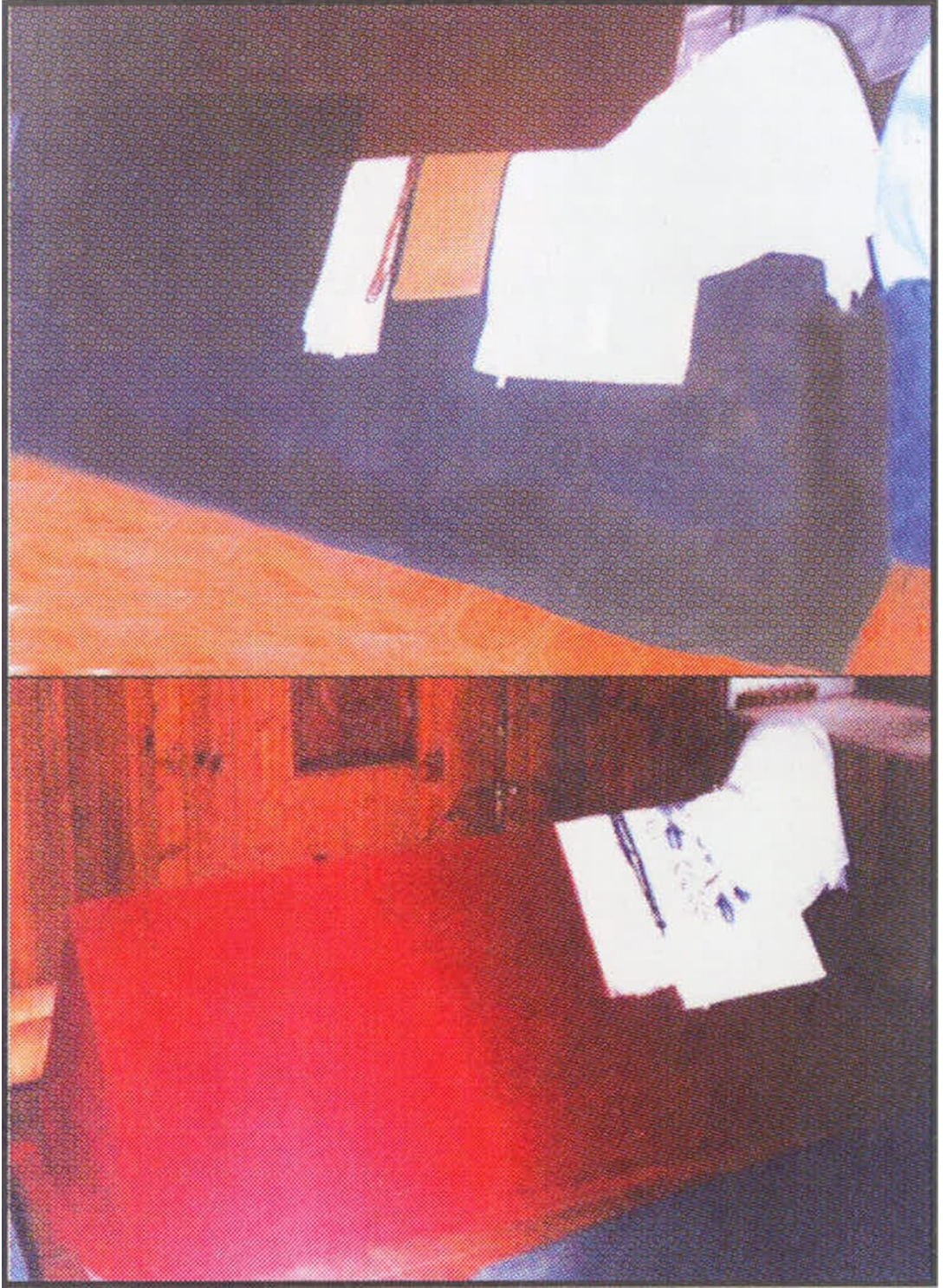
Ek 4: Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi semâhanesi (kible cephesi),
Rahovça, Kosova.

Ek 5: Şeyh Süleyman Efendi Tekkesi semâhanesi, Rahovça, Kosova.

Ek 6: Kahve Ocağı, Rahovça, Kosova.

Ek 7: Şeyh Süleyman ve Şeyh Müeddin'in Kabirleri,
Rahovça, Kosova.

KAYNAKÇA

Abdülahad Nuri, *Abdülahad Nuri ve Divanı* (haz. Hüseyin Akkaya), İstanbul, 2003.

AK, Ahmet Şahin, *Türk Din Müsikîsi*, Ankara, 2009.

AKKUŞ, Mehmet, “Hüsâmeddin Uşşâkî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 18.

ARPAGUŞ, Safi, *Mevlevilik’te Manevi Eğitim*, İstanbul, 2009.

Âsım Efendi, *Kamus Tercümesi*, İstanbul, 1304.

AŞKAR, Mustafa, “Niyâzî-i Mısrî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 33.

AZAMAT, Nihat, “Çerkeşî Mustafa Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 8.

AZAMAT, Nihat, “İbrâhim Gülşenî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 21.

Aziz Nesefî, *İnsân-ı Kamil: Tasavvufta İnsan Meselesi* (trc. Mehmet Kanar) , İstanbul, 1990.

BAZ, İbrahim, *Abdülehad Nuri-i Sivasi*, İstanbul, 2007.

BİLGİN, A. Azmi, “Sinâniyye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 37.

CLAYER, Nathalie – POPOVİC, Alexandre, “Osmanlı Döneminde Balkanlardaki Tarikatlar”, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Sûfîler*, Ankara, 2005.

ÇİÇEK, Yakup, *Haririzade Mehmed Kemaleddin: hayatı eserleri ve Tibyanu vesaili’l-hakaik fi beyani selasili’t-taraik* (Öğretim Üyeliği Tezi), İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü, İstanbul, 1982.

ERAYDIN, Selçuk, *Tasavvuf ve Tarikatler*, İstanbul, 1994.

EYÜBOĞLU, Mehmed Zeki, *Günün Işığında Tasavvuf, Tarikatler, Mezhepler Tarihi*, İstanbul, 1987.

Gazzali, *İhyau Ulûmi'd-Din* (trc. Ali Arslan), İstanbul, 1971.

GÜNDOĞDU, Cengiz, “Abdülmecid Sivâsî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 37.

HULVÎ, Mahmut Cemâleddin, *Lemezât-ı Hulviyye ez Lemezât-ı Ulviyye* (haz. M. Serhan Taşyi), İstanbul, 1993.

İNANÇER, Ömer Tuğrul, “Dini Mûsikî”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, İstanbul, 1994.

- “Sinânîlik-Zikir Usulü ve Mûsikî”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, İstanbul, 1994.

- “Sünbülîlikte Zikir Usûlü ve Semâ”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, İstanbul, 1994.

- “Şâbânîlikte Zikir Usûlü ve Mûsikî”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, İstanbul, 1994.

- “Tekke Mûsikîsi”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, İstanbul, 1994.

- “Osmanlı Tarihinde Sûfilik Âyin ve Erkânları” *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Sûfiler*, Ankara, 2005.

İNANÇER, Ömer Tuğrul - TANMAN, M. Baha, “Cerrahîlik”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, İstanbul, 1994.

KARA, Mustafa, *Dervişin Hayatı, Sûfinin Kelâmı*, İstanbul, 2005.

KARA, Mustafa, “Evrâd”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 11.

KILIÇ, M. Erol, “*Cemâleddin Uşşâkî*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 7.

KONUR, Hikmet, “*Sezâi-yi Gülşenî*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 37.

Kuşeyrî, *Kuşeyrî Risâlesi* (haz. Süleyman Uludağ), İstanbul, 1981.

Mehmet Nazmi Efendi, *Osmanlılarda Tasavvufî Hayat Hediyeî'tü'l-İhvân: Halvetîlik Örneği* (haz. Osman Türer), İstanbul, 2005.

MUSLU, Ramazan, *Anadolu'da Tasavvuf Yolları*, İstanbul, 2007.

MUSLU, Ramazan, *XVIII. Asırda Anadolu'da Tasavvuf (Doktora Tezi)*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2002.

OZAK, Muzaffer, *Ziyetü'l-Kulûb*, İstanbul, 1973.

ÖNGÖREN, Reşat, *Anadolu'da Sûfîler, Devlet ve Ulemâ (XVI. y.y.)*, İstanbul, 2000.

ÖNGÖREN, Reşat, “*Hasan Burhâneddin Cihangîrî*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 16.

ÖZCAN, Nuri, “*Devrân*”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*.

ÖZTÜRK, Mehmet Cemal, “*Ramazâniyye*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 34.

ÖZTÜRK, Yaşar Nuri, *Kuşadalı İbrahim Halvetî*, İstanbul, 1982.

PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Ankara, 1971.

POPOVIĆ, Alexandre, *Balkanlarda İslâm*, İstanbul, 1995.

POPOVIĆ, Alexandre, *İslam Dünyasında Tarikatlar* (terc. Osman Türer), İstanbul, 2004.

REVNAKOĞLU, Cemalettin Server, *Eski Sosyal Hayatımızda Tasavvuf ve Tarikat Kültürü*, İstanbul, 2003.

SERİN, Rahmi, *İslam Tasavvufunda Halvetilik ve Halvetiler*, İstanbul, 1984.

TANMAN, M. Baha, “Ahmed Raûfi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 2.

TANMAN, M. Baha, “Sinânilik”, *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, İstanbul, 1994.

TATCI, Mustafa, “Şâbâniyye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 38.

TAYŞİ, M.Serhan, “Cemâliyye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 7.

TOPARLI, Recep, *Abdülmecid Sivasi Divanı*, Sivas, 1984.

TURABİ, Ahmet Hakkı, *Sivâsî İlahiler*, Sivas, 2010.

TURABİ, Ahmet Hakkı, *Niyâzî İlahiler*, Malatya, 2011.

TÜRER, Osman, “Osmanlı Anadolu’sunda Tarikatların Genel Dağılımı”, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Sûfiler*, Ankara, 2005.

UÇMAN, Abdullah, “Abdülahad Nuri”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 1.

ULUDAĞ, Süleyman, *İslam Açısından Müzik ve Semâ*, İstanbul, 2005.

ULUDAĞ, Süleyman, “Ahmediyye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 2.

VASSAF, Hüseyin, *Sefîne-i Evliyâ I-V* (sdl. Ali Yılmaz, Mehmet Akkuş), İstanbul, 1990.

Vırmiça, Raif, *Kosova'da Osmanlı Mimari Eserleri*, Ankara, 1999.

VİRMİÇA, Raif, *Kosova Tekkeleri*, İstanbul, 2010.

YILMAZ, H. Kâmil, *Tasavvuf Meseleleri*, İstanbul, 1997.

YILMAZ, Necdet, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf (XVII. Yüzyıl)*, İstanbul, 2001.

YOLA, Şenay, "Cerrahiyye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 7.

YÜCER, Hür Mahmut, *XIX. Asırda Anadolu'da Tasavvuf (Doktora Tezi)*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2001.

- "Sünbülüyye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 38.

- "Sünbül Sinan", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 38.